

Legiunea Arhanghelul Mihail și Gavril - IV -

GARDA DE FI ER Gruparea Corneliu Codreanu

TOTUL PENTRU ȚARĂ

1928-1932

Legiunea Arhanghelul Mihail și Gavril - IV -.....	1
GARDA DE FI ER Gruparea Corneliu Codreanu.....	1
TOTUL PENTRU ȚARĂ.....	1
1928-1932.....	1
Guvern Maniu. Legislatura I. Sesiunea I . 1928 / 1929.....	4
1.) Comparații cu alegerile trecute : 1926 , 1927, 12 dec.1928.....	4
▫ Rezultate pe județe [LD , pentru a stabili "fiefuri " și "amploare"].....	4
Guvern Maniu. Legislatura I. Sesiunea II . 1929 / 1930.....	5
2) Iosif Jumanca (PSD) , discurs la mesaj, 11 dec.'29.....	5
▫ Antisemitism studențesc.Congresul dela Craiova.....	5
Guvern GGMironescu.Legislatura I-PNȚ.Sesiunea III, 1930/'31.....	6
3) Teodor Fischer (Club parlamentar evreesc) discurs la mesaj, 28 nov.'30.....	6
▫ Mișcarea antisemită.....	6
▫ Răspunderea guvernului PNȚ.....	7
Madgearu / Intervenție în discurs , nov.'30.....	8
▫ Libertatea , legalitatea, constituționalitatea, presei și întrunirilor.....	8
T.Fischer / nov.'30.....	8
▫ Internaționalizarea problemei evreești.....	8
▫ Naționalism curat > < Xenofobie condamnabilă.....	8
▫ Procesul de la Satu Mare.....	9
▫ " Cazul Borșa.".....	9
▫ Manipularea problemei.....	9
Solomon Rosenberg / nov.'30.....	10
Virgil Madgearu /.....	10
▫ Agitații antisemite	10
▫ Procesul de la Satu Mare.....	10
▫ Puterea justiției.....	10
T.Fischer / nov.'30.....	11
▫ Clubul parlamentar evreesc.....	11
4) Lotar Rădăceanu (PSD) , discurs la mesaj, 29 nov.-1 dec.'30.....	12
▫ Poliția.....	12
5)C.Z.Codreanu , Interpelare , 6 apr.'32 [Legislatura Iorga, 1931/1932].....	12
6) Armand Călinescu (PNȚ) , discurs la mesaj [?] , 5 apr.1934 [Legislatura PNL].....	12
▫ Garda de Fier.....	13
▫ Guvernul GGMironescu : prima dizolvare (1 ian.'31).....	13
▫ Actul de inculpare al Tribunalului [1931].....	13
▫ Hotărârea Curții de Apel.....	13
▫ Hotărârea Înaltei Curți de Casație.....	13
Guvernul Iorga -Argetoianu.Legislatura I-Sesiunea I.....	14
7) Participarea la alegeri :.....	14
Guvern Iorga-Argetoianu .Legislatura I.Siunea ordinară 1931/ 1932.....	14

.....	14
8.) Corneliu Zelea -Codreanu (Gruparea "C.Z.C") , discurs la Mesaj, 3 dec.'31.....	14
▣ Mișcare tinerească.....	14
▣ Antisemitism ? –Nu, naționalism românesc !.....	15
▣ Chestiunea evreească.....	15
▣ Concepție economică.....	16
▣ Conversiunea.....	17
▣ Partidele politice.....	17
▣ Fraudele.....	18
▣ Democrația	18
▣ Listă " compromițătoare ".....	18
▣ PROGRAMUL.....	19
9.) CZCodreanu , la conversiune , 8 mart.'32.....	20
10.) CZCodreanu , Interpelare : frământări studentești; maltratări la Iași ;.....	20
▣ Comentariul "Dimineața" :.....	21
11.) M.Landau (P.Evresc) ,Interpelare : devastarea sinagogii din Iași, 26 mart.'32..	21
12.) G.Trancu-Iași (PP) , Interpelare : închiderea cursurilor de la Universități, 2 apr.'32	22
.....	22
13.) C.Z.Codreanu ("Gruparea CZCodreanu ") Interpelare :.....	22
▣ Garda de Fier.....	22
14.) Ion Zelea Codreanu s-a ales la Tutova.....	23
15.) IGDuca , interviu,Cernăuți, //curente extremiste // 9 mai '32.....	23
16.) Congresul liberal din Ardeal, Declarații IGDuca * și Gh.Tătărescu, 22mai'32.....	23
Tătărescu / 22 mai'32.....	24
▣ Curente anarhice, extremiste.....	24
17.) C.Z.Codreanu , retro ' : despre guvernul Iorga , 2 aug.'32.....	24
.....	24
Căderea guvernului Iorga	24
Guvern de alegeri, Vaida.....	24
.....	24
18.) Interviu cu d.Octavian Goga , 8 iul.'32.....	24
▣ Curente de zăpăcire : demagogie, superstiții , calomnii.....	24
19.) " Interviewul dr.Nicolae Lupu " , 27 iul.'32.....	25
▣ Curente extremiste.....	25
20.) Garda de Fier în alegeri , iul.'32.....	25
Dimineața / iul.'32.....	25
▣ Cochetăria guvernului cu Garda.....	26
21.) Rezultatele la alegerile din aug.'32.....	26
MUNTENIA ȘI OLTEANIA , 17 județe.....	26
MOLDOVA - 14 județe.....	30
TRANSILVANIA, 20 județe.....	34
BANAT , 3 județe.....	38
BASARABIA , 9 județe.....	39
BUCOVINA , 5 județe.....	42
DOBROGEA, 4 județe.....	44
22.) I.Z.Codreanu (G de F) , discurs omagial la moartea generalului C.Coandă, 1	
aug.'32.....	45
23.) CZCodreanu (Garda de Fier) , declarație la validări, 2 aug.'32.....	45
▣ Alegerile.....	45
▣ Asasinarea lui Manciuc / retro '.....	47
▣ Invalidarea alegerilor ! Amenințări !.....	47
▣ Guvernul Vaida.....	47
▣ Guvernul Iorga.....	47
24.) Michel Landau (P.Evresc) , Declarație la validări, 2 aug.'32.....	48
25.) I.Z.Codreanu (G de F) , la validări, 4 aug.'32.....	48
26.) V.Georgescu-Bîrlad (PNȚ) , la validări, //alegerile de la Tutova// , 4 aug.'32.....	48
27.) V.Gh.Beldie (PNȚ) , la validări, 5 aug.'32.....	49
.....	49
Guvern Al.Vaida .Legislatura II .Sesiunea extraordinară. 10 aug.-0oct.'32.....	49
.....	49
28 a.) Nichifor Crainic, " Meomorii " // , 1932-1933.....	49

▣ "Calendarul" (p. 234-237).....	49
▣ Garda de Fier.....	50
28.b) I.Niculcea , (G de F, Suceava) discurs la Mesaj, 18 aug.'32.....	50
▣ Crainicul țărânimii	50
▣ " Independent ".....	51
▣ "Grădinarul " cu "toporul".....	51
▣ Programul, doctrina :.....	52
▣ Neamul , idealul, nu partidele politice !.....	52
▣ Francmazoneria !.....	53
▣ Expertii străini.....	53
▣ Parlamentul.....	54
▣ Legea electorală.....	55
▣ Legile " energiei cosmice ".....	55
▣ Legile vieții , legile naturale.....	55
▣ Soluții economice.....	56
▣ Final de discurs.....	57
29.) I.Z.Codreanu (G de F) , Sesizare :neplata pensiilor , 19 aug.'32.....	57
30.) M.Weissman (P.Evr.) , discurs la mesaj, 20 aug'32.....	57
31.) C.Z.Codreanu(G de F) , discurs la Mesaj, 30 aug.'32.....	57
▣ Atmosferă parlamentară	57
▣ Sit. economică-financiară.....	58
▣ Convesiunea.....	58
▣ Parlamet costisitor.....	58
▣ Programul G de F.....	58
▣ Stat etnic național.....	59
▣ Economie generală.....	59
▣ Împrumutul extern.....	60
▣ Agrarienism.....	60
▣ Legislație.....	60
Notă * Crainic/.....	60
Crainic /.....	60
▣ Codreanu deputat.....	60
32) Adonis Popov (PT-Lupu) , discurs la mesaj //despre legionari și cuziști // , 30 aug.'32.....	60
▣ Legionarii și cuziștii.....	61
▣ Reacții iresponsabile (ilaritate).....	61
33.) V.Rădulescu (raportor , PNT) , discurs-final la mesaj, 1 sept.'32.....	61
34.) M.Stelescu * ,(G de F) , Comunicări , Intervenții, precizări la "Sumar".....	62
▣ Interpelare , 2 sept.'32.....	62
▣ Studențimea - Curente.....	63
▣ Comunicare.....	63
▣ Anunț Comunicare.....	63
▣ Intervenție : cheltueli bugetare.....	64
▣ Comunicare : Interzicerea revistelor pornografice.....	64
▣ Comunicare : greva studenților de la Drept.....	64
▣ Intervenție la " Sumar ".....	64
Notă Crainic / Memorii.....	65
▣ Stelescu	65
35.) N.Gaal (PNM, președ. org.. Din Turda) ,.....	65
.....	66
36.) I.Zelea Codreanu (G de F) , discurs la legea control avere și apărarea onoarei , 24 sept.'32.....	66
▣ Curente morale în PNT.....	66
▣ Poziția Gărzii de Fier.....	66
▣ Jafurile ,.....	67
▣ Răspunderea partidelor.....	67
▣ Apărarea onoarei ! ?.....	68
▣ Sancțiunile ?!.....	68
▣ Legea ?.....	69
▣ Criza sistemului.....	69
▣ Criza partidelor.....	69

37.) Gr.I. Periețeanu (Raportor , PNT) , discurs -conclusiv la Legea control avere ... , 27 sept.'32.....	69
38.) I. Zelea Codreanu (G de F) , consens polit.ext . // la demisia lui Titulescu // , 29 sept.'32.....	70
39.) I. Zelea Codreanu , discurs omagial la moartea gral C.Coandă , 30 sept.'32.....	70
40.) I. Zelea Codreanu (G. de F) , discurs la Conversiune , 1 oct.'32.....	70
✧ Atmosferă parlamentară	70
✧ Neamul românesc	71
✧ Rasa arică.....	71
✧ Pământul românesc.....	71
✧ Conversiunea Argetoianu.....	71
✧ Conversiunea GGM.....	71
✧ Dilema , aripile din PNT.....	72
✧ Experții străini.....	73
✧ Soluția : Dictatura !.....	73
41.) I. Niculcea (G de F) , discurs la Conversiune , 2 oct.'32.....	73
42.) M. Stelescu (G de F) : Legea dobândirea naționalității române , 8 oct.'32.....	74
✧ Legea.....	74
✧ Pericolul comunist.....	74
✧ Drepturile omului !.....	75
✧ Ideologia rev.franceze versus Ideologia hitleristă.....	75
✧ Stat național unitar.....	75
✧ Minoritățile - " cetățenia "	76
✧ Ideologia rev.franceze.....	77
✧ Ideologia hitleristă.....	77
✧ Legea.....	78

Guvern Maniu. Legislatura I. Sesiunea I . 1928 / 1929

1.) Comparații cu alegerile trecute : 1926 , 1927 , 12 dec.1928

("Dimineața " , 16 dec. 1928)

	1926 (Averescu)	1927(Brătianu)	1928 (Maniu)
Votați	2. 622.565	2. 762. 779	2. 840.041
	LANC - 124.778	/Cuza -52.481	LANC-32.276
	Cuza+ Codreanu	\Codreanu - 10. 761	(Cuza + Codreanu)

✧ Rezultate pe județe [LD , pentru a stabili "fiefuri " și "amploare"]

VECHIUL REGAT (X sub 2 %)

București 1.088 ; Argeș X ; Bacău 67 ; Botoșani 2.102 ; Brăila 625 ; Buzău 215 ; Covurlui 601 (Galați) ; Dorohoi 2.670 ; Dîmbovița X ; Dolj 337 ; Fălciu 1.087 (Huși) ; Fălțiceni 1.701 ; Gorj X ; Iași 1.697 ; Ialomița X ; Muscel (Cîmpulung) X ; Mehedinți (Tr.Severin) X ; Neamț 975 ; Olt (Slatina) X ; Prahova 757 ; Putna (Focșani) X ; Romanați (Caracal) X ; Roman 1. 311 ; R.Sărat 532 ; Tutova (Bîrlad) X ; Teleorman (Tg.Măgurele) X ; Tecuci X ; Vîlcea 254 (R.Vîlcea) ; Vlașca 193 (Giurgiu) X ; Vaslui 665 ;

Ardeal

Alba -X ; Arad 869 ; Bistrița 145 ; Brașov , Bihor , Ciuc X ; Caraș 376 (Oravița , Reșița) ; Cluj 304 ; Hunedoara X ; Năsăud 145 ; Mureș (Tg.Mureș) X ; Maramureș 49 (Sighet) ; Odorhei , Sibiu , Sălaj (Zalău , Carei) X ; Severin 753 ; Someș (Dej) , Satu Mare X ; Turda 200 ; TîrnavaM. (Sighișoara) , Tîrnava m. (Blaj) , Timiș (Timișoara) ; TreiScaune (Sf.Gheorghe) X .

BASARABIA

Bălți **2.959** ; Chișinău (oraș)**X** ; Cahul, Cetatea Alba, Hotin, Ismail , Lăpușna **X** ; Orhei **1.629** ; Soroca **264** ; Tighina **471** ;

DOBROGEA

Constanța **183** ; Caliacra **97** ; Durostor **X** ; Tulcea **X** .

BUCOVINA

Cîmpulung **X** ; Cernăuți **565** ; Rădăuți **1.482** ;

Suceava **1.315** ; Storojineț **1.476** ;

Concluzii LD : Formațiunile naționaliste - fie **LANC-ul cuzist**, fie **ramura codrenistă** - cu doctrina fixată încă pe **spiritul art. 7 din vechea Constituție**, cu aderență , mai ales , în orașele în care **evreimea era o entitate compactă , vizibilă** (pătrunzînd și în provinciile unite , mai ales în Basarabia și Bucovina , dar și în Ardeal, din aceleași rațiuni) . Fără a fi un fenomen de masă, o mișcare, începîndu-și ascensiunea pe fundalul creizei economice, în guvernarea PNTJ .

Guvern Maniu. Legislatura I. Sesiunea II . 1929 / 1930

2) **Iosif Jumanca (PSD)** , discurs la mesaj, 11 dec.'29

(DAD. MO 11, șed. din 11 dec.'29. p. 228-238)

[Discurs integral xeroxat. În computer, dispersat problematic]

Jumanca /dec.'29

▣ **Antisemitism studentesc. Congresul dela Craiova.**

/ A primit o telegramă din partea organizației PSD din **Timișoara**, în care se relatează că nu "voinici", nu tineri țărani , ci **studenți** :

<De cîteva zile [10 dec.'29] **turburări studentești** la **Timișoara**, **geamuri și vitrine sparte**,

azi noapte **atacuri la ziarul "Temesvari Hirlap"** și la **tipografia "Mercantil"**, spărgînd geamuri, au cauzat mari pagube ... etc. >

-**Lotar Rădăceanu** : "Fapt este că **studentimea** urmează astăzi **curente cu totul ostile democrației**. "

- **Iosif Jumanca** : la Timișoara , de cîteva zile au început aceste turburări , și de aceea **regretă că ministrul Instrucțiunii** [Costăchescu] a făcut o **mare greșală** , prin declarația făcută în Cameră, prin care **"a căutat să încurajeze aceste tendințe de turburare ale studentimii."** (**aplauze la PSD ; protestări la PNTJ**)

- **Voce PNTJ** : "Dl deputat **Landau** a fost cel care **a provocat** ."

- **Voicu Nițescu** : "Dle Jumanca , trebuie să **protestez împotriva acuzațiunilor** pe cari le aduceți d-lui ministru al instrucțiunii.[...] **Răspunsul** pe care l-a dat atunci , l-a dat la o întrebare pe care **înșiși deputații evrei au condamnat-o** ." (**aplauze la PNTJ**)

-**Jumanca** : (reproduce din memorie răspunsul lui Costăchescu) :

<**Studenții sunt copiii noștri și suntem mîndri de acivitatea lor.**

Orice ar face, nu ne putem lepăda de ei . >

-**Voicu Nițescu** : "Nu cumva credeți că d.ministru i-ar fi sfătuit să spargă și geamurile ?"

-**Nichifor Crainic** : "Dle Jumanca ,este vorba pur și simplu de **congresul de la Craiova** , care s-a petrecut în **cea mai perfectă liniște**. Și dacă vorbiți de **aprobarea** pe care d. a dat-o activității studenților, ea **se referă pur și simplu la manifestarea de la Craiova** , unde, după cum toată lumea a constatat , **totul s-a săvîrșit în cea mai perfectă liniște și fără nici un incident**. Despre această manifestație a fost vorba.

De ce faceți o confuzie voită ? "

- **Lotar Rădăceanu** : "Dvs susțineți că **totul s-a petrecut în perfectă regulă** , cînd **s-a cerut excluderea de la drepturile cetățenești** a unei mari părți din populația țării,

și când oficialitatea dă acestei mișcări consimțământul ei ? "

-Nichifor Crainic : "A vorbi sau a teoretiza , este una, și a aduce la îndeplinire , altceva. Dvs,ca partid teoretician, **sunteți revoluționari**, și cu toate acestea guvernul v-a dat tot concursul ."(aplauze la **PNȚ**)

Iosif Jumanca : "Eu n-am afirmat că guvernul, în declarația făcută, s-a solidarizat cu ceea ce s-a petrecut la Cluj,la Timișoara,și la București; am afirmat numai că , în urma declarațiilor făcute săptămîna trecută [...]

această tinerime , care poate fi foarte ușor influențată ,
a putut să creadă că într-adevărul **guvernul** , care i-a pus la dispoziție și **trenuri speciale la Craiova** și tot ce avea nevoie ,**va trece cu vederea** și ce vor face la **Cluj** sau la **Timișoara**. [...] studenții sunt copiii noștri [...]
Dar **tot copiii noștri sunt și acei muncitori** , față de cari guvernul înțelege să se folosească de **mijloace de coercițiune** , **ca să-l aducă la rezon** , atunci cînd găsește necesar.

Aceiași lucru cerem și față de această tinerime , care prin atitudinea și prin actele ei, mai cu seamă, nu numai că **provoacă dezordine în țară**, dar **strică** în primul rînd interesului și **bunului renume al țării în străinătate** "
(aplauze la **PSD**) (p. 236)

Iosif Jumanca / dec.'29

L.D: atenție! Vezi mișcările antisemite , **declarațiile lui Maniu** ,la **Antisemitism**
Restaurația-Carol II , 8iun.'30

Guvern GGMironescu.Legislatura I-PNȚ.Sesiunea III, 1930/'31

3) Teodor Fischer (Club parlamentar evreesc) discurs la mesaj, 28 nov.'30

(DAD, MO. 8, ședința din 28 nov.'30, p. 97-102)

Intervenții polemice în discurs : **Virgil Madgearu, Virgil Solomon, Ilie Lazăr ; AC Cuza, M.Landau, Solomon Rosenberg .**

[LD:discurs integral xeroxat; în calculator, dispersat problematic; sublinieri,colorări, paranteze, îmi aparțin.

Marchează **deteriorarea platformei** pe care s-a bazat **alianța electorală dintre PNȚ și P.Evreesc** sionist, în 1928.De unde, în debutul discursului anunța că Clubul parlamentar evreesc **nu va vota Mesajul**, în final... **asigură guvernul de sprijin**.

În tot discursul,**T.Fischer** nu vorbește explicit despre **Garda de Fier**, ci doar despre "**manifestări antisemite** " , sub guvernul **Maniu** (la Interne , **Vaida -Voevod**.)

Aceste "manifestări" și altele, vor duce însă la prima desființare a Gărzii, la 1 ian.'31, de gov.GGMironescu, avîndu-l la Interne pe Mihalache și subsecretar pe Călinescu]
[.....]

T.Fischer / nov.'30

▣ Mișcarea antisemită.

[LD: atenție la exagerările și procesele de intenție făcute , prin generalizări, guvernelor românești, națiunii române.

Fischer, ca lider sionist, ar fi trebuit să aibă o atitudine echilibrată, neprovocatoare. Cît privește **Landau**, el este "**ACCuza-evreilor** " !]

"Dlor, oare se poate considera ca **o mînuire**

în concordanță cu principiile egalității cetățenești a puterii de stat **față de noi, evreii din România** ,

cînd **organizarea unei mișcări** [**Garda ?LANC ?**] care **tinde la nimicirea noastră** și **condamnabila ei propagandă**; ațîțătoare la o serie de delictе ,
ba chiar și la crimele cele mai odioase , nu numai că **este tolerată**

ci direct este **chiar încurajată** de către anumite **organe ale autorităților** ?

"Și atunci, întreb **care este deosebirea** între **conduita puterii de stat** față de **mișcarea antisemită** sub **fostele guverne** ...

ACCuza : "Rău ziceți <antisemit> , trebuie să spuneți <**mișcarea națională creștină**> ...și atitudinea în timpul celor doi ani de **cîrmuire a partidului național-țărănesc** ?

Nu există nici o deosebire esențială." [.....]

Teodor Fischer : " D-lor deputați, nu există, trebuie să o repet, o deosebire esențială. **Din anul 1922, nestîngherită și-a făcut nefastul joc în România , ura de rasă**, o rămasiță dintr-o epocă de barbarie a genului uman." [....]

ACCuza : "Dar în Germania ce sunt acei **107 deputați anitesemiți din Reichsteig** ?

T.Fischer : "**Este o boală generală internațională**"

Cuza : " Provocată de atitudinea jidanilor și de **învățăturile criminale ale jidanilor**"

T.Fischer : " Suntem totdeauna gata ca, înaintea unui for științific , să ne răfuim.

[...] Eu cred că această onorată Cameră nu are timpul, în împrejurările actuale , să asculte aici **doctrine** adunate din toate **cărțile obscure** care s-au scris

[.....]

T.Fischer / nov.'30

▣ Răspunderea guvernului PNȚ

Virgil Madgearu (ministr.agricult.) : "Deoarece **ați ridicat acuzațiuni împotriva guvernului** ,

că ar fi tolerat și încurajat mișcări antisemite , v-aș ruga d-le deputat ca **să ne arătați** în ce cazuri **guvernul** nu ar fi luat **măsuri** în cadrul **Constituției și legilor țării** ?"

T.Fischer : " N-am afirmat că guvernul a încurajat mișcările antisemite , însă **am susținut și susțin** că unele **organe ale autorităților au încurajat această mișcare**.Cred că nu trebuie să vă aduc aminte detaliile , pentru că **întreaga presă din țară , luni dearîndul , a arătat oameni cari au încurajat** anumite **dezordini și excese** și că **n-au fost trași la răspundere.**"

Voce : "Cine a început ? **D.Landau.**"

Landau : "Acela a fost **preludiul agitațiunilor** , pentru că **guvernul le-a încurajat .**"

T.Fischer : " D-lor deputați, eu am datoră , precum am accentuat, cu toată prietenia pe care am avut-o față de PNȚ, să spun **cum văd situațiunea astăzi** , după **doi ani de cîrmuire național-țărănistă.**

Vă rog să nu vă supărați dacă eu spun lucrurile pe șleau , așa cum le văd eu."

Ilie Lazăr : " **Și cum d.Landau nu este în stare a face niciodată .**"

T.Fischer : " În cadrul acestei cuvîntări nu pot să arăt tot **materialul adunat** ;

Dar sunt lucruri care **au fost trecute în revistă** ,în mai multe rînduri, **de întreaga presă** și care au fost **semnalate și aici**, la tribuna Camerei "

Madgearu : "Un singur lucru :aveți memoria scurtă.

Uitați ce era cu 2 ani înainte , iar recunoștința este o floare rară ."

T. Fischer : " În acești 2 ani, noi am avut de suferit atîtea evenimente dureroase , încît nu pot să nu le relev acum , cînd este de **datoria mea să fiu interpretul opiniei populațiunii evreești din țară.**"

Madgearu : " Ele sunt datorate guvernului ?"

T.Fischer:"Guvernul nu a luat măsurile energice, la care ar fi trebuit să se simtă obligat." (p. 99) [.....] " Precum am zis, **din anul 1922** continuă în mod **nestîngherit această mișcare** , **nici unul din guverne** nu a socotit că ar fi necesar să ia anumite **măsuri preventive.**

Nu s-a făcut nimic pentru **suprimarea acestui desfrîu**, și în acești ani au bîntuit țara, tot așa ca și mai înainte.[...]

Toate aceste guverne au avut față de **mișcarea antisemită** o atitudine **vagă, nehotărîtă**,caracterizată printr-un **anumit echivoc**, la tot cazul au avut o atitudine care a **disprețuit principiul constituțional al egalității cetățenești**"

Madgearu : "Cum asta d-le Fischer ? "

T.Fischer : " Dacă este o **mișcare care ațîță la delikte și la crime** , atunci eu cred că , în cazul acestei mișcări , trebuie luate din vreme **măsuri preventive** , pentru a nu se produce roadele dezastruoase care s-au produs"

Madgearu : "**Precizați !**"

T.Fischer : "Am precizat în mai multe rînduri în această Cameră.

Am adus **gazetele**, am arătat **întîrîrile**, am semnalat din vreme **ce se pregătește** ;

și totuși **nu s-au luat măsurile preventive** cari ar fi fost propice pentru împiedicarea relelor ce au survenit."

Madgearu / Intervenție în discurs , nov.'30

▣ **Libertatea , legalitatea, constituționalitatea, presei și întrunirilor.**

[LD: atenție la argumentația legalității privind dreptul la presă și întruniri, inclusiv a mișcărilor naționaliste; **pretenția la excepționalitate** ,cerută de evrei. De ce ? Va trebui să intri în profunzimea acestei mentalități .]

- **Madgearu** : " Dle doctor [T.Fischer ,în drept?] , vă rog să-mi **citați articolele din Constituție** ,

din **codul penal** sau din **orice altă lege**, pe baza cărora am fi putut lua **măsuri preventive** referitor la **întruniri și publicații**. Dle deputat , eu am primit , după incidentele de la Borșa mi se pare, vizita unor **ziariști evrei din America** și **le-am explicat** că ,după **Constituția noastră și după legile noastre** , **nu putem avea** nici o **acțiune preventivă** , în fața nici unui fel de mișcare politică. **Dovada** cea mai bună că am avut **exact aceeași atitudine** , este că **nu am luat** nici o **măsură** nici **contra presei**, nici **contra întrunirilor publice** ce s-au ținut în timpul guvernării noastre , **de toate grupările politice, de toate partidele**.

Cînd **anumite curente**, au încălcat, cînd au făcut **anumite acțiuni prevăzute** în cadrul articolelor din **codul penal** , **le-am trimis în justiție**.

Cei pe care **justiția i-a găsit vinovați, i-a sancționat** ; pe ceilalți **i-a eliberat** .

Credeți dvs că noi putem face mai mult decît ne permit legile țării?

Sau credeți dvs. că **noi putem să începem astăzi o acțiune de persecuție împotriva unei mișcări politice și mîine împotriva alteia ?**

Atunci ar trebui să suprimăm Constituția."(p. 99)

Landau : " **Aceasta nu este o mișcare politică.**"

Ex. cazul progromului de la **Bălănceni** [?? ?] , pentru că nu s-au luat măsuri la timp, nu s-a repartizat acolo un post de jandarmi.

Madgearu : " Un post de jandarmi care a fost mutat dintr-un loc în altul, credeți dvs că poate constitui o dovadă a lipsei de vigilență a guvernului ?" (p. 99)

T.Fischer / nov.'30

▣ **Internaționalizarea problemei evreești.**

▣ **Naționalism curat > < Xenofobie condamnată.**

" **Noi am așteptat și credeam că PNȚ** , tocmai în spiritul programului său, va da dovada unei **voințe ferme** ca **să dea acestei probleme grave** a vieții publice românești,

o soluțiune cu adevărat constituțională [! ? !] și cu drept cuvînt **patriotică**, pentru că **omisiunile** cu care s-au făcut vinovate în această privință guvernele precedente , **au cauzat acestei țări prejudicii incomensurabile.** "

ACCuza : "Cunoaștem **< incomensurabile ! >**(p. 99)

Fischer : " Dlor deputați, că **partidul național-țărănesc va proceda astfel**, la începutul guvernării sale, nu a existat **nici un pic de îndoială** , nici la populația evreiască ,

și **nici în marea opinie publică mondială**.

S-a așteptat că , venind la cîrmă, **acest partid democratic va ști**

să aducă problemei în chestiune deslegarea justă ,

recunoscînd uzarea energiilor juvenile în serviciul **fetișului** reprezentat prin focul pustiitor

al **urei de rassă**, în nici un caz nu poate fi considerată ca semnul îmbucurător

al unei **metode salutare de educație civică** , și că , în consecință , **să impună**

o muncă de îndrumare în stil mare , care să sustragă sufletului tineretului academic

virusului xenofobiei , ce s-a îmbuibat, și să călăuzească această tinerime de la panta **naționalismului degenerat** , pe calea **curatului, nobilului și umanitarului naționalism**.
"Aceasta era ferma noastră convingere și **această convingere** a inspirat populației evreești din țară un **sentiment de securitate , de stabilitate, a liniștii și ordinii publice**.
Și când, prin **întîmplările jalnice** de anul trecut a guvernării PNȚ, **acest sentiment a fost distrus**, credem...

Madgearu : " Precizați care întîmplări jalnice ? "

T.Fischer : " Au fost o serie întreagă . **Borșa, Bălăceni, Bălți, Suceava** "

Virgil Solomon : " Ce a fost acolo ? "

T.Fischer : "... au fost foarte multe localități unde s-au produs **grave desordini și excese rușinoase** "

Solomon : " Ce a fost la Borșa ? **Dvs susțineți că a fost incendiată Borșa ?** "

T.Fischer : " **Eu nu susțin că a fost incendiată**, însă în **opinia publică** din tot Maramureșul este înrădăcinată **convingerea că a fost incendiată**. " (p. 99)

Fischer / nov.'30

▣ Procesul de la Satu Mare

T.Fischer : " Am fost la **procesul de la Satu Mare** și acolo am putut constata , în mod dureros, cum s-au petrecut acele lucruri. "

ACCuza : " De aceasta să vorbiți, **nu să învinovați guvernul** " (aplauze la PNȚ)

Landau : " De cînd sunteți **apărătorul guvernului** ? "

Madgearu " Noi vă **mulțumim pentru lealitatea dvs.** "

ACCuza : " Ce căutați **lealitate la jidani** ? **Aceasta nu există** " (Mare ilaritate)

[iar urmează schimb de " amabilități " , Landau-Cuza]

[urmează intervenția lui Madgearu , despre **libertatea presei și întrunirilor**]

T. Fischer : Dar cu amintirea comunei Borșa nu la acesta [**incendierea**] am făcut aluzie , ci la **acel proces** care săptămîna trecută [nov.'30] s-a desfășurat în fața **tribunalului din Satu Mare** ,

unde chiar **procurorul** a înșirat **o serie de fapte groaznice**

și **a acuzat pe conducătorii populației de acolo** [**de la Borșa**]

de cele ce s-au întîmplat . " (p. 100)

[.....]

Ilie Lazăr / nov.'30

Teodor Fischer

▣ " Cazul Borșa. "

▣ Manipularea problemei.

Ilie Lazăr : " Dle deputat Fischer, fiindcă a fost vorba de **incendiul de la Borșa**, să-mi permiteți și mie să intervin. Cred că veți recunoaște și dvs. că întotdeauna **am fost loial**

în ce privește atitudinea mea în legătură **cu partidul dvs.** în special ...

T.Fischer : " Cu cea mai mare plăcere **recunosc acest lucru în fața Camerei**. "

Ilie Lazăr : " ... și nu m-am sfiit niciodată , chiar înaintea d-lui deputat Cuza, să arăt **această prietenie** , de care mie personal nu-mi este deloc rușine , deoarece astăzi **reprezintă în Maramureș cel puțin 37 % din voturile populației evreești**
Dar nu este mai puțin adevărat că unele **provocări pornite din partea populației evreești**,
în ce privește **presa** și în ce privește **defăimarea noastră în străinătate** , **denaturînd adevărul**,

au ajuns la culme și au exasperat populațiunea românească de acolo.

S-a ajuns acolo, domnule deputat Fischer, încît **noi, 82 de intelectuali din Maramureș**, prieteni cu dvs., cu care împreună ați luptat zece ani de zile,

să trebuiască să protestăm prin telegrame energice ,

împotriva denaturării adevărului . Așa s-a întîmplat.

" **Ați adus d-voastră la Borșa**, după catastrofa de acolo,

pe d.Abersohn de la Liga Națiunilor. Întîmplarea a făcut să fiu acolo în acel moment

și să convoc **o adunare** de toată frumusețea,

la care au venit **vreo 5.000 de oameni evrei și români**,

unde **am expus cinstit și sincer** tot **ce a făcut**, toate intențiunile bune, și tot **ce vrea să facă guvernul nostru**.

" Nu e mai puțin adevărat că **presa dvs.**, cu **foarte multă răutate** , **a denaturat tot ce a fost acolo** , în legătură cu **cele petrecute la Borșa**, și cu **așa numitul incendiu de la sinagoga din Sighet**.

Întâmplarea a făcut să fiu la Sighet . **A fost un incendiu pe un loc cît o pălărie**, și imediat toată **presa din Cehoslovacia, din Austria și din Germania** , a răspîndit știrea că **s-au incendiat sinagogile din Maramureș**, și că **s-ar fi omorît oameni**.

Domnule deputat Fischer , vă întreb pe d-voastră : toate acestea au contribuit, pot contribui, la raporturile normale, care trebuie să existe între noi ? **Da sau ba ?**

Ilie Lazăr / nov.'30

" Dați-mi voie atunci să **protestez împotriva acuzării aduse acestei populații din Borșa**,care, domnule deputat Fischer, o fi ea săracă și nenorocită, dar are o tradiție istorică de care este foarte mîndră.

"Această populație ,pe la 1700, a bătut pe tătari , sub conducerea preotului Șandor Lupu"

"**Acolo , fiecare țaran este nobil, și protestează prin glasul meu , împotriva acuzărilor d-voastră , că ar fi incendiat comuna Borșa!**"

S-a întîmplat acea catastrofă, pe care o regretăm foarte mult și, precum știți foarte bine, **Maiestatea Sa Regina** este în fruntea **acțiunii de colectare de ajutoare și noi facem tot ce se poate face**.

Vă rugăm însă și pe dvs, pentru liniștirea spiritelor,

să puneți la punct pe acei gazetărași cari totdeauna toarnă petrol pe foc "

(aplauze la PNT) (p. 100)

[.....]

Solomon Rosenberg / nov.'30

Virgil Madgearu /

▣ **Agitații antisemite .**

▣ **Procesul de la Satu Mare**

▣ **Puterea justiției.**

[LD: și în această împrejurare, mai presus de orice logică ,de orice obiectivitate, ura lui Madgearu contra liberalilor ... a funcționat !

În rest ... mă tot duc gîndul la **asasinarea lui , în 1940 !]**

Solomon Rosenberg : "Ați protestat aci contra incidentelor provocate de Dănilă și Toth și alți vagabonzi , care veneau în Maramureș să facă agitații ?

Ilie Lazăr:" Am protestat atunci și protestez și acum "

Rosenberg ."Cum vă explicați această **catastrofă** , acele **incidente din Maramureș**, acele **turburări** la care s-au pretat **indivizi , vagabonzi, cărora li s-a făcut acel proces ? "**

ACCuza :"**Studentii români nu sunt vagabonzi ; dvs sunteți vagabonzi.**"

Landau :"**Aceia nu sunt studenți, sunt vagabonzi**"

Madgearu : "Domnule Rosenberg, trebuie **să protestez împotriva afirmației dumneavoastră** că **noi am stat impasibili față de agitatori antisemiți** , și aceasta **numai pentru că agitatorii antisemiți au fost**, ca și alții,

liberi să circule în această țară. Să nu uitați însă că,

în momentul **cînd acești agitatori au fost dovediți**

că **ațîță la acte de rebeliune** , ei au fost **prinși și arestați.**" **(aplauze la PNT)**

Noi nu putem răspunde de sentințele cele dă justiția în asemenea cazuri.

Dacă justiția scoate pe cineva din cauză, noi, ca guvern, nu putem face absolut nimic.

Justiția dă sentința înaintea căreia noi ne închinăm cu toții.

O dată ce justiția a scos pe cineva din cauză, **nu este drept să aduci acel caz**

înaintea Parlamentului ,să ridici **împotriva guvernului acuzații** de tolerare a agitațiilor.

Este o atitudine greșită, credeți-mă.

D-le Fischer, d-ta știi că timp de **10 ani ne-am ridicat împotriva tuturor ațîțărilor antisemite** , și **am vestejit toate acțiunile antisemite**, care au fost cîteodată **organizate**

de guverne, alte ori **tolerate de guverne**.

" **Dta știi bine seriozitatea conducătorului fostului guvern [Maniu]**

sub care s-au întîmplat incidentele , de care dta te sesizezi acum, cunoști foarte bine seriozitatea cu care în toate acțiunile sale **a rezolvat acest lucru** numai în interesul obștesc, ca să poți să contești dta **buna credință** a șefului guvernului nostru,

sub care s-au petrecut aceste incidente.

Îi cunoașteți cu toții **mentalitatea civilizată și europeană, recunoscută** nu numai aici **în țară**, ci și **peste hotare**." (**aplauze prelungite la PNT**)

"Iertați-mă ,d-le Fischer, că **acțiunea d-voastre** , **a deputaților evrei** din Parlamentul nostru, **este o acțiune greșită**, nu numai din p.d.v.al politicii pe care dvs o urmăriți.

D-voastre **dezinformați opinia publică** , care întotdeauna a fost împotriva ațîțărilor antisemite, și **o descurajați** de la atitudinea pe care a avut-o pînă astăzi.

Dacă dvs, **legîndu-vă de incidente trecătoare**, trageți concluzii asupra atitudinii pe care a luat-o guvernul în această chestiune, **mă îndoiesc** , **dacă veți găsi vreodată** , nu în Țara Românească , dar în orice țară din lume,

un guvern care să aibă atitudinea pe care am avut-o noi, în atmosfera în care am guvernat de doi ani. (**aplauze la PNT**)

Acesta este adevărul și de aceea durerea d-voastre este mai mare.[...]

Atrag cu toată loialitatea atenția acestei atitudini greșite și vă declar că , în străinătate , nu ați putut face nici un rău...

T.Fischer : "Nici nu a fost în intenția noastră să facem vreun rău"

Madgearu : " Repet că **sunteți nedrepti** și vă atrag în același timp atențiunea că **nu în felul acesta veți avea ceva de cîștigat**.

Eu am fost la Geneva , **am luat contact cu cercuri internaționale evreești**, și vă pot spune că **toate știrile false cari s-au trimis peste graniță** , **nu au impresionat**, de oarece trăim în secolul rapidității știrilor și , **ce e fals**, nu mai trăește a doua zi.

Eu fac un apel călduros la dvs. să renunțați la această atitudine și **să aveți lealitatea să recunoașteți** că,

cu toate că am guvernat într-o ambianță economică și politică specială , **am reușit să impunem prin tact și cu multe stăruințe , ordinea în țară**.

Cunoașteți pe d.Maniu, fostul președinte de consiliu. Vă întreb , cum ați putea dvs. crede că ,

dacă ar fi fost adevărat ce susțineți , **d-sa ar fi putut privi aceste chestiuni cu sînge rece ?" (aplauze la PNT**) (p. 101)

[.....]

T.Fischer / nov.'30

▣ Clubul parlamentar evreesc.

" D-lor deputați, cred că și **noi, deputații evrei**, ca și ceilalți parlamentari , trebuie să fim **purtătorii cuvîntului** opiniei publice din acele cercuri, pe care le formează **alegătorii noștri**.

Și dacă noi, astăzi, **declaram că nu suntem mulțumiți cu atitudinea pe care a avut-o guvernul** în chestiunea mișcării și a agitațiunilor antisemite , nu facem altceva , decît **reproducem aici** , de la această tribună, ceea ce este **sentimentul general în cercurile evreești**.

"Iertați-mă , d-le ministru [Madgearu] dvs puteți afirma că în atmosfera grea, în împrejurările politice și economice care au fost , guvernul a încercat să facă tot posibilul pentru a îmbunătăți situația în această privință; dar **dvs erați preocupat de alte lucruri** și **nu știți toate amănuntele** care s-au petrecut **în agitațiile antisemite**.

Căci **noi am făcut demersuri** la timp, noi am făcut tot posibilul pentru a preîntîmpina evenimentele care au survenit ulterior. **Nu am avut reușită** , numai din cauza unei **anumite indolențe** , nu spun a celor sus puși,

probabil însă din cauza **conduitei unor organe subalterne**.
Iar în ce privește **știrile din presa mondială**, noi nu avem nici o vină.
De la această tribună am avut o dată ocazia să **resping aceste acuzațiuni la adresa noastră**
și trebuie să susuștin și astăzi, în modul cel mai hotărât,
că **noi nu avem nimic comun cu acei cari țin să defăimeze țara**.
Noi suntem aici pentru a semnaliza relele și a lupta ca ele să fie îndreptate
și credem că ne facem o datorie patriotică."[...] (p. 101)
[.....]T.Fischer / Virg.Madgearu / Ilie Lazăr/ ș.a.nov.'30

4) **Lotar Rădăceanu (PSD)** , discurs la mesaj, 29 nov.-1 dec.'30

(DAD,MO 9, șed. din 29 noiembrie 1930, p. 102- 115

DAD, MO 10,șed. din 1 dec.'30, p. 124- 128)

[LD: discurs integral xeroxat.În calculator, dispersat problematic.

Sublinierile, parantezele, supratitlurile, îmi aparțin..

Chiar dacă are dreptate în unele critici,**exagerările, patima, negarea oricăror realizări,**

"demascările" tardive, tonul belicos, reaua credință, duplicitatea,

perseverența diabolică pe anume teme - militarizare, poliție, antisemitism,comunism-

ridică semne mari de întrebare privind **sincerul social-democratism la Rădăceanu**.

În orice caz, manifestarea întregului grup PSD,a demonstrat **nefirescul alianței PNȚ-**

PSD,

greșala lui Maniu în alegerea aliaților, în lupta contra PNL.]

Rădăceanu / 1 dec.'30

▣ **Poliția**

S-a anunțat că și ea va fi modificată,penru a da mai multă putere prefectilor regimurilor...

Dar **nu legile trebuie schimbate,cît spiritul** .

"Vedem că în Capitală și poate și în provincie, **gardiștii se plimbă în uniforme noi,**

și d.dr.Lupu a criticat adineauri și faptul că **li s-a dat și armament nou**.

Vă întreb , însă, unde este spiritul nou ? [...] [...]

"Și dacă **interzicerile de întruniri, confiscările de presă abuzurile și maltratările**

se țin lanț, cauza este că **guvernul** nu a știut să **procedeze energic** .

Aspră cu unii, Poliția este tolerantă cu **mișcările antisemite**, reacționare,

care **"au avut toată libertatea să se manifeste**, dar și să **spargă geamurile**,

să se dedea la cele mai **oribile excese**,

dar putea să fie altfel cînd în **însăși cabinetul ministrului de interne** [Vaida?]

existau **legături** care duceau spre centrul agitațiunii,

cînd un domn **Tăslăuanu era promotorul "Gărzii de Fer"** și putea să fie

și **reprezentant oficial** sub regimul **guvernului național-țărănesc?"** (p. 128)

Rădăceanu / 1 dec.'30

5)**C.Z.Codreanu** , Interpelare , 6 apr.'32 [Legislatura Iorga, 1931/1932]

(DAD, MO. 80, ședința din 6 apr.'32 , p.)

[LD:protestînd pentru **desființarea Gărzii de fier**

de către guvernul Iorga -Argetoianu]

/ Cum să fie desființată **o organizație desființată deja ? !**

/ **Garda de Fier a fost desființată** prin **"actul de guvernămînt greșit și nedrept"**

al lui **Ion Mihalache la 1 ianuarie 1931**, pe motiv că **ar fi fost "anarhică și**

subversivă"

/ Au stat **închiși** , inclusiv el, **80 de zile**, umiliți, chinuți ;

/ Trimiși în **fața justiției, în trei instanțe** (tribunal, Curtea de Apel, Curtea de Casație)

/ Forfecați și judecați pentru **program, acțiune, fapte;**

/Au fost achitați toți.

C.Z.Codreanu / 6 apr.'32 'retro

6) **Armand Călinescu (PNȚ)** , discurs la mesaj [?] , 5 apr.1934 [Legislatura PNL]

(DAD, MO 39 / 1934, ședința din 5 apr.'34, p. 1689)

[LD: Semnalare retro ' : în cadrul marilor dezbateri care au urmat după asasinarea lui IGDuca]

Armand Călinescu / '27 / [apr.'34]

▣ **Garda de Fier.**

/ Situa **nașterea Gărzii de Fier** în anul **1927**,

atunci când **condamnații ieșiți din penitenciarul Văcărești**

- implicații în asasinarea prefectului Manciu și complotul diferiților oameni politici .

Mai exact , la **24 iunie 1927** (Cf.CZCodreanu, "Cărticica șefului de cuib")

/ **Prima gazetă** a G .de F. a fost "**Pământ strămoșesc**" (1 august 1927)

/ **Primul jurământ-legământ** - 8 noiembrie 1927, la Iași;

/ **Prima camionetă** pentru **campania electorală** - începutul anului 1928.

Deci, la începutul anului 1928, **G.de F., mișcarea era înjghebată.**

Armand Călinescu /retro'30 / [apr.'34]

▣ **Guvernul GGMironescu : prima dizolvare (1 ian.'31)**

[LD. : **Ministr.de Interne-Ion Mihalache ;Subsecretat de stat -Armand Călinescu**]

/După **dizolvarea Gărzii de Fier** (1ian.'31) ,

guvernul național-țărănesc a reușit să risipească organizația.

A arestat pe agitatorii principali și, sub inculpare de complot împotriva siguranței statului ,

a trimis înaintea tribunalului pe : Codreanu, Stelescu, Banu, Totu, Dănilă ș.a.

/ **Toate instanțele de judecată au achitat Garda de Fier,**

ceea ce a avut drept efect **încurajarea ei** ,(încît la revenirea PNȚ la guvern , în 1932,

Garda de Fier era partid politic, cu participare la **alegerile**

organizate de guv.lorga, aveau reprezentanți în Parlament)

Armd.Călinescu / retro'31 [apr.'34]

▣ **Actul de inculpare al Tribunalului [1931]**

[LD: **Călinescu îl citește la tribuna parlamentului**]

< Avînd învedere că faptele ce **se impută inculpaților** sunt în esență sunt **următoarele :**

că fac parte dintr-o organizație denumită "**Legiunea Arhanghelului Mihail și Gavril** "

sau "**Garda de Fier**" , înființată în anul **1927**,

cu scopul de a determina o **mișcare** în vederea **înlocuirii actualei forme de**

guvernămînt, prin introducerea unui **regim dictatorial** ;

că inculpații , fie personal, fie prin instigarea altora ,în calitatea lor de conducători,

în sînul organizației din care fac parte, **au activat în contra siguranței statului** ;

că atît inculpatul Corneliu Zelea Codreanu , cît și ceilalți,

precum și **toți componenții organizației , propăvăduiau un braț tare,**

în locul partidelor, dar **recunoșteau autoritatea regală**; [.....]

Or, atîta vreme cît **era vorba de o colaborare cu capul statului** ,

nu putea fi vorba de o răsturnare a formei de guvernămînt. >

.....
Călinescu : procesul s-a desfășurat și după **căderea PNȚ de la guvern** [apr.'31] ,

Tribunalul achitîndu-i pe inculpați.

Ministerul public [Parchetul] a atăcat hotărîrea tribunalului respectiv.

Armd.Călinescu / apr.'34

▣ **Hotărîrea Curții de Apel**

[.....]

< [Parchetul] Dar **nu a dovedit** că inculpații urmăresc **introducerea dictaturii politice** ;

din contra,din statutul și interogatoriile lor, **rezultă că,**

nu luptă pentru dictatura politică a unei persoane ,

ci dictatura românilor , a națiunii românești, în țara sa.

Pentru aceste motive, **respinge apelul Parchetului,**

și lasă achitați pe membrii Gărzii de Fier. >

Armd.Călinescu / apr.'34

▪ Hotărîrea Înaltei Curţi de Casaţie.

[.....]

< Toate **aceste fapte**, deşi ar putea fi socotite
ca o formă de turburare a ordinii publice, nu corespund însă
noţiunii de atac în contra siguranţei statului. >

Armd. Călinescu / apr. '34 / retro '31

Guvernul Iorga -Argetoianu. Legislatura I-Sesiunea I

7) Participarea la alegeri :

[Spicui LD din discutarea validărilor

În Senat , este părintele Ion Moţa, (ca senator de drept ?)]

Cîteva exemple, unde clivajele sunt , parcă, mai frecvente .

Jud. Făgăraş , 11 liste : "Gruparea Corneliu Codreanu ";

Jud. Satu Mare, 10 liste: Gruparea Corneliu Codreanu;

Jud. Mureş , 10 liste : Gruparea Corneliu Codreanu

Jud. Tutova , 8 liste : Gruparea C. Codreanu, etc etc....

Guvern Iorga-Argetoianu .Legislatura I.Siunea ordinară 1931/ 1932

8.) Corneliu Zelea -Codreanu (Gruparea "C.Z.C") , discurs la Mesaj, 3 dec.'31

(DAD, MO 14, şed. Din 3 dec.'31, p. 304-306)

[LD: **cel mai tînăr deputat** ;ales la parţialele de la Neamţ ;**prima oară** în Parlament ;
ultima zi de dezbateri la Mesaj ; vorbeşte după deputatul evreu , Samuel Singer.
Ridică , punctual , cîteva probleme : jidanii // mizeria-sărăcia – conversiunea //
partidele politice // democraţia // corupţia// .Prezintă apoi **Programul** mişcării .]

CZC / dec.'31

▪ Mişcare tinerească

" Dle preşedinte, d-lor deputaţi , eu **sunt cel mai tînăr** dintre dvs şi
reprezint **o mişcare tinerească**.

M-am ridicat aici prin **proprile mele puteri**, fără ajutorul şi fără sprijinul nimănui.

" **Cred** că actualii **conducători** ai României Mari

se vor obosi să mă asculte şi pe mine,

ca unul care sunt **exponent al generaţiei tinere** , generaţie **zbuciumată** ,

generaţie despre care s-a vorbit atîtea, generaţie **martirizată** , aş putea spune :

răstignită.

" **Cred** că este bine ca onorata **Cameră** să aibă puţină **bunăvoinţă**

pentru a ne asculta şi pe noi, deoarece socotesc că , este bine ca

conducătorii de astăzi să ştie care este **zbuciumul**, cari sunt **părerile**,

care este **orientarea politică** a generaţiei care, cu voia sau fără voia dvs.,

trebuie să vă urmeze mîine pe aceste bănci."

" În orice caz, ţin să **afirm de la început** ,

că **noi nu suntem o generaţie**

aşa cum ne cunoaşteţi dvs dintr-o anumită presă .

Noi nu urmărim decît să ne apărăm Patria săracă, Patria ameninţată de viscolul

furtunei,

Patria părinților noștri și cuibul cald al aceluia care vin după noi.

Și ca să fixez **punctele cardinale**, în scurt, voi spune :

nu este nici o generație **imorală**, nu este nici una **fără Dumnezeu**,
nici una **republicană** sau **antiregalistă**.

Fixez acest punct în : Dumnezeu, Patrie, Rege,

Familie proprietară și Armată care să garanteze existența statului român.”

-G.Ispir (grup liberal independent *,) : “Pentru aceasta , **puteți fi alături cu noi** “

(p. 304) **Notă . ***

Grup desprins , în mai '31, din PNL-2, după ce se rupsesse de PNL-1, și care
în parlamentul iorghist , dădea concurs lui Iorga.

Ispir , în studenție , fusese în PND ; era profesor de teologie.

În grup mai erau : Istrate Micescu, Jean Valjean și Șt.Tătărescu (senator)

CZCodreanu / 3dec. '31

✖ **Antisemitism ? –Nu, naționalism românesc !**

[LD:

-CZCodreanu : “Dl. deputați, **generația** aceasta a noastră
trece ca o generație antisemită.

Ași dori să știți că **eu nu am venit aici ca să strig : jos jidanii** , după cum cred
că n-a făcut-o nimeni .Am observat,însă , un singur lucru , că,

de câte ori s-a pus aici problema naționalismului românesc,

dvs ați privit-o și ați primit-o cu ilaritate și ați transformat-o ,

dintr-o problemă care este de un tragic fără pereche,într-o **chestiune comică”**

-VCIsipir (PNL-5,"independent") : “Cel puțin pentru această parte a Camerei,
acest lucru nu este exact. “

-CZCodreanu : “ Eu, d-lor, **am să pun această problemă în câteva linii** ,
pentru că **sunt șeful unei mici grupări,**

și trebuie să-mi dezvolt punctele mele de vedere.

C.Z.Codreanu / dec.'31

✖ **Chestiunea evreească**

“ **Am fost în Maramureș**, în Maramureșul care este leagănul descălecătorilor noștri,
al Moldovenilor- Maramureșenii sunt străbunii lui Ștefan –cel-Mare –și-Sfânt ,
domnul Moldovei -

și acolo , cu ocaziunea unui **proces** pe care l-am avut la **Satu Mare**

și la care a venit și d.**profesor Cătuneanu** [LD:cuzist, antisemit] și a venit

un om bătrîn , cu plete albe , și **a făcut mărturie** , în fața instanțelor **judecătorești**,
de cele ce vă spun acum :

< Noi, maramureșenii, suntem de viță boierească și **am avut moșiile noastre**

și munții noștri.La **1848**, când eu eram copil, **au venit cei dinții jidani** la noi
în comună . >

Și aici fac o mică paranteză .Eu nu întrebuițez **cuvîntul de jidan** ,
pentru ca să insult pe cineva .

Eu le spun jidani pentru că **așa cred eu că se numesc ei**, și,
dealt fel –mi se pare curios –

este singura nație care fuge de numele ei propriu ,

de numele pe care îl are “(d.Singer întrerupe)

“ **Pentru mine , această populație , pe pămîntul țării mele** - și rog să mă creadă
toată lumea - atunci când **eu am conștiința fermă că atacă existența nației mele,**
și ei au conștiința fermă că o atacă [!!!]și

își caută să-și facă loc pe propriul nostru teritoriu,

pentru mine, vă rog să credeți, **s-a deschis o luptă pe viață și pe moarte**

și nu-mi arde să fac glume sau să insult pe cineva.

Pentru mine este clar și precis :

Inteligentă sau neinteligentă, parazită sau neparazită, morală sau imorală,
această populație este **o populație dușmană** aci pe pămîntul țării,

și eu înțeleg să lupt împotriva ei prin toate mijloacele

pe care mi le va pune la dispoziție **mintea, legea și dreptul meu românesc.”**

Ei bine dlor,și-mi spunea **bătrînul** acela :

< La noi, **la 1848**, au venit cei dintîi **5 jidani**, pe cari părinții noștri , văzîndu-i rupți și flămînzî, **de milă i-au lăsat să stea la marginea moșiilor** noastre.**Astăzi, la 1930, am pierdut 60 din cei 62 de munți.**

Noi , românii, mai avem 2 munți, iar restul de 60 de munți sunt în stăpînirea jidamnilor. Astăzi , **noi ne-am retras și stăm sărmani și fără pîine, la marginea moșiilor lor.>**

“Ei bine , această situație din **Maramureș** se întinde și în **Bucovina** ; această situație se întinde și în **Moldova** noastră, unde **bisericile se închid**, unde **altarele se dărîmă**.

Și eu vă întreb pe dvs.pe toți : **ce se alege de o nație** căreia i se dărîmă altarele ?

Comerțul nostru a îngenuchiat .

La noi, în străvechiul **Bîrlad**, în Bîrladul care exporta mărfuri în Polonia, sub Ștefan cel Mare ,și exporta prin Cetatea Albă pînă la Constantinopol și Alexandria, **la noi a rămas un singur comerciant român**, de manufactură.

“Ei bine, d-lor, **nu se poate neglija această problemă** și nu se poate spune de nimeni că ea nu este **problema dominantă a politicii României moderne**.

Cu noi se săvîrșește același lucru care s-a săvîrșit cu **Pielele Roșii din America** de nord : ne găsim în fața unei **invazii străine** și **avem tot dreptul și avem și datoria , să ne apărăm Patria .”**

“Pe mine nu mă interesează cine vine și cine iese, și mi se pare curios ca atunci cînd veneau dușmanii , cu arma, să ne fure pămîntul nostru, noi îi întîmpinam cu toții în tranșee, cu arma în mînă, iar **astăzi , cînd arma s-a schimbat în bani**, și cînd **aceștia sînt în stare** cu banii lor să vină **să ne cumpere țara**, atunci **nu mai este nimeni la noi care să protesteze ?** Iată d-lor cum se pune această problemă.

“Dvs știți foarte bine că **Pielele Roșii** din America de nord au dispărut, încetul cu încetul , în fața **năvălirii anglo-saxone**.

Astăzi toată **Europa îi deplînge și îi regretă** , pentru că au fost oameni de treabă dar se zice : **<ce să facem, au fost alții mai tari !>**

“D-lor , mă gîndesc cu groază că, la un moment dat,

Europa va avea să ne plîngă și pe noi, și pe urmașii noștri.”(p. 304-305)

“ Iar în ce privește **tinerimea noastră zbuciumată** , care după cum v-am spus este **răstignită pentru această idee** , ei bine, vă spun d-lor

-eu vin aici după 2 ani de închisoare nedreaptă -

ei bine, vă spun d-lor, **ce doriți dvs să facă acești tineri** care au fost **loviți de toți conducătorii** de pînă acum ?

Doriți să ne luăm într-o bună zi traista în băț și să plecăm în altă țară , pe alte meleaguri, ca să ne cîștigăm pîinea, și să găsim un refugiu de viață națională liberă ?

“Noi nu vă cerem prea mult Nu vă cerem decît un singur lucru :

să ne lăsați aici pe acest pămînt,

sub binecuvîntarea ciolanelor părinților noștri .”(p. 405)

C.Z. Codreanu / dec.'31

▣ **Concepție economică.**

“Voi trece de la această problemă[evreii] și voi reveni la o problemă de mare importanță : **problema mizeriei**.

“ Am adus în această **cutie cîteva bucățele de pîine** , care sunt din **Maramureș** și din județul **Neamț**, pentru ca să vedeți **ce pîine mănîncă românul** maramureșan și munteanul nostru .

“Astăzi cînd lumea se plînge de supraproducție de grîu , cînd toți atribuie criza faptului că grîul se vinde cu 1 leu kg, **iată ce pîine mănîncă oamenii aceștia !...**

(D. deputat Corneliu Zelea-Codreanu prezintă adunării o bucată de pîine neagră)

Trebuie să **ni se strîngă inima de durere** și cred că orice popor din Europa , văzînd această imagine a mizeriei în care trăește neamul românesc ,

ar plînge de mila noastră.Am adus aceste bucăți de pîine ,

învelite și puse în această cutie elegantă , înadins ,

ca să vedeți cu cîtă **artificialitate** și în cîtă **poleială** de civilizație

se îmbracă această mizerie românească.

Eu o depun , cu părere de rău , pe banca ministerială și aş ruga pe **onoratul guvern**

să o aibă la dispoziție, pentru că , oricui îi arde să facă glume pe spatele neamului românesc,
mai întâi de toate să vadă ce pâine mănincă el.

“D-lor în fața acestei mizerii, care cuprinde întreaga țară, am să vă întreb :

care este sistemul de apărare al guvernului

contra acestui marș al mizeriei mereu crescînde ?

D-lor , pentru mine este clar : **guvernul vine cu două teorii:**

teoria sentimentală a **sacrificiului** . Teoria economică a **conversiunii** .

În ce privește **teoria sacrificiului**, și eu sunt unul dintre cei care **o admit**, însă voi afirma aci **un principiu imutabil : nici dvs nici nimeni altul nu are dreptul să facă apel la banul sărac al omului cinstit** , pînă cînd nu va fi adus înapoi în visteria statului **cel din urmă ban furat de tîlharii care au jecmănit această țară.”**

Codreanu / dec. ' 31

▣ **Conversiunea**

“ În ce privește cealaltă teorie, teoria conversiunii, **sunt pentru ea.**

Acesta însă nu este un medicament. Medicament este acela care omoară cauza boalei, adică microbul. **Conversiunea este un balon de oxigen** , pe care onoratul guvern îl administrează economiei naționale. **Sunt pentru proiectul conversiunii și-l voi vota .** Însă să vă spun : **aștept să văd și alte soluțiuni și mai ales soluțiile acestea categorice**

care se cer pentru nenorocitele vremuri de astăzi.” (p. 305)

Codreanu / dec. '31

▣ **Partidele politice.**

“ D-lor deputați, aproape întreg **obiectul principal**

în **discuțiile la acest Răspuns al Mesajului**, a fost : ũ

suntem contra desființării partidelor sau pentru desființarea partidelor?

În această privință **eu vă spun punctul meu de vedere !**

Cine este acel care trebuie să hotărască desființarea sau nedesființarea partidelor ?

Puteți dvs să le desființați sau să le înființați ? Nu !

Cel care trebuie să hotărască e **poporul** , e **țara flămîndă și goală.**

În **momentul acela [???**] cînd va trebui să se hotărască ,

poporul va vedea dacă trebuie să le desființeze sau nu .

În orice caz, **vă spun că poporul nu iubește partidele politice.**

Acesta **este un lucru precis** și dvs, într-un regim democratic,

nu vă puteți menține la conducerea statului în contra voinței poporului.

Aceasta este **iarăși precis.**

“ Mai este încă ceva . **Spunea cineva [Victor Iamandi] : partidele nu sunt** născute dintr-o improvizație , ele sunt **rezultatul unei evoluții.**

Da, **și eu sunt pentru această teorie**, și eu aplic partidelor **legea evoluției.**

Partidele, ca și toate lucrurile de pe lumea aceasta, **se nasc, se dezvoltă și mor.**

Cred **că partidele nu sunt forma superioară a perfecției,**

care **să fi cîștigat dreptul la nemurire.**

“Mai este încă **o chestiune , de ordin extern** . Dvoastre vedeți foarte bine că **întreaga [?] opinie publică din Europa se îndreaptă către extreme.**

Ei bine, **extremele acestea** , ca două pietre de moară,

vor măcina încetul cu încetul toate partidele.

-Ed.Mirto (PNȚ) : “**Ce vor pune în locul lor, vrem să știm? “**

-CZCodreanu : “ **Aceste partide se vor măcina.** D-lor deputați, priviți în Europa.

“Sunt **două extreme** puternice: extrema **dreapta** și extrema **stîngă** , care se întăresc; la un moment dat, **una din acestea va învinge.**

“Ei bine , eu **vă întreb pe dvs.** , mai ales pe dvs. care tot timpul

v-ați plecat în fața Europei și ați tremurat la cea dintîi adiere de vînt ;

într-o Europă, în care învinge una din extreme,

d-voastre veți putea să rezistați curentului acestei Europe ?

“ În ceea ce privește **orientarea noastră** ,

dacă este chestiunea **să alegem între cele două extreme** , suntem între cei care **credem că Soarele nu răsare la Moscova, ci la Roma.”**

[LD : era în 1931. După venirea lui Hitler la putere , va folosi aceeași metaforă cu soarele răsăind la Berlin]

“ Noi credem că părinții noștri, **străbunii noștri** [romanii] , care **ne-au adus pe pământul acesta**,

[**LD: ulterior , el va fi tot mai mîndru de origina dacică**]

oasele lor, cel puțin **din mie în mie de ani**, **ne trimit cîte un sfat bun**,
în ceasurile grele și dureroase.”

“În fapt , d-lor, asupra partidelor ,

generația noastră – privind din afară – **constată :**

1. Că un **partid politic** este **o societate anonimă de exploatare a votului universal** ;

2. Că **toate partidele sunt democratice** ,
deoarece **utilizează votul universal în acelaș mod**;

3. Că **neglijează interesele poporului și ale Patriei** ,
satisfăcînd numai **interesele particulare ale partizanilor** ;

Că **democrația este iresponsabilă** , îi lipsește puterea sancțiunii ;

Că **toate partidele fac fărădelegi** , se dau pe față unele pe altele,

nimeni nu aplică sancțiuni în contra alor săi , fiindcă îi pierde ,

nici contra adversarilor, fiindcă ei dețin la rîndul lor , fărădelegile lor. (p. 305-306)

C.ZCodreanu / dec'31

▣ **Fraudele**

[Și în această chestiune dați-mi voie să vă atrag atenția numai asupra **fraudei**lor cari s-au făcut de la război încoace,

și care **toate au rămas fără sancțiuni** ;

fraudele cu **spirtul negru** de 12 miliarde ; fraudele de **alămuri** de la căile

ferate de 900 milioane; **peștele** sovietic ; **galoșii** sovietici ; **pădurile** din

județul Neamț; pădurile din Bucovina etc .și după o socoteală sumară ,

suma fraudelor care s-au săvîrșit pe teritoriul acestei țări, de la război

încoace, atinge cifra de **50 miliarde lei**”](p. 306)

CZCodreanu / dec.'31

▣ **Democrația .**

“**Democrația** văzută de afară ne dă impresiunea unei **vaste complicități în fărădelege**.

Concluzia : **democrația este incapabilă de autoritate**.

Și încă ceva – am să vă servesc **o chestiune** care poate **multora n-are să vă placă** –

vă rog, d-lor **să ne tolerați ca să fim severi** , intransogenți în tot ce interesează

fie Națiunea românească , fie cîntea.

“ Declar aici că **democrația e pusă în slujba marelui finanț național**

sau internațional jidovești .” (întreruperi, zgomot...)

CZCodreanu / dec.'31

▣ **Listă “ compromițătoare “**

[**LD: listă cu persoane care aveau împrumuturi la banca respectivă !**

Le face procese de intenție, numai pentru că aveau împrumuturile la o bancă evreească

Aceste insibnuări , sub diverse formule, ajungeau în opinia publică

etichetate drept “fraude”, șperțuri, “trădări “]

“ D-lor, **dovada** .[**LD: că democrația, adică partidele, sunt în slujba finanței jidănești !**

În paranteze drepte semnalez partidul, sau profesia ...]

Am venit aici cu **o listă care are să vă supere**, însă vă spun să nu-mi luați în nume de rău ,

fiindcă **nu pot să tac** în această chestiune , este vorba de ceea ce se numește

portofoliul de la Banca Blank Dați-mi voie să vă citesc - fiindcă fiecare vă regăsiți aici .

Lista am căpătat-o, poate nu-i întreagă :

D.Brandsch (subsecretar de stat) 111.000. [P.German , persoană marcantă a comunității germane ; semnatarul declarației de unire cu România , în 1918 ; poziție de loialitate și solidaritate cu poporul român ; democrat , antinazist .]

D.Carol Davila , 4.677.000 [savant , medic, familie respectabilă]

- **Lahovari** : Nu datorează dl Davila, datorează “Banca Țărănească “

Codreanu : Bine, nu zic că este putred, dar **sunt bani împumutați**...

S-or plăti sau nu s-or plăti, dar vă spun un singur lucru : **există obligații**

cînd se împrumută cineva de la **o asemenea finanță de a o satisface** cînd este la guvern,

de a o sprijini în opoziție, și, în orice caz, **de a nu lovi în ea**

cînd trebuie lovită “ (apaluze pe diverse bănci)

D.Eugen Goga , creanță ipotecară agricolă , 6.200.000 [ziarist, fratele lui O.Goga]

-Otetelișanu :Dar asta este o creanță pe moșia dnei Eug.Goga !

-Codreanu : Mai departe :

D.Iunian, 407.000 [avocat, fost ministru PNȚ, șeful PRȚ, renumit pentru radicalismul lui intransigent și corectitudine]

D.Madgearu , 401.000 , [familie (tată, frați) de negustori bogați, prof.univ., ex ministru, atăcat deseori de adversari pentru favoritisme și mașinațiuni economice]

D.Filipescu, 1.265.000 [boier , foarte bogat, familie integră , șeful Ligii “Vlad Țepeș” care avea în program, explicit, lupta contra corupției]

D.Mihai Popovici , 1.519.999 [medic, jurist, ardelean, lider PNȚ, ex-ministru , printre cei mai bogați ardeleni]

D. I.Răducanu , 3.450.000 [prof. univ., PNȚ, ex ministru muncii]

D.Titulescu, 19.000.000. [jurist, finanțist,moșier , diplomat]

D.Argetoianu , 19.000.000 [moșier,medic, lider politic în diverse partide, despre care se spunea, în epocă, că a făcut multe afaceri dubioase ; în acel moment , ministru de finanțe și de Interne , în guv.lorga] [.....]

Codreanu : “ D- lor, **eu nu acuz** că banii aceștia **au fost bacșișuri date , nu !**

Sub o formă sau alta **s-au luat de acolo acești bani** și acuma,

cînd este vorba să se vadă ce s-a făcut acolo,

și se cer măsuri absolute în această chestiune, acum desigur că **oamenii aceștia** ,

care se simt **legați de acolo, n-au libertate deplină**

ca să vină **să ia măsuri energice împotriva** acestei bănci “

“Dlor deputați, **dacă se cer sacrificii** pentru ca să asanăm această țară , nu putem noi să consimțim la sacrificiul care ar fi să se facă pentru

asanarea băncii Blank , pentru nunta pe care a făcut-o d-sa la Paris,

unde s-a cheltuit, cum se aude, 50.000.000 , ca și pentru alte lucruri! “

(**Exclamațiuni, întreruperi**) (p. 306)

Codreanu / dec.'31

▣ PROGRAMUL

“ D-lor, în consecință , noi venim cu cîteva **soluțiuni practice** , care poartă nota tinereții :

Cerem introducerea pedepsei cu moartea , exclusiv pentru manipulatorii frauduloși ai banului public. “ (apaluze pe mai multe bănci)

V.G.Ispir : “ Dle Codreanu, d-ta **te intitulezi creștin** și apărător al ideii creștine .

Îți aduc aminte – eu sunt profesor de teologie – că

susținerea acestei idei este anti-creștină.” (aplauze)

Codreanu : “ Dle profesor, dați-mi voie să vă spun : cînd este cheeestiune să aleg între moartea ,

dispariția țării mele și aceea a tîlharului,

eu prefer moartea tîlharului și sunt mai bun creștin ,

dacă nu permit ca tîlharul să nenorocească țara, și să mi-o ducă la peire “

(aplauze pe multe bănci)

Cerem revizuirea și confiscarea averilor celor care și-au furat țara săracă “

(aplauze, strigăte de bravo)

Cerem tragerea la răspundere penală a tuturor **oamenilor politici**

care se vor dovedi **că au lucrat în contra țării** , sprijinind afaceri necorecte particulare “

(apaluze pe multe bănci)

Cerem împiedicarea pe viitor a **oamenilor politici** de a mai face parte din

consilii de administrație ale diferitelor bănci sau întreprinderi “

(apaluze pe multe bănci)

Cerem protecțiunea muncii naționale.

Să se declare **dreptul de prioritate** în toate domeniile de muncă fizică și intelectuală , **pentru elementul românesc.** “ (apaluze)

Cerem alungarea cetelor de exploatatori nemiloși, care au venit pe pămîntul acesta **să exploateze bogățiile solului și munca brațelor noastre.**

Cerem declararea teritoriului României ca proprietate inalienabilă a neamului românesc.

Cerem trimiterea la muncă a tuturor **agenților electorali**

și **stabilirea unui comandament unic[?] ,**

căruia **să i se supună** într-un singur gînd, **toată suflarea românească. "**

Dacă conducătorii țării sunt în momentul de față împiedicați ca să ia măsuri întregi din cauza Constituției sau a legilor în vigoare, atunci noi suntem de părere **să se dizolve Corpurile legiuitoare** să se facă apel și să se concheme **Adunarea constituantă**, pentru ca **poporul să desemneze pe acel care va fi chemat să ia toate măsurile necesare pentru salvarea României.**"
(aplauze pe mai multe bănci) C.Z.Codreanu / 3 dec.' 31
LD : iul.2001, la Piatra Neamț

9.) CZCodreanu , la conversiune , 8 mart.'32

(DAD,MO 56, 8 mart.'32)

[LD:fișă , nexeroxat]

/ Să se facă deosebire între **creditorul cinstit** și **cămătarul jefuitor**; între **debitorul cinstit**,

muncitor, și cel **detracat**, **vicios**, **risipitor**.

/ Să se acorde **conversiunea tuturor plugurilor**, mari și mici ;

/ Să se extindă la muncitorii de sub pământ - **minerii** .

/ Să se extindă la **muncitorii** din fabrici, șomeri, **mici meseriași**, **mici industriași** ;

/ **Confiscarea averilor** : îmbogățitorilor de război și defraudatorilor statului.

CZCodreanu / mart.'32

10.) CZCodreanu , Interpelare : frământări studențești; maltratări la Iași ;

suprimarea "Calendarului" ; masacre la Tutova ; * 25 mart.'32

(DAD, MO 68, șed. din 25 mart.'32)

[LD: fișă; nexeroxat. Am impresia că totul s-a petrecut pe fondul unor încăerări la alegerile parțiale pentru Tutova, în care a candidat I.Z.Codreanu , tatăl.]

CZCodreanu : Din ordinul lui Argetoianu și Ottescu au fost maltratați ...

VD Borca : Dta,Codreanu, care acum trei săptămîni , la Rîpa Galbeană, ai făcut apologia crimei lui Manciuc , n-ai voie să vorbești de legalitate .

CZCodreanu : Măsuri de barbarie , de natura celor de ieri, [24 mart]

m-au dus pe mine la acel act disperat ...

VD Borca : Să taci din gură , să nu mai faci apologia crimei ...

Lui Codreanu i se ia cuvîntul. [!!!]

Ședința continuă cu legea drumurilor.

*Notă.-

" Viitorul " (20 apr'32) : " **Au fost utilizate** numai în județul Tutova , **toate trucurile demagogice** și s-au făcut **promisiuni solemne** de natură **a răscoli patima și a creia revendicări** ce , pentru orice om civilizat, nu sunt decît **metode condamnabile sau imposibilități** care numai enunțate pot trezi ridicolul. [...]

Propagandiștii extremiști, în uniforme anume confecționate, pătrundeau în sate , **trăgeau clopotele bisericilor** și adunau pe săteni la **adunări în timpul nopții sau revărsatul zorilor** , pentru ca **impresia** produsă să poată fi adîncită în **fondul de misticism** al sătenilor [...]

În această atmosferă, **se debitau toate insultele la adresa celorlalte partide** și se luau **jurăminte solemne**. Pentru ca efectul produs să aibă și durată , se pornea la o **recrutare a tineretului, și la o gradare a unora cu gradele militare**. Li se împărțeau celor de 20-30 de ani , **insigne de caporal , sergenți** etc.cu făgăduiala că ,

după votare, **vor fi avansați**.[...]

Și de data aceasta , s-a mai întrebuințat **trucul cu bolnavul ambulant** care **vorbește de dincolo de mormînt**, de unde aduce **juruița strămoșilor** de a vota pe acești demagogi. Chiar în unul din **manifestele electorale, s-a spus că, după alegere, vor urma șapte zile de chef și veselie** cum nu s-au mai văzut prin acele ținuturi ,

urmate și de împărțirea tuturor averilor evreești.

Ca supremă batjocură, **s-a făgăduit și ridicarea de biserici** pentru " cinstirea lui Dumnezeu că a ajutat la victorie..[.....]

Trebuiește de reținut iarăși faptul că **s-au adus călăreți din alte județe** , pentru **a ajuta sătenilor la munci**, și ca **să terorizeze** în același timp pe cei de altă nuanță politică, aceștia fiind **înarmați cu pistoale și baionete militare**. [...]
Toate aceste metode întrebuintate , într-o vreme de criză gravă , **cu toleranța autorităților** , au fost **menite să ațite patimi și să trezească fanatisme primejdioase** .[...]
Să nu se uite **sistemul organizărilor militărești** , cu batalioane și companii , **imitație ridicolă bolșevistă** , este de natură să îndemne **tineretul , lesne încrezător** , către asrfel de **mișcări extremiste** "
(Cf."Dimineața" , 21 apr.'32)

▣ Comentariul "Dimineții" :

Cine a permis gardiștilor să tragă clopotele ?
Și armata a fost pîngărită, cu aceste grade militare acordate unei armate " particulare"
Și justiția a fost ultragiată, prin anunțarea confiscării averilor unor cetățeni ai țării;
A cercetat cineva proveniența pistoalelor și armelor acestor extremiști ?
Cum au ajuns în mîinile lor ? Au ei permise pentru aceste arme ?
" **Iată cîte chestiuni se pun pe urma celor relatate de "Viitorul"** ,
și **iată cît de ridicolă este satisfacția ziarelor d-lor Iorga și Goga că ...**
< partidele au fost înfrînte .>
N-au fost înfrînte partidele , ci a fost înfrîntă ideea de stat și de ordine.
O organizație în care , pentru a obține un grad mai înalt,
trebuie să fi ucis un om , este scoasă de sub prevederile legii ,
în sensul că- **și permite nepedepsite orice abateri de la legile țării .**
Și adversarii partidelor se bucură grozav că o astfel de organizație a putut obține ,
ajutată și de o lege electorală defectuoasă , un mandat parlamentar."
Viitorul , Dimineața / apr.'32

11.) **M.Landau (P.Evreesc) ,Interpelare : devastarea sinagogii din Iași, 26 mart.'32**

(DAD,MO 70, șed.din 26 mart.)

[**LD: fișă, nexeroxat.**]

Landau : sinagoga din Iași a fost devastată pe 23 martie ...

Iorga : Guvernul va impune respectarea legilor de cei ce tulbură ordinea.

C.ZCodreanu : Protestează și respinge cuvintele "ofensatoare"

adresate membrilor Gărzii de fier... " **Nu distrugerea unei singogi este vandaism ! "**

Bogdan Duică : Dar ce ?

CZCodreanu : " **Vandalism este dispariția noastră, a moldovenilor**, de pe pămîntul pe care trăim, în văzul dvs.! **Vandalism** că în **orașul celor 40 de biserici** , ele se dărîmă [...] în nepăsarea condamabilă a conducătorilor acestei țări ."

De vină sunt evreii și răspunderea s-o poarte Argetoianu și Ottescu.

Nona Ottescu : A primit o telegramă la Ministerul de Interne, care roagă să fie eliberați redactorii ziarului "**Calendarul**" , în urma **cererii președintelui studenților, Mociulschy**.Un student nu trebuia să-și permită o asemenea **obraznicie față de ministru de Interne** (**Zgomot, vociferări.CZCodreanu, notă aparte**)

A apărut un articol al lui **Dragoș Protopopescu** (24 mart.)

< Ruritania, în sfîrșt, sîngerează> , în care **studenții erau îndemnați să facă din palmele lor <bici cu cinci sfîrcuri>** , să-și îndeseze **< pumnul în chip de cnut>** și să **lovească** , ori de cîte ori întîlnesc pe stardă , **<obrajii puhavi ai politicii noastre falimentare** ,

obrajii de gutapercă ai Argetoianului.>

A doua zi, a apărut "**Calendarul**" , **tipărit pe ascuns**, ca la comuniști, care **ațîta studențimea la revoltă**. Foiaia a fost **confiscată de Poliția Capitalei**.

[o arată și citește fragmente din ea] : **< Acel ce trebuie să răspundă de sîngele vărsat de o parte și de alta , este omul sinistru al acestui guvern în debandadă,**

politicianul ordinar , întreținutul cinic al oligarhiei bancare [...] ministrul **C.Argetoianu . >**

... Și dvs. cereți cc o asemenea foaie , să mai apară ?!

Voci : Rușine ! Să nu i se mai dea cuvîntul lui Codreanu ! (**care insistă**)

Nona Ottescu : Confirmă că , **la Iași, Garda de fier a devastat sinagoga.**
Bogdan Duică : **Garda de Fier** are "**o gură ascuțită**" , este "foarte oțelită" , și cuvintele ei sunt "**nestăpînite**" .Este o Gardă de Fier "**copilăroasă, inconștientă, sălbatecă** " .
" Nu înțelege că **credințele religioase nu se insultă** " .
Garda de Fier **face promisiuni prin sate** .
În satul Bîla (Mureș) , într-o adunare ținută noaptea , au promis țăranilor că , dacă vin la putere, 3 ani nu mai plătesc bir! "**Asta-i anarhie!**"
CZCodreanu : Nu-i adevărat !
Bogdan Duică : În alt sat au spus : <Dacă printre voi se va arăta un bancar, pătrundeți-i stomacul sau burta , cu două cuțite , nu cu unul ! >
Acesta este **rezultatul acțiunii extremiste**.
Face apel către **Gardă să pună "botniță gurii sale atît de destrăbălate!** "
[.....]
V.Rădulescu (PNȚ) : totuși, **suprimarea ziarului este ilegală !**
Confiscare ,da. Nu suprimare !
Gh.Brătianu (PNL-2) : Se asociază părerii lui Rădulescu.
Mircea Djuvara (PNL-1) : se asociază părerii
(**scandal, vociferări**)

12.) **G.Trancu-Iași (PP)** , **Interpelare : închiderea cursurilor de la Universități, 2 apr.'32**

(DAD, MO 76, șed. din 2 aprilie '32)

[**LD: fișă.nexeroxat**]

Iorga : Studenții liniștiți au cerut, într-adevăr, redeschiderea cursurilor.

Celebrul Marcus Ulpius Trajanus **Cotigă** , a binevoit să fie mai puțin comisar al poporului , decît pînă acum.A auzit că Trăian Cotigă este **de 5 ani student la facultatea de Drept !**

Va insista pentru redeschiderea cursurilor , dar face apel la liniștirea spiritelor.

" **Am dizolvat < Garda de fier> și aceia care au făcut tulburări , fac parte din Garda de fier.**

Voi cere universităților să-i scoată pe gardiști și pe comuniști."

VGAlexe (PT) : Ar fi timpul ca guvernul să dizolve și organizațiile comuniste.

Iorga : "Acelea le dizolvăm noi altfel"

Iorga / mart.'32

13.) **C.Z.Codreanu ("Gruparea CZCodreanu ")** **Interpelare :**

desființarea Gărzii de Fier ,prin Jurnalul Consiliului de miniștri . 6 apr.'32

(DAD, MO. 80, ședința din 6 apr.'32 , p.)

[**LD:fișă-semnal ; nexeroxată.Protest pentru a II-a dizolvare a Gărzii de fier, prin Jurnalul Consiliului de miniștri .Acum, de guvernul Iorga -Argetoianu.**

Va da lămuriri I .Pangal ; Apărători -Gh.Cuza (LANC) și, din principiu , Al.Lucian (PSD)

LD:problemă neaprofundată în arhive .]

CZC / 6 apr.

▣ **Garda de Fier.**

"Printr-un recent **Jurnal al Consiliului de Miniștri, a fost desființată Garda de fier."**

Dorește să știe motivele, mai ales că **Garda de fier a fost desființată**

prin actul de guvernămînt de către **d.I.Mihalache :**

/ **1 ian.'31, arestarea** conducătorilor (învinuiți de anarhie și subversivitate)

/ Au stat **închiși 80 de zile**, chinuiți, forfecați, terorizați ;

/ Au fost **judecați de 3 instanțe:** Tribunal, Curtea de Apel, Curtea de Casație ;

/ Au fost **achitați în unanimitate** .

Cei ce lovesc Garda de fier ("Viitorul", "Lupta", "Adevărul", "Dimineața") , numind-o subversivă, anarhică, clandestină, **lovesc în Justiție.**

Garda de fier este de o **legalitate și bună-cuviință**, de care nimeni n-ar trebui să se plîngă.

Ex.la alegerile din vara '31, el, Codreanu, a renunțat să candideze

în județele în care candidau Iorga sau Argetoianu.

Răspłata ? : în celelalte județe, **au fost terorizați și maltratați**.

El a ieșit **deputat** printr-o "surprindere" , în urma alegerilor de la **Piatra Neamț**.

C.Argetoianu, într-un interviu (ian, febr.'32) , reprodus de "Curentul" , spusese:

< La Neamț am lăsat **alegerile libere** și a ieșit acolo

un fel de **demagog hitlerist** .

Pe viitor, aceasta nu se va mai întâmpla. >

Acum [mart.'32] , la **Tutova**, oamenii săi au fost **maltratați** .

Patetic și disperat : "**Am fost chinuiți pentru cedițele noastre monarhice** [...]

în sufletul nostru este o furtună [...] **cerem ajutorul MSRegelui** "

Amenințator : "**Dacă nu va veni, nu știu ce drumuri vor apuca** sufletele

de cari s-a bătut de prea multe ori joc..."

Sfruntind : "Orice ar face guvernul , **în afara legii nu ne va scoate** ."

Demascind (masoneria, Pangal) : "Acolo este izvorul prigoanelor împotriva

Gărzii de fier ; **împotriva lor va lupta Garda , pe viață și pe moarte !**"

Al Lucian (PSD Deși nu are simpatie față de Gardă, **protestează**
contra **modalității de interdicere a Gărzii**, considerându-l un **act ilegal**.

-**V.Trifu** (LANC) : Semnalează persecuții la adresa cuziștilor...

CZCodreanu / Dizolvarea Gărzii, apr.'32

7 aprilie .

- **I.Pangal** (subsecretar de stat, Presă și informații) : **respinge acuzele lui CZC**
că el ar fi fost amestecat în dizolvarea Gărzii de fier ;

se solidarizează cu măsura luată de guvern.

- **Gh.Cuza** (LANC) : cere lămuriri cu suprimarea "Calendarului" .

(**polemică în problema libertății presei, masoneria etc.**)

CZCodreanu / izolvarea Gărzii / apr.'32

14.) Ion Zelea Codreanu s-a ales la Tutova.

(DAD, MO 92, șed din 20 apr.'32)

Bosnief Paraschivescu (Majoritar , raportor) : citește Raportul explicativ la
alegerile parțiale din Tutova (17 apr.'32) , la care **IZCodreanu**

a întrunit cel mai mare număr de voturi.

- Rev."Parlamentul românesc", 12 apr.'32, p.15 :

Grupul parlamentar al Gărzii de fier a sporit...

15.) IGDuca , interviu, Cernăuți, //curente extremiste // 9 mai '32

Kososchi , a profitat de prezența lui Duca la Cernăuți ,(Întrunirea PNL-Bucovina)
și i-a solicitat **un interviu**.

Acasă la Ion Nistor, unde a fost găzduit, **Duca i-a răspuns** la toate întrebările ,
exceptând la cea privind "profeția" cu căderea guvernului.

Atunci l-ar fi spus : "Mă întrebați dacă eu cred că **curente extremiste** ,
adică **cuzismul și comunismul**, pe de altă parte, **vor lua la noi avântul** care l-au luat ,
în ultimii ani, în unele din țările Europei.

Întrucât **consider aceste două curente ca fiind fenomene bolnăvicioase** ,
am ferma convingere că **organismul nostru social** va fi destul de sănătos și
de puternic **pentru a le înfrîna din vreme** .[...]

Dezvoltarea pe care au luat-o **curente extremiste** , în unele părți ale țării

- și în special **Bucovina** - este, din nenorocire , **rezultatul fatal**,

al greșelilor și al nepriceperilor ultimelor două guvernări." ("Dimineața", 11 mai '32)

16.) Congresul liberal din Ardeal, Declarații IGDuca * și Gh.Tătărescu, 22mai'32

("Dimineața", 28, nr.9126) , 24 mai'32)

***Notă**

La întrunirea PNL din București, la care PNL a început campania răsturnării Guvernului, Duca afirmase că incompetența, lipsa de unitate, lipsa de autoritate, au dus la **o acută criză morală**.

S-au activat curentele subversive : comuniștii și Garda de fier.

[LD: La Cluj, ca și la Brăila, **Tătărescu** are " partitura " dură .

Duca - nu știu dacă prin temperament sau ca strategie psiho-politică - este **ferm** dar ... mai **atent, mai reținut**]

Tătărescu / 22 mai'32

▣ **Curentele anarhice, extremiste.**

Criza de încredere și descoperirea Coroanei, a dus la **întărirea curentelor anarhice**.

Nemulțumirile acumulate și vacanța autorității guvernamentale,

au creat **o atmosferă** în care se dezvoltă **fermenți**

care **alimentează curentele de extremism și de dezagregare**.

Rezultatele ultimelor alegeri parțiale

[**Neamț și Tutova**. **Aluzie la CZCodreanu și I.Z.Codreanu**]

sunt **semnul vizibil al acestui proces primejduitor**,

și **pe graficul mișcărilor extremiste** - de la unire și până astăzi -

anul de guvernare tehnică va fi marcat cu **o linie suitoare vertiginoasă** ,
reprezentînd astfel **maximum de anarhizare** , cu minimum de consolidare."

Tătărescu / 22 mai'32

17.) **C.Z.Codreanu , retro ' : despre guvernul Iorga , 2 aug.'32**

(DAD, MO 3, 2 aug.'32 , p.15 ; Legislatura a II-a PNȚ)

" Când anul trecut , în iunie [1931] , **guvernul cu aer de mîntuitor**

al falsului profet Neculai Iorga și al mai falsului bărbat de stat d.C.Argetoianu,

a început cu **siluirea sufletului omenesc și furtul de urne** , opera de salvare a țării ,

am știut că peste un an de zile va pleca de la guvern ,

izgonit cu scîrbă de întreaga suflare românească. "

CZCodreanu / aug.'32

Căderea guvernului Iorga .

Guvern de alegeri, Vaida

18.) **Interviu cu d.Octavian Goga , 8 iul.'32**

("Dimineața" , 3 iul.'32 ,H.Soreanu)

PNA a fost surprins de alegeri , în chiar primă fază a organizării sale.

Unii dintre partizani au sperat - nu facem nici o indiscreție - că acest

eveniment îi vor surprinde ... la guvern. De aceea , poate , entuziasmele

destul de calde de la început, s-au tocit pe alocuri. D.Goga a avut de

reflectat cu amărăciune asupra oamenilor și a moravurilor.

[.....]

HS: " Ce impresie aveți din campania electorală ?"

" Care este situația **partidului d-voastră** în aceste alegeri ?

Goga / 8 iul.'32

▣ **Curentele de zăpăcire : demagogie, superstiții , calomnii.**

Încă nu-și poate face o impresie; la Romanați, l-au așteptat bătăușii;

"Spre nenorocirea mea, **nu mă pot încadra în nici o formulă de zăpăcire a mulțimii.**

În farmacia mea, nu se găsește otravă pentru proști.
Sunt trei curenți care uneori merg paralel și alteori se încrucișează ,
încurcând mințile , mai ales ale țăranilor .
Toate trei produc pentru bucătărie : dau voturi .
Este curentul lui < Iartă tot > , care plimbă generozitatea neantului
peste creștetele poporului.După făgăduielile lui, nu se vor mai plăti nici datorii,
nici impozite, și mașina de bani va ușura toate nevoile . [aluzie lupiști]
Al doilea, este < Garda de Fier > , care **stârnește imaginația populară**
cu icoane și sfinți bizantini și cu bucuriile vieții de veci .
Al treilea curent, știți bine, **e contra regelui.Cît pe șoptite, cît pe față.**
Spuneți și d-voastră , dacă o judecată normală poate să-și facă drum , ușor,
prin asemenea erezii.
Goga / 8 iul.'32

19.) " Interviewul dr.Nicolae Lupu " , 27 iul.'32

("Adevărul" , ?, ... preluat de "Dimineața" , 27 iul.'32)
Înapoiat din campania electorală , dr.Lupu a făcut "Adevărului"
o serie mărturisiri interesante .
Lupu / iul.'32

▣ Curentele extremiste

Ocupîndu-se de rezultatul alegerilor, el amintea că ori de cîte ori
cerea dizolvarea Parlamentului iorghist, i se spunea :
< E o nebunie ! **Vei avea în Camera viitoare , 50-60 de cuziști,**
50-60 de partizani ai Gărzii de fier ! >
Rezultatele alegerilor i-au dat lui dreptate .
"Curentele extremiste nu prind.
Ele se lovesc de bariera solidă a tradiționalismului de **bun simț românesc.**
Nu spun că aceste curenți nu prezintă o primejdie .Dimpotrivă.
Partidele trebuie să-și schimbe fundamental procedeele."
Lupu / iul.'32

20.) Garda de Fier în alegeri , iul.'32

("Dimineața" , 8 iul.'32 , cf."Viitorul")
[LD: pe toată perioada, **"Dimineața"** a prezentat masiv activitatea partidelor politice
atitudin- programe- declarații - comunicate - alianțe -întruniri -
față de căderea guvernului Iorga ; față de tentativa lui Titulescu pentru guvern de
concentrare ;
față de formarea guvernului "de alegeri " Vaida .
Cu două semnificative absențe : **LANC -AC.Cuza și Garda de Fier.**
Despre ele , cîteva preluări, cîteva referiri indirecte .
Cum și celelalte ziare au procedat la fel...am f. puține informații]
Garda de Fier în alegeri (8 iul)
Am reprodus zilele trecute o **Notă** din **"Viitorul"** în care se vorbea de agitația
pe care o desfășoară propagandiștii **Gărzii de Fier.**
Ni se semnaleză acum , alte cazuri.
"În județul **Turda**, sunt cîteva **centre** pe care **au pus mîna "gardiștii"** ,
și în care **nu poate intra nici un propagandist al partidelor de opoziție.**
Jandarmii asistă nepăsători la această gravă atingere adusă libertății de propagandă.
"La Râmnicul Sărat , unde Garda de Fier a depus o listă în ultimul moment,
autoritățile s-au sesizat de propaganda violentă a acestei organizații și
au arestat cîțiva agitatori.
Aceasta, mai cu seamă că **trecutul guvern , dizolvase Garda de Fier.**
Autoritățile au primit însă ordin să elibereze pe agitatori,
dizolvarea Gărzii fiind ilegală.
" Din aceste fapte , **s-ar părea că guvernul înțelege să tolereze**
violențele unei organizații care - prin metodele ce utilizează -
împiedică celelalte partide să-și facă propaganda lor pașnică.

Dimineața / iul.'32

■ Cochetăria guvernului cu Garda

"Guvernul a făgăduit să facă alegeri libere.

Alegeri libere înseamnă libertate de propagandă.

Iar libertatea de propagandă nu trebuie să fie știrbită nici de guvern ,
dar nici de vreunul din grupările în luptă.

Noi nu vom cere măsuri împotriva unei grupări oarecare.

Dar Garda de Fier trebuie să înțeleagă că ,

avînd libertatea de a-și face propaganda ei,

nu are și nu poate avea dreptul de-a împiedica prin violență , propaganda altora.

Spiritele sunt agitate .Vremurile sunt tulburi.

Crede guvernul că e ceasul nimerit pentru a cocheta cu grupările anarhice ? "

G. de F. / iul.'32

21.) Rezultatele la alegerile din aug.'32

Vezi context statistic la fișierele **Alegeri și Sistem de partid**

Alegerile din 17 iul.'32 // reprezentarea partidelor pe provincii și județe // '32

Validarea deputaților , pe provincii și județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

LD : Mi se pare mai importantă preferința electoratului decît

reprezentarea parlamentară (care nu oglindește aritmetic această preferință)

De aceea, încerc o **diagnosticare politică după opțiunile electoratului,**

nu după combinații și calcule electorale, sprijinite pe "primă" ..

[LD: cuprinde liste, candidați, contestații, polemici despre desfășurarea alegerilor ,
validarea .

Vezi **fișier Alegeri.**

În toate provinciile , **batalia electorală** s-a focalizat

în lupta dintre **PNȚ și PNL,**

ambele partide făcînd parte, în fond, din categoria **partidelor democratice.**

Dar ravagiile crizei economice, demonetizarea și demonizarea partidelor,

(cultivată cu obstință în regimul "Uniunii")

a împins **electoratul** spre **curențele cu accente radicale .**

MUNTENIA ȘI OLTENIA , 17 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

LD concluzii : provincie cu spectrul politic echilibrat,

cu evidentă **structură polarizată** , între **PNȚ și PNL ,**

care indică **virtualitatea rotativei.**

Scrutinul nu oglindește explicit această structură, datorită dizidențelor din aceste partide.

Locul III - de eventual "arbitraj" , ocupat de partidele "conservatoare" ,

fie **PP, PND, PNA .**

Celelalte curențe , slab reprezentate .

Nu se profilează nici o alunecare spre extreme (stînga sau dreapta)

1.Ilfov- București -

(DAD, MO 4, 3 aug., p. 61)

Notă LD: PNL1+PNL-2 , au avut 43.664 voturi (față de PNȚ)

Dacă nu erau divizați, categoric cîștigau alegerile.

PNȚ, al doilea ca forță (38.212)

PP+PNA , au avut 8804 .Uniți sau divizați, tot aceea ar fi fost.

Urcau ,doar, de pe locul V , pe locul III , și ar fi fost, astfel, **al 3-lea partid, ca forță .**

Partidul	Voturile	Locul
PNȚ	38.212	1
PNL-ducist *	31.250	2
PNL-georgist	12.414	3
Gruparea "CZCodreanu"	895	14
Un.Naț. (Iorga-Arget.)	668	15

2.Argeş .Piteşti

Judeţul alege **6 deputaţi** .S-au prezentat **10 liste** .

PNȚ câștigă detașat.

PNL-1+ PNL-2 = 9.487 voturi .

PP+PNA nu și-ar fi modificat situația.

Partidul	Voturi	Locul
PNȚ	28.184	1
PNL-ducist	6.813	2
P.Ț-Lupu	3.183	3
Gruparea "CZC"	205	9

3.Teleorman.Tg.Măgurele

Alege **6 deputaţi** , depuse **11 liste**

LD: PNL-1+ PNL-2 = 22.877. Unit, PNL ar fi fost câștigător.

PP+PNA = 13.927 , ar fi urcat pe locul III .

PNȚ+ PȚ = 19.882 , rezultat neafectant.

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	18.610	1
PNL-1 *	16.265	2
PNA	7.777	3
LANC	2.548	6

4. Buzău

14 liste depuse. Drept la **6 deputaţi**.

Validează listele ; aleg **6 deputaţi**, de pe primele **3 liste** ;

Alegerile câștigate detașat de PNȚ.

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	20.281	1
PNL-1	6.672	2
PNL-2	3.682	3
Bloc Cetățenesc(Forțu)	371	8

5.Romanati, Caracal

Depun **11 liste**.Au drept la **6 deputaţi**.

PNȚ câștigă detașat ; unit cu PȚD și PȚ , ar fi fost inbatabil.

dar dacă PNL-1 și PNL-2 ar fi fost uniți, scorul ar fi fost ... "strîns"

PP + PNA , ar fi fost a treia forță

Partidul	Votanți	Locul
PNȚ	20.391	1
PNL-ducist	9.189	2
PNA	5.115	3
Bloc Cetățenesc-Forțu	157	10

6.Dolj , Craiova

Depun **15 liste**. Dreptul la **10 deputaţi**.

103.676 alegători ; 89.607 votanți ; 13.874absenteiști

Câștigă detașat PNȚ.Rezultat bun și dr.Lupu , deci ... curent "țărănist" puternic.

Fieful și al lui C.Argetoianu.Deci județ cu profil agrarian.

PNL+PNL-2 , ar fi mărit șansa, dar nu ar fi câștigat .

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	36.523	1
PNL-1	11.511	2
PȚ -Lupu	10.911	3
PNA	3.127	6

7. Dimbovița , Tîrgoviște

11 liste. Drept la 6 deputați.

PNȚ cîștigă detașat.

Unit, PNL ar fi fost mai puternic, dar nu cîștiga.

PP + PNA , ar fi fost a treia forță.

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	33.070	1
PNL-ducist	9.644	2
PNL-georg.	4.586	3
PNA-gogist	1.276	7

8. Brăila

Drept la 6 deputați. 14 liste !

Județ cu spectrul politic "mozaicat" , care poate fi un etalon.

Rotativă previzibilă : **PNȚ/ PNL**

PNȚ cîștigă la limită, datorită dezbinării PNL. Aportul lui Lupu, l-ar fi săltat.

PNL, nedezbinaț, ar fi cîștigat, dar nu net superior **PNȚ**.

PND și **PP** ar fi disputat locul III

LANC și Garda de Fier în dispută pentru locul IV

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	13.570	1
PNLducist	10.561	2
PNLgeorg.	3.230	3
Gruparea CZCodreanu	590	7
LANC	541	8

9. Gorj , Tg. Jiu

[LD Nu am toate datele.

După deputații aleși, a cîștigat **PNȚ** , urmat de **PNL-1**

și **PȚ-Lupu + Liga contra cametei- IDIsac** .

Cum la Tg. Jiu era fiiful radicalului Gr. Iunian,

se poate vorbi despre un puternic curent țărănist radical.

Dar tot acolo era și fiiful lui Gh. Tătărescu]

Deputații validați :

PNȚ : Gr. Iunian, lt.col.P. Petrescu, preot Nic. Mischie

PNL-1 : Gh. Tătărescu

PȚ : **IDIsac** (Liga contra cametei)

10. Ialomița , Slobozia

[LD : Nu am datele toate .După deputații validați, aspect mozaicat.

PNȚ cîștigă , dar nu copleșitor.

Județ în care **PNL-2** trece înaintea **PNL-1**.

Deputați validați :

PNȚ : **Dimitrie Mironescu, Gh. Vlădescu-Albești, IF Buricescu** .

PNL-1 : **Marius Roșca**

PNL-2: **C. Banu**

PP-Averescu : **V. Roșețeanu**

11.) Mehedinți. Turnu Severin

8 liste, pentru 7 candidați. 68.961 alegători.

Singurul județ în care sunt **anulate un nr. mare de voturi**.

Contestație R. Franasovici (PNL) , care cere invalidarea. Se respinge.

PNL ar fi fost pe primul loc. Dacă **PNL** era unit , ar fi obținut majoritatea.

PNȚ ar fi fost pe locul pe locul IV (?!) Polemici.Totuși, **PNȚ** învinge.
Unit cu **PȚ**, superioritate clară.

PP + PNA- ar fi fost a III- a forță.

Deci se poate vorbi de un județ cu forțe echilibrate

Partidele	Votanți	Loc	Observ.
PNȚ	20.057	1	
PȚ	13.295	2	
PNL-1	10.134	3	

12.Muscel , Cîmpulung-Muscel

9 liste, pentru **4** deputați.

PNȚ cîștigă copleșitor.Fieful lui I.Mihalache.Adăugat și **PȚ**... puternic județ țărănist

PNL, singur sau unit, a II-a forță.

Locul III- în dispută , între grupările mici.

Partidul	Votanți	Loc
PNȚ	16.462	1
PNL-1	4.362	2
PȚ-lupist	1.932	3
PNL-2	1.671	4
PNA	479	5
Gruparea "CZCodreanu "	467	6

13.Olt, Slatina

10 liste, pentru **4** deputați.

37.709 alegători, **31.848** votanți, **5.427** absenți

Victorie copleșitoare PNȚ.

Deși pe locul II , PNL nu are deputat (probabil prin "redistribuire")

PP+ PNA ar fi fost pe locul III .

PȚ (loc III) primește un loc.

Partid	Voturi	Loc
PNȚ	18.910	1
PNL-1	4.040	2
PȚ	2.910	3

14.Prahova ,Ploiești

16 liste, pentru **8** deputați

Forțe echilibrate, într-un județ politic "etalon" .

PNȚ cîștigă (28.582voturi) .

Liberalii ar fi fost cîștigători, dacă erau uniti (29.534)

PND+ P C , ar fi disputat locul III în dispută cu

PSD+ PSI+ PCR.

Partid	Votanți	Loc
PNȚ	28.582	1
PNL-1	19.301	2
PNL-2	10.233	3
Grup."CZCodreanu "	389	12
P.Evreesc	228	13

15.Vlașca , Giurgiu

10 liste , pentru **6** deputați.

PNȚ cîștigă copleșitor. (27.235) Uniți cu **PȚ-Lupu ,** puternic județ țărănist.

Printre deputați, **Nae Ionescu** ,ca ziarist

Liberalii, pe locul II .Uniți, ar fi fost mai puternici (aprox.14.500 voturi)

PP+ PNA , ar fi fost a III-a forță (aprox. 5. 000 voturi)

Partidul	Voturile	Locul
PNȚ	27.235	1
PNL-1	11.396	2

16.Vâlcea, Râmnicu Vâlcea**13 liste, pentru 5 deputați.**

540.350 alegători, 44.451 votanți, 9.547absenteiști.

PNȚ câștigă detașat.Unit cu lupiștii , scorul ar fi fost copleșitor.**Fief al lui Duca, PNL are scor modest .Chiar unit cu PNL-2, nu ar fi biruit.****Pe locul III, cu scor slab, P P dacă nu era divizat ...****Ca o chestiune ... ridicolă, "independenții" nu par a fi avut mai multe voturi, decât în familie... încît nu știu ce a fost în capul lor...]**

Partidul	Voturi	Locul
PNȚ	23.532	1
PNL-1	8.613	2
PȚ	3.546	3
LANC	271	8

MOLDOVA - 14 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

LD : Polarizarea și divizarea electoratului pe 3 curențe principale:**Țărănism - Antisemitism (LANC, Grup "CZC") - Liberalism****în majoritatea județelor .****Județ "etalon" : județul Iași (vezi mai jos)****Prin aplicarea " primei electorale" ,****PNȚ își adjuce un nr. mai mare de deputați,****în detrimentul LANC și G de F ,****dar realitatea electorală este modificată.****PNL , unit, ar fi putut reprezenta forța a II-a .****LANC și Grup"CZC" , alternativ, își adjuce locurile I și II .****Se profilează mari confruntări cu curențele extremiste de dreapta.****1.Baia , Fălticeni****12 liste, pentru 4 deputați.**

34.696 alegători, 28.395 votanți, 5.987 absenteiști .

Învingător , LANC. (loc I, 7.841 voturi) .Realitate evidentă : curent antisemit.**PNȚ, pe locul II .Uniți cu PȚ, ar fi fost pe locul I****Dacă ar fi fost uniți, liberalii ar fi fost pe locul II .****Se profilează înclăștarea cu curențele extremiste de dreapta.**

Partid	Votanți	Loc
LANC	7.841	1
PNȚ	6.412	2
PNL-1	3.989	3 [De ce nu are deputat ?]
P.Evreesc	457	11
Grup."C.Z.Codreanu"	371	12

2.Tecuci**18 liste, pentru 4 locuri . 7 " independenți"**

34.711 alegători, 26.133 votanți, 8.578 absenteiști .

PNȚ pe locul I .Aportul PȚ nesemnificativ.**PNL, divizat, pe locul II -III .****Gruparea CZCodreanu , pe locul III .Realitate evidentă: antisemitism.****PP+PNA , cu scor slab, ar fi putut ocupa locul III .****Se profilează ascensiunea extremei -dreapta.**

Partid	Voturi	Locul
PNȚ	12.919	1
PNL-2	3.117	2
PNL-1	2.978	3
Grup."CZCodreanu"	2.552	4
P.Evreesc	192	10

3. Botoșani ,Săveni,

12 liste, pentru **5 deputați**. 44.412 alegători, 37.633 votanți, 6.404 absenteiști .

După Fălțiceni, **al doilea mare succes LANC** (11.301 voturi)

Succesul Grupării Codreanu (locul V, 2.169voturi) , **relevă puternic curent antisemit**.

PNȚ adjudecă 3 locuri ; cuziștii primesc doar 1

Chiar dacă nu erau divizați, liberalii ar fi fost egali cu ... PNȚ.

Se profilează ascensiunea curentelor extremiste de dreapta.

Partid	Voturi	Loc.
LANC	11.301 (25,44%)	1
PNȚ	7.870	2
PNL-1	5.330	3
PNL-2	2.857	4
Grup"CZCodreanu "	2.169	5
"Blocul mîntuirii țării "	89	12

[LD:?!]

4.Fălciu , Huși

10 liste, pentru **4 deputați** . 24.877 alegători, 20.326 votanți, 4.382 absenteiști

Nici o contestație.Deși pe locul I este PT , din nou PNȚ ia 3 locuri , iar PT doar 1 .

Probabil asta este "jocul " primei electorale.

Pe locul I , PT .Unit cu PNȚ ar fi constituit un pol PNȚ mai puternic.

LANC + Grup Codreanu, depășește PNȚ, dar sunt sub PT.

PNL slab, celelalte partide - nesemnificative.

Se poate vorbi despre confruntarea unui **curent țărănist radicalizat** ,
cu un **curent extremist , antisemit, în ascensiune.**

Partidul	Voturi	Locul
PT	7.021	1
PNȚ	4.700	2
LANC	2.830	3
PNL-1	2.428	4
PNL-2	1.165	5
Grup"CZCodreanu "	815	6
P.Evreesc	148	9

5. Bacău

[LD nu am toată informația]

După deputații aleși, pare un județ mai echilibrat ,

cu profil pasibil de rotativă **PNL / PNȚ** ;

LANC ar și aici succes electoral .

Deputați validați :

PNȚ : **M.Văgăunescu , George G.Buzdugan, N.Ionescu**

PNL-1 : **Mircea Cancicov**

LANC : **I.Vasiliu-Oituz**

PNL-2 : **C.A.Constantinescu**

6. Putna , Focșani, Panciu, Pașcani

11 liste,pentru **5 candidați**. 43.493 alegători, 35.113votanți, 7.832 absenteiști

PNȚ - succes evident.

PNL , dacă s-ar fi prezentat unit, ar fi avut un scor puternic, recomandabil pentru rotativă.

Gruparea CZCodreanu, în evidentă ascensiune.

Partid	Voturi	Loc
PNȚ	16.219	1
PNL-2	5.820	2
PNL-1	5.365	3
Grup"CZCodreanu"	3.252	4

7. Tutova ,Bârlad

[LD : nu am toate datele .ÎnTutova a câștigat **I.Z.Codreanu -tatăl** alegerile parțiale din timpul legislaturii lorga, ocazie cu care au fost scandaluri care vor duce la.... dizolvarea grupării (considerată ilegală de noul guvern)

Acum, **Ion Z.Codreanu** este reales.

Se poate vorbi despre **un curent antisemit** care începe să turbure atmosfera....]

Deputați aleși :

PNȚ : **V.Georgescu-Bîrlad**, **C.Gongopol** (ziarist pe lista PNȚ) ,**N.Alexandrache**

PNL-1 : **N.Simionescu** (supleanți: L.Balomei)

Grup."CZC" : **Ion Zelea Codreanu -tatăl**

8.Râmnicu Sărat

14 liste, pentru **4 deputați**. 40.262 alegători, 33.448 votanți, 6.454 absenteiști .

PNȚ câștigă alegerile cu detașare.

Deși pe locul 5, **Uniunea Națională** primește un loc ,

în **detrimentul Grupării Codreanu** (loc 3) .

Dar asta este , probabil, în operațiile de "redistribuire", pentru că nu este contestație.

Așa ar fi,dacă... chestiunea nu s-ar repeta ,

caz în care se poate vorbi de **încercarea de anihilare a antisemitismului**]

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	16.270	1
PNL-1	6.630	2
Grup"CZC"	2.944	3

9. Roman

16 liste pentru **4 deputați**. 33.363 alegători, 27.462 votanți, 5.779 absenteiști

LANC este pe **primul loc** (15.256), în al treilea județ moldovean : **puternic curent antisemit.**

PNȚ pe locul II (11.832), **aportul PȚ fiind nesemnificativ** (559)

PNL, dacă nu ar fi fost divizat , ar fi avut ... aprox. 6.000)

Locurile sunt **redistribuite la PNL-1 și PNȚ,**

ceea ce poate fi considerat **o încercare de stăvilire a curentului extremist.**

Partidul	Voturi	Loc
LANC	15.256	1 (?)
PNȚ	11.832	2
PNL-1	4.896	3
P.Evr.	522	8
Grup"CZCodr."	363	9

10.IAȘI

13 liste, pentru **8 deputați**. 50.127 alegători, 39.220 votanți, 10.674 absenteiști .

Scor foarte strâns, într-un **spectru politic "etalon" pentru Moldova,** deosebit de cel din Muntenia-Oltenia (din Vechiul Regat)

/ **PNȚ, câștigă alegerile (11.709 voturi)**

/ **Uniți, liberalii ar fi câștigat alegerile (peste 12 .000 voturi)**

Se poate vorbi de **o polarizare echilibrată PNL- PNȚ.**

/ **Creșterea curentului antisemit ,**

deocamdată cu dominarea **LANC (loc II, 7.255)**

însă cu tendință de creștere a **Gărzii de Fier (loc 7, 1.011)**

/ Este ,poate, momentul cel mai potrivit (avînd în vedere evoluțiile viitoare) ,

de a lua în discuție **problema antisemitismului** sub varii aspecte :

-Nu poate fi negat ; substratul realităților ; mentalități ;politici ;

-Politica evreească : minoritate sau nu ? Partid politic separat sau integrare ?

Curentele antisemite :specific românesc, contaminări, influențe externe.

/ Este de semnalat o **ascendență a PSI** (, radical, pro-comunist : 1.218voturi) ,

față de **PSD** (214 voturi)

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	11.709	1
LANC	7.255	2
PNL-1	6.313	3
Grup"CZC"	1.011	7
P.Evreesc	844	9

11. Dorohoi , Darabani, Mihăileni , Rădăuți-Prut

12 liste, pentru **4 deputați** .

41.831 alegători, 36.915 votanți, 4.625 absenteiști. Nici o contestație.

Puternic curent antisemit . LANC pe primul loc (**11.067**) ,

Cu Gruparea"CZC" ... în ascensiune (**loc 5, 1.827**)

..... **urmat la distanță de PNȚ (7.877) și PNL-1 (6.000)**

Dacă PNL nu era divizat, trecea înaintea PNȚ, dar nu depășea LANC.

"Prima electorală... cosmetizează realitatea.

Partid	Voturi	Loc
LANC	11.067	1
PNȚ	7.877	2
PNL-1	6.000	3
Grup"CZCodreanu"	1.827	5
P.Evreesc	1.260	7
"Bloc cetățenesc -Forțu	141	12

12. Covurlui , Galați

15 liste, pentru **7 deputați**. 42.645 alegători, 31.092 votanți, 11.335 absenteiști.

Nici o contestație.

PNȚ câștigă locul 1 , cu scor la limită (6.221) ;

unit cu PT (1.177) , și-ar fi îmbunătățit scorul.

Gruparea "CZCodreanu" , locul II (6.077) , foarte aproape de PNȚ , devansează LANC (loc 13, 166 voturi) ;

Mic succes PNL-georgist (loc III) , insucces PNL-ducist (loc IV)

Dacă PNL nu ar fi fost divizat câștiga categoric județul (aprox. 9000 voturi)

PNA -Goga prinde 1 loc., deși era pe locul 5, după PNL-1]

Partide	Voturi	Loc
PNȚ	6.221	1
Grup "CZCodreanu"	6.077	2
P.Evreesc	410	12
LANC	250	13

13. Neamț , Piatra Neamț

13 liste, pentru **4 deputați**. 44.440 alegători, 34.324 votanți, 10.002 absenteiști.

Nici o contestație.

PNȚ câștigă convingător. Poate fi considerat județ " țărănist"

Nici uniți, liberalii n-ar fi avut șanse, dar ... devansau Garda .

Puternic curent antisemit : Garda de fier în ascensiune , (loc II, 5.281)

încă din timpul guvernării Iorga, devansează net LANC.

Firavul curent socialist , divizat între PSD și PSI.

Partid	Voturi	Loc
PNȚ	17.759	1
Grup" C-Z-Codreanu "	5.281	2
P.Evreesc	353	9
LANC	266	11

14. Vaslui

[LD: nu am toate datele.]

Deputați aleși :

PNȚ : 3

TRANSILVANIA, 20 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

LD : Există câteva județe etalon , cu situații specifice (vezi mai jos)

PNȚ-ul, ardelenii , își adjudecă majoritatea locurilor în Parlament .

Se poate demonstra statistic **particularismul și regionalismul ardelenilor** față de alte partide considerate " regățene" dar ... **nu pe criterii doctrinare.**

Mai degrabă **se cartelează cu germanii, cu ucrainenii, cu maghiarii chiar** (cazul Odorhei) , **pentru a stăvili accesul celorlalte partide românești.**

/ PNȚ , în Ardeal, are conduită asemănătoare cu a partidelor minorităților etnice .

Sau... cam la fel **cum era în Austro-Ungaria , cu ținta spre Viena,** doar că acum , **ținta este îndreptată spre "adversarii" regățeni , spre București, cu dorința de a cuceri ... puterea centrală !**

/ Curentul antisemit , nu se semnalează la partidele minoritare maghiar și german) ,

și este încă nesemnificativ la partidele românești (LANC și Gardă)

După venirea la putere a lui Hitler în Germania, situația se va modifica.

1.Alba, Alba Iulia

10 liste , pentru 5 deputați. 55.314 alegători, 37.132votanți, **16.870 absenteiști .**

PNȚ câștigă copleșitor (22.529 voturi) Se aleg numai ardelenii PNȚ.

Per-total, partidele "regățene", la un loc , au întrunit ... 8.899 voturi.

Pe locul II , cu 3.009, P.Maghiar.

Pe locul III, PNL (2.890voturi) , dar curentul liberal, masiv, este în PNȚ.

PSD, pe locul IV, scor modest.

Contestație dr.Lupu (susținută de Adam Popa) : nereguli, abuzuri.Polemică înverșunată.

Se rostesc cuvinte "neparlamentare" , care nu se trec în stenogramă;

"Țărănismul" este înfrânt.

PNA-Goga ... grupează pe ardelenii ruși din ex.PNR

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ -Maniu +germani	22.529	1
P.Maghiar	3.098	2
PNA-Goga	1.226	7
PNL- 2, Gh.Brătianu	925	8
P.Evreesc	546	9

2.Arad

14 liste, pentru 9 deputați. 117.288 alegători , 88.375 votanți, 28.440 absenteiști .

Toate locurile adjudecate de PNȚ , eventual de un reprezentant al PGerman , cu care încheiase cartel.

/ Lupiștii, georgiștii, legionarii, agrarieni, iorghiștii, social-democrații , etc etc...

pătrunseseră în viața politică ardelenescă,

nu se mai poate vorbi de "monopolul" lui Maniu...

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ +germani	40.000	1
PNL-1	10.558	2
P.Maghiar	10.545	3
Grup"C.Z.Codreanu"	2.697	7
P.Evreesc	1.387	11

3.Bihor , Oradea, Beius

14 liste, pentru 9 deputați. 125.691 alegători, 74,720votanți, **50.130 absenteiști .**

[LD: Aceleași observații ca la Arad .Absenteism masiv.]

PNȚ are inclus aportul masiv al germanilor ;

Votul masiv pentru PT-Lupu, dovedește existența unui curent țărănist extraPNȚ;

Liberalii (locul II) , cumulat, ar fi avut un scor care- i recomandau spre rotativă.

Partidul evreesc -cu identitate distinctă .

Partidul	Voturi	Loc
PNT +germani	32.215	1
P.Maghiar	10. 987	2
PNL-1	6.474	3
P.Evreesc	2.083	8
LANC	742	12

4.Braşov.

14 liste pentru **3 locuri** . 47.091 alegători, 29.253 votanţi, **17.838 absenteişti**

PNT - aport masiv , votul germnailor ;

PNL (loc III) , cu aportul germanilor ... indicat pentru rotativă ;

PSD (loc IV) dispută voturile cu BMT (loc V)

Partidul	Voturi	Loc	Procentaj
PNT +germani	14.307	1	
P.Maghiar	4.041	2	
PNL-1	3.576	3	
PNA	411	9	
P.Evreesc	343	10	

5. Ciuc. Miercurea Ciuc, Gheorghieni

8 liste, pentru **3 locuri**. 39.648 alegători, 21.681 votanţi, **17.491 absenteişti**.

[LD: Statistica este interesantă pentru că ar putea da

o oarecare indicaţie privind românii (bărbaţi, alegători) **din Ciuc,**

pentru că este puţin posibil ca ungurii să fi votat cu partidele româneşti şi viceversa]

P.Maghiar pe primul loc ; P.Evreesc , scor mic, indică votul la P.maghiar ;

PNT + PNG , scor modest ;

Adunat , posibil **votanţi români - cca 7.000...** aproape 50 % .

Dar nr. mare de absenteişti ...face **aprecierea imposibilă**.

Dar , oricum, atestă **prezenţa tuturor partidelor româneşti în judeţ,**
cu posibilă rotativă a PP-Averescu, la centru.

Partidul	Vot	Loc	Procent
P.Maghiar	11.508	1	
PNT + PNG	4.015	2	
PP	2.050	3	
P.Evreesc	343	8	

6. Cluj

12 liste, pentru **6 deputaţi**. 78.358 alegători, **40.870 votanţi**, **37.870 absenteişti**

(aproape 50%!) Deci ... rezultatul are în spate această realitate

Ca şi în cazul Iaşului (pentru Moldova) consider Clujul (exceptînd judeţele compact-maghiare)

ca un "etalon" pentru Ardeal :

/ **Duşmănia regăţeni -ardeleni** a avut consecinţe din cele mai nefaste pentru cimentarea unor relaţii fireşti (inclusiv politice) între români;

/ **PNT a cîştigat alegerile**, dar **nu se poate spune că Clujul era un judeţ " naţional-ţărănist"**;

dimpotrivă, **succesul lupiştilor** demonstrează existenţa unor **"ţărănişti radicali"**

/ Dacă pentru manişti, era de preferat un Adonis Popov sau Fritz Konert ,

decît un ...Al.Lapedatu, Goga, Iorga ş.a. ... declaraţi "duşmani" ...

asta spune mai mult decît orice consideraţii privind mentalitatea "naţionalilor " ardeleni.

/ **Dizidenţele încurajate** (sau inspirate) de Carol al II-lea ,

care au dus la ruperea unor partide (acţiunea Gh.Brătianu,) ;

Dacă Liberalii nu erau divizaţi, erau pe locul 3, înaintea lui Lupu;

/ **P.Evreesc -identitate dinstinctă.**

/Interesant : la Cluj, antisemitismul nu a prins teren notabil.

Partidul	Voturi	loc	Procent
PNT +germani	14.135	1	
P.Maghiar	7.379	2	

P.Evreesc	1.514	8
PNA-Goga	1.435	9

7.Făgăras

10 liste, pentru 3 deputați. 24.827 alegători, 18.139 votanți, 6649 absenți.

PNȚ - succes elocvent ;

PNL, pe locul II , "defecțiunea" giorgistă , nesemnificativă ;

Legionarii - prezență incipientă ;

Partide	Voturi	Loc
PNȚ	8.856	1
PNL-1	1.973	2
PȚ	1.562	3
Grup "CZCodreanu"	494	9

8.Hunedoara , Deva,Petroșani (Valea Jiului)

13 liste pentru 9 deputați . 88.330 alegători, 63.500 votanți, **24.202 absenteiști**

Județ mozaicat politic, social și etnic.

/ **Toate locurile ... date PNȚ**, evident câștigător în cifre,

dar avînd jumătate din votanți contra ,și peste 70 % din alegători nepartizani.

/ **Divizați sau nu, liberalii pe locul II**

/ **Gruparea Codreanu (loc VI) și PNA-Goga (loc IX),**

vor cunoaște ascensiuni ulterioare ,

/ **P.Evreesc - identitate distinctă , dar modestă ;**

La alegerile următoare, județul va fi confruntat cu mari bătălii electorale.

Partidul	Voturi	Loc	Procent
PNȚ	34.358	1	
PNL-1	7.797	2	
PSD	4.025	3	
Grup "CZCodreanu"	2.221	6	
P.Evreesc	726	10	

9.Mureș .Tg.Mureș,Reghin

8 liste, pentru 6 deputați. 72.661alegători, 44.457 votanți, **27.822 absenteiști.**

[LD: remarc **masiv corp electoral românesc** (la un loc, peste 29.000 votanți),

tot spectrul politic, minoritățile etnice "clarificate " , pe linie specifică :

/ **Germanii** cu guvernul ; **ungurii**, masiv, împreună; mare parte din **evrei**, separat .

/ **PNA -Goga (loc III) , PND- Iorga (loc IV) - aspiranți la loc de rotativă ;**

/ **Liberalii , uniți sau despărțiți, locuri modeste ;**

/ **Interesant ! Nici un semnal de mișcare antisemită !**

Partid	Voturi	Loc
PNȚ + germ.	17.251	1
P.Maghiar	13.669	2
PNA	4.795	3

10.Maramureș, Sighet

13 liste, pentru 6 deputați . 40.836 alegători, 22.657 votanți, **18.104 absenteiști.**

Interesantă configurația politică și etnică.**Voturile** pentru partidele românești **dispersate.**

PNȚ câștigător relativ (cartel cu germanii și ucrainenii)

PNL, eventual, preferat pentru rotativă;

P.Evreesc , cu identitate remarcabilă. . Din acest p.d.v., este un județ "etalon" , pentru exemplificarea **angajării evreilor**, în luptă specific minoritară.

Curentul antisemit (LANC + Garda) , pe locurile 4, respectiv 12, nu are aderenți mulți (dar fac o propagandă gălăgioasă ,iscînd valuri în presă !)

Partidul	Voturile	Loc
PNȚ +PG+PUcr.	8.504	1
P.Evreesc	3.750	2
PNL-1	3.094	3
LANC	2.353	4

11.Năsăud ,Bistrița-Năsăud

13 liste, pentru 3 deputați. 38.703 alegători, 25.916 votanți, 12.568 absenteiști

PNȚ - victorie relativă, prin germani ;

PNL, dacă nu era divizat, ar fi fost pe locul II ;

PNA-Goga , pe locul II ;

P.Evreesc, separat,devansează P.Maghiar (de obicei votau cu ungurii)]

Partidul	Voturi	Locul
PNȚ + germ.	14.439	1
PNA	2.069	2
PNL-1	1.807	3
P.Evreesc	859	5
LANC	752	8

12.Odorhei , Odorheiul Secuiesc

[LD : nu am toată informația. În orice caz, PNȚ în cartel cu o fracțiune maghiară]

Deputați validați :

PNȚ : dr.Virgil Solomon , dr.Rety Imre

PNMaghiar : Iosif Willer, Francisc Laar

13.Satu Mare, Baia Mare

11 liste, pentru 6 deputați. 75.797 alegători, 51.787 votanți, 23.204 absenteiști.

PNȚ câștigă, dar cu aportul germanilor ;

Minoritățile predomină (maghiari, germani, evrei) ;

Partid	Voturi	Loc
PNȚ +germani	21.748	1
P.Maghiar	9.124	2
PSD	4.524	3
P.Evreesc	3.243	4
LANC	324	11

14. Sibiu .

13 liste , pentru 5 candidați . 57.040 alegători, 35.307 voturi, 21.624 absenteiști.

Cîteva observații :

/ PNȚ câștigător relativ ;

/ Cei care înclină balanța în județ, sunt germanii ;

politica "săsească" (cartel cu guvernul) , realizează această "rotativă " .

Așa se explică rolul în guvern lorga, iar pe viitor, succesul liberalilor, ajunși la guvern.

/ Succesul evident al PNL-1 ;

/ Ascensiunea Gărzii de Fier (loc III) ;

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ+ PGerman	19. 598	1
PNL-1	5.423	2
Grup "CZCodreanu"	1.992	3
P.Evreesc	255	13

15.Someș , Dej

11 liste, pentru 5 deputați. 58.064 alegători, 36.408 votanți, 20.918 absenteiști

/ PNȚ câștigă cu aportul germanilor;

/ Puternic curent țărănist (succes lupist) , ceea ce va întări PNȚ la refuziune ;

/ P.Maghiar, P.Evreesc - identitate distinctă ;

Partid	Voturi	Loc
PNȚ +P.Germ.	15.752	1
PT	6.681	2
P.Maghiar	2.832	3

P.Evreesc	1.602	7
PNA	828	8

16.Sălaj, Carei, Zalău, Bădăcin

12 liste , pentru 6 deputați . 86.187 alegători, 63.401 votanți, 22.123 absenteiști .

LD : Fieful lui Iuliu Maniu. 2/3 din alegători au votat, totuși, cu alte partide, ceea ce confirmă zicala "Nimeni nu e profet în țara lui ! "

Puternic curent țărănist "radical" , dovedit prin succesul lui Lupu, unul din cei mai virulenți adversari ai fuziunii PȚ cu PNR.

Partide	Voturi	Loc	Procent
PNT +PG + Ucr.	23.216	1	
P.Maghiar	13.821	2	
PSD	6.858	3	
P.Evreesc	2.302	7	
PNA	1.853	8	
LANC	1.446	9	

17.Turda

13 liste, pentru 4 deputați. 46.164 alegători, 29.215 votanți, 16.803 absenteiști .

PNT , cu aport german, câștigă substanțial;

Liberalii, dacă nu ar fi fost divizați, ar fi obținut loc III

Garda de Fier repurtează succes electoral (loc III) ,

Partidul	Voturi	Loc
PNT + PGerman	10.065	1
P.Maghiar	4.795	2
Grup "CZCodreanu"	3.855	3
P.Evreesc	427	10

18.Târnava Mare, Sighișoara ,

[LD: nu am toate datele.Este un **succes țărănist -lupist** semnificativ]

Deputați aleși :

PNT + P.Germ (loc I)

P.Ț (loc II) - succes electoral semnificativ,

care denotă existența unui electorat țărănist radical.

P.Maghiar .(loc III)

19.Târnava Mică , Blaj

[LD: nu am toate datele , dar din nou **succes țărănist -lupist**]

Deputați aleși :

PNT + P.German (loc I)

PȚ-Lupu (loc II) - succes care atestă curent țărănist radical;

20.Trei Scaune , Sf.Gheorghe, Covasna , Tg.Secuiesc

12 liste pentru 2 deputați. 35.763 alegători, 21.898 votanți, 13.776 absenteiști .

/ Dominare masivă a **PMaghiar**.

/ Prin prima electorală, probabil, se alege și un **deputat PNT**.

Partidul	Voturile	Loc
P. Maghiar	11.030	1
PNT + germani	2.942	2
PSI (pro-com)	1.565	3
LANC	128	12

BANAT , 3 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

Județ etalon :Timișoara . Vezi mai jos.

1.Timiș -Torontal , Timișoara

13 liste pentru **10 deputați** . 135.788 alegători, 105.799 votanți, **29.477 absenteiști**.

LD : Cel mai mare județ, cel mai mare nr. de alegători și de deputați.

/ Peste 60% din electorat , contra PNȚ ;

Dar, rezultat foarte interesant, echilibrat , privind **tot spectrul politic** al momentului , foarte **asemănător cu cel din Muntenia și Oltenia**

/ **La PNȚ , electorat solid, dar și contribuție germană ;**

Toate locurile ocupate de lista PNȚ : 7 + 3 , probabil și datorită "primei .

/ **PT-Lupu, electorat semnificativ,dovedind puternic curent țărănist.**

/ **Partidele minoritare** cu politici specifice : **germani, maghiari, evrei**

/ **P.Maghiar** (loc 2, **10.534 voturi**)

/ **Liberalii** nedivizați (loc 3 și 4, **împreună , 16.700 voturi**)

ar fi fost pe locul 2, înaintea ungarilor ;

/ **PSD activ** , (loc 5, **6.360 voturi**) ;

/ **LANC- cuziști** (loc 6) și **PNA -Goga** (loc 7)

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ +PGerman	39.949	1
P.Maghiar	10.534	2
PNL-2	8.644	3
LANC	6.174	6
PNA	5.397	7
P.Evreesc	2.017	10

2.Caraș , Reșița

13 liste, pentru **5 deputați**. 60.813 alegători, 46.321votanți, **14.023 absenteiști**

/ **PNȚ - victorios, și prin contribuția germanilor ;**

/ **PSD - scorul cel mai concludent socialist , din țară ;**

/ **Liberalii**, -reprezentare modestă , prin divizare ;

/ **Legionarii, cuziștii** - în ascensiune ;

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ + PG	26.423	1
PSD	6.975	2
PNL-1	2.803	3
Grup"CZCodreanu"	1.083	7
LANC	479	10
P.Evreesc	90	13

3.Severin, Lugos

13 liste pentru **6 deputați**. 64.365 alegători, 52.330 votanți, **12.035 absenteiști**.

Aceleaș fenomene , ca în toate județele bănățene.

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	29.563	1
PNL-1	6.369	2
PT	3.630	3
P.Evreesc	578	10
LANC	544	11
Bloc.cet. -Forțu	461	12

BASARABIA , 9 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

LD : Din p.d.v politic, Basarabia are câteva **caracteristici comune județelor moldovenești** dar și ceva **specific, în plus.**

Deși , formal , cu aceleași partide și programe,

în Basarabia **totul este mai radical** , și ,uneori, pasional , subversiv, centrifug.

Este de discutat **cît și cum** , această **radicalitate** se datorează :

/ **stării economice precare**, accentuate în timpul **crizei economice**;

/ **greșelilor și neglijențelor administrației românești** ;

/ **resentimentelor minorităților**

despre rușii din Basarabia nu am aflat mai nimic ;
evreii basarabani, în majoritate rusofoni, nu urmează politica UER
/ **propagandei bolșevice** , deci contaminării de dincolo de Nistru, pe care Moscova,
Kominternul, a întreținut-o de pe teritoriul **RSSMoldovenești din Transnistria**.

Pentru că :

/Exista un puternic **curent țărănist** , cu mesaj mult **mai radical** decât în Vechiul Regat .

Așa se explică existența celor **3 partide frânturi** : **PNȚ, PȚ-Lupu, PȚD-Stere** ;

/ Există "**un caz** " - **STERE** - (care în Regat a avut o semnificație politică aparte,
nu lipsit de resentimente și ranchiună),

iar în **Basarabia** a luat proporția unei **legende a frustrării , a nedreptății** ;

/ **Liberalii** , cu **priză mai mică la electorat** ;

/ **Evreii** sunt organizați în **partid propriu**, au scoruri importante în fiecare județ ,
și cîștigă în **Hotin , Soroca** (pe locul perdantului Stere !) ,

/ Există un puternic **curent social radical antisemit**, care aduce victoria sau poziții
bune , în toate județele, fie a **LANC**, fie a **Gărzii de Fier** :

Cahul, Bălți, Ismail , Orhei , Tighina (pierdut prin redistribuire) ;

/ Există un **curent socialist** , mai **radical** decât în Vechiul Regat ,
care aduce victoria **PSD** chiar în județe fără industrie sau clasă muncitoare :

Ismail , Cetatea Albă ;

1.Lăpușna, Chișinău

14 liste, pentru **8 deputați**. 81.994 alegători, 49.999 votanți, **31.586 absenteiști**

/ Întreg spectrul politic existent. Județ mare .Procent mare de absenteiști.

Nici o informație despre ruși .

Oraș "etalon" pentru Basarabia ? **Da și Nu** .

/ Județ cu un puternic **curent țărănist** : **PNȚ, PȚ-Lupu, PȚ D-Stere** .

(împreună , ar fi întrunit **26.027 voturi** , adică peste **50% din voturile exprimate**)

/ **PNL-1**, pe locul **2**, împreună cu **PNL-2** , pe locul **3** , ar fi întrunit **11.760** deci...
se infirmă acuza lipsei de aderență la liberalism ;

/ **Destul de consistent scor** , **partidul evreesc** (**2.559**) ,

iar în **PNȚ** (**Rosenberg**) și **PNL** (**Stenberg**) desemnați pentru parlament .

/ **LANC** (loc **V**, **2.765 voturi**) , nu prea puternic față de ...

Partidul	Voturi	Loc	Procent
PNȚ -Maniu	21.926	1	
PNL-Duca	7.520	2	
PNL- Gh.Brătianu	4.239	3	
PȚ -Lupu	3.017	4	
LANC -ACCuza	2.765	5	
P.Evreesc	2.559	6	
Bloc Cetățenesc Forțu	77	14	

2. Cahul

12 liste, pentru **4 deputați**. 40.636 alegători , 23.805 votanți, **16.054 absenteiști**

Nu știu care erau procedurile la redistribuiri, dar se fac niște "mișcări" parcă,
, în detrimentul **PNL** (sau al **Gărzii** ?)

PNȚ- rezultat confortabil, dar cu peste 50% voturi opozante;

Gruparea "C.Z.Codreanu , locul **2** (**4.362 voturi**), în ascensiune ;

PSD , loc 3 (**2.937 voturi**)

Liberalii, uniți, ar fi devansat Garda de Fier și PSD ;

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	7.354	1
Grup. "CZCodr"	4.362	2
PSD	2.937	3
P.Evreesc	546	9

3.Bălți .

14 liste, pentru **6 deputați**. 85.490 alegători, 56.545 votanți, **28. 431 absenteiști** .

LD:

/ **LANC** , pe locul **1** (**21.417**) , succes copleșitor ;

Cu toate acestea , LANC primește doar 1 loc.

Ca la Cahul, numai că locul Gărzii este luat de LANC !

/ **PNȚ**, pe locul 2 (7.111voturi) ;noroc cu prima electorală și redistribuirea !

/ **Liberalii** , dacă erau uniți , erau ei pe locul 2 ;

/ **P.Evreesc**, identitate pregnantă ;

Partidul	Voturi	Loc.
LANC	21.417	1
PNȚ	7.111	2
PNL-1	6.751	3
P.Evreesc	3.571	6
Grup"CZCodreanu "	2.559	7

4.Ismail (Bolgrad)

12 liste, pentru **4 deputați**. 49.765 alegători, 32.555 votanți, **16.492 absenteiști** .

PSD , pe primul loc, cu scor masiv (**10.669**) ;

PNȚ, pe locul 2 (8.217) , dar cu rezultatul **PT -Lupu** (2.150) și **PȚD-Stere** (1.126) ,

atestă **puternic curent țărănist** (12.619) , devansînd pe socialiști ;

PNL-1 , pe locul 4 (2.657) și **PNL-2** , pe locul 6 (1.633) ,

Uniți, ar fi devansat Gruparea Codreanu ;

Gr."CZCodreanu" , locul 3 (2.822) , în ascensiune ; **LANC** (loc 11, 356 voturi)

Beneficiul " primei " : **PNȚ**, pe locul 2 în alegeri , primește 3 locuri ,

iar **PSD**, pe locul 1, doar un loc !

Partidul	Voturi	Loc
PSD	10.669	1
PNȚ	8.217	2
Gr." CZCodreanu"	2.822	3
P.Evreesc	829	8
LANC	356	11

5. Hotin

13 liste, pentru **5 deputați**. 88.538 alegători, 61.535 votanți, **25.510 absenteiști**.

[LD: cam aceeași situație, ca și în celelalte județe.

PNȚ, succes electoral copleșitor (25.672 voturi) ; la el, dacă se adaugă și votul obținut de

PT-Lupu și **PȚD-Stere** ,se poate vorbi de un **foarte puternic curent țărănist** ;

LANC -Cuza , pe locul 2, cu un scrutin impresionant (13.434) ;

Liberalii , pe locurile 3 și 6 , uniți , (peste 7.000) tot nu ar fi devansat cuziștii ;

P-Evreesc, identitate definită, loc 4, scor semnificativ (4.364)

Prin calcularea voturilor , **P.Evreesc** (loc 4) capătă un loc în parlament , deși **PNL** era ... pe locul 3 .

La Hotin, cuziștii sunt destul de "tari " (față de Gardă) și mai primesc 1 loc.

Partide	Voturi	Loc
PNȚ	25.672	1
LANC	13.434	2
PNL-1	5.564	3
P.Evreesc	4.364	4

6.Cetatea Albă

12 liste, pentru **7 deputați** . 84.053 alegători, 55.817 votanți, **27.117 absenteiști**

PNȚ, succes electoral major (18.848) ; dacă se adaugă scorul **PT-Lupu** (3.327) și

PȚD-Stere (1.596) , se vedește un **puternic curent țărănist** (23.770, cca 42%) .

PSD , locul 2 , (11.475 voturi) ;

LANC + PSN , locul 3, (5.197 voturi)

Liberalii, chiar uniți, (3.942) nu ar fi putut devansa **LANC** ;

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	18.848	1
PSD	11.475	2

LANC+PSN(Tătar.)	5.197	3
P.Evreesc	2.472	7

7.Soroca

12 liste, pentru 6 deputați. 68.621 alegători, 62.730 votanți, 15.205 absenteiști.

PTD -Stere iese câștigător absolut (21.667 voturi)

Cu toate acestea nu i se acordă loc în parlament deoarece nu a întrunit "pragul" pe țară .

PNȚ, locul 2 (5.803 voturi) ; PT-Lupu , loc 9 (1.973) .

La un loc, votul atestă un puternic curent țărănist (29.443, aproape 50 %) ;

LANC, pe locul 4 (4.219) ;

Liberalii, loc 6 , 7 (peste 6000 voturi) , uniți ar fi fost pe locul II, devansând PNȚ, LANC, P.Evreesc ... Despărții, înregistrează înfrângere .

Prin "redistribuiți" , locurile sunt date PNȚ și PND, se sare și peste LANC (loc 4) și se acordă 1 loc... P.Evreesc.

Partidul	Voturi	Loc
PTD-Stere	21.667	1 (!)
PNȚ	5.803	2
Un.Naș.	4.649	3
LANC	4.219	4
P.Evreesc	4.203	5
Grup"CZCodreanu"	2.004	8

8.Orhei

10 liste, pentru 6 locuri. 60.537 alegători, 44.194 votanți, 15.850 absenteiști

PNȚ, locul I (12.207) , succes evident.

Împreună cu PT-Lupu (3.134) și PTD-Stere (1.254)

atestă un puternic curent țărănist (16.595)

LANC cucerește locul II (8.296) , prin defecțiunea liberală ;

Liberalii , loc 3 (6.936) și 7 (1.739) , uniți , ar fi fost pe loc II (8.675) ;

Partidul	Votul	Loc
PNȚ	12.207	1
LANC	8.296	2
PNL-1	6.939	3
P.Evreesc	2.739	6

9.Tighina

12 liste, pentru 5 deputați. 66.181 alegători, 36.832votanți, 29.120 absenteiști

PNȚ , loc I, (10.760 voturi) ; dacă se alătură votul acordat PT-Lupu (2.149) și

PTD-Stere,(585) ,se constată puternic curent țărănesc (13.494 voturi)

LANC , loc II (5.741) , la care se adaugă Gruparea " CZCodreanu" , loc III (4.419)

Se constată un semnificativ curent antisemit, în ascensiune (10.160)

Liberalii , loc 4 și 5, uniți... ar fi fost pe locul 3 (5.520) , în locul Gărzii de Fier.

BMȚ (PCR) ... loc 7, 2.010 locuri .

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	10.760	1
LANC	5.741	2
Grup"CZCodreanu"	4.419	3
P.Evreesc	951	9

BUCOVINA , 5 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

Bucovina nu face excepție, avînd ca aspect specific, mozaicul etnic.

Situația este similară cu Moldova și Basarabia.

/ Mai ales, problema evreească.Ignorată și ocolită în epocă, complicată mult în ajunul și în timpul războiului, ea continuă și astăzi să fie abordată partizan și afectiv.

Aș dori să-i dau o deslegare, dar nu știu dacă voi putea.

Deocamdată este cert :

/A existat o asemenea problemă , și ea nu trebuie ocolită ;
 /Adevăratul "naș" al Gărzii de fier, este electoratul , deci perceperea realității,
 (nu Vaida ! , cum s-a perpetuat sintagma în istoriografia comunistă)

1.Cernăuți

12 liste, pentru 6 deputați . 74.969 alegători, 48.159 votanți, 26.416 absenteiști.

Prin calculele redistribuirii , deși pe locul 3 ,

PNL pierde un deputat , în favoarea P.Evreesc (loc 4) .

Prin alianțe și recalculări , minoritarii câștigă 4 din cele 6 locuri .

Prin existența unui puternic pol democratic, filosemit și a unui partid evreesc cu susținere electorală, curentul antisemit este izolat, stăpînit.

PNȚ+PNG+PUcr , loc I (15.460 voturi) ; dacă polul țărănist ar fi fost unit ,

forța PNȚ ar fi fost, probabil , echivalentă (19.280 voturi) :

PȚ-Lupu, loc. V (3.194) , PȚD-Stere , loc XI (627) .

PSD, locul II (7.014) , prin "defecțiunea" din PNL .

PNL-1, loc III (5.338) și PNL-2, loc VI (2.061) , împreună, ar fi depășit PSD (7.339)

P.Evreesc , loc 4 (4.940) ; prin redistribuire, PNL pierde un deputat ,

în favoarea P.Evreesc (loc 4) .

Prin alianțe și recalculări , minoritarii câștigă 4 din cele 6 locuri .

Prin existența unui puternic pol democratic, filosemit și

a unui partid evreesc cu susținere electorală, curentul antisemit este izolat, stăpînit.

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ+ germ.+ucr.	15.460	1
PSD	7.014	2
PNL-1	5.338	3
P.Evreesc	4.940	4
LANC	1.224	9

2.Suceava

12 liste, pentru 3 deputați. 31.862 alegători, 22.114 votanți, 9.515 absenteiști .

/ Cel mai puternic curent antisemit din țară , în ascensiune :

Grup"CZCodreanu" , loc I (4.420 voturi)) ; LANC, loc III (3.573 voturi) ;

Împreună = 7.993 voturi ;

PNȚ + germ. + ucr , loc II (4.348 voturi) , scor foarte slab ;

Dacă s-ar fi prezentat uniți, PȚ-Lupu , loc 5 (1.761) și PȚD-Stere, loc 10 (464) ,

ar fi obținut 6. 573 voturi , ar fi devansat Gruparea Codreanu, urcînd pe locul I .

PNL, loc 4 și 7 : uniți (3200) , tot nu ar fi devansat LANC, dar apropae l-ar fi egalat .

Partidele	Voturi	Loc
Grup"CZCodreanu"	4.420	1
PNȚ+germ.+ucr.	4.348	2
LANC	3.573	3
P.Evreesc	1.275	6

3.Cîmpulung -Moldovenesc.

13 liste, pentru 2 deputați . 26.103 alegători, 17.634 votanți, 8.469 absenteiști

[Județ mic, considerat cu o tradiție și un nivel de educație cetățenească aparte, de tip "austriac" , oameni pentru care votul însemna efectiv ceva.

Cîmpulungul a fost un caz etalon , pentru alegerile din vara '32 :

/ Au votat pentru curente democratice majore , peste 8.000 :

țărănism (cca 4.400) și liberalism (cca 3.800)

/ Au votat pentru socialism (PSD, sau PSI) , peste 3.000.

Dar în Bucovina acest mesaj era diferit

de cel din Basarabia sau din din Vechiul Regat ;

/ Au votat pentru cele două grupări naționaliste : LANC și Garda de Fier.

De ce ? Trebuie de răspuns la această întrebare.

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ + germ+ucr .	4.093	1
PNL-1	3.117	2
PSD	2.833	3
Grup" CZCodreanu"	2.123	4

LANC	1.514	5
P.Evreesc	1.423	6

4.Rădăuți - Bucovina

11 liste, pentru 4 deputați. 44.042 alegători , 27.516 votanți, 15.969 absenteiști.

LD : situație diferită de cea a Cîmpulungului , deși...

Un puternic curent antisemit : LANC pe primul loc (8.673) ;

Garda în ascensiune (1.099)

PNȚ câștigă locul II (5.567) , dar cu contribuția germanilor și ucrainenilor ;

Liberalii uniți, locul III, VI (peste 5.400) , aproape ar fi egalat PNȚ ;

Partidul	Voturi	Loc
LANC	8.673	1
PNȚ +germ.+ucr.	5.567	2
PNL-1	4.067	3
P.Evreesc	1.821	4
Grup"CZCodreanu"	1.099	7

5.Storojineț

11 liste, pentru 3 locuri. 43.448 alegători , 30.000 votanți, 13.022 absenteiști .

[LD: Este un județ " țărănist" și ...!?

PNȚ, loc I , cu aportul germanilor și ucrainenilor (9.393) ;

LANC, pe locul II (5.718) ;

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ +germ.+ucr.	9.398	1
LANC	5.718	2
P.Evreesc	2.533	4
Grup"CZCodreanu"	406	10

DOBROGEA, 4 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

Pentru 2 județe(Constanța, Tulcea) , raport de forțe echilibrat: PNȚ/ liberali

Probleme destul de grave s-u petrecut în Durostor și Caliacra,

unde noii coloniști (macedoneni) erau aliați cu liberalii,

iar PNȚ s-a cartelat cu bulgarii , care aveau tendințe centrifuge, și manifestări pe potrivă.De aici ... anomaliiile

1. Constanța

9 liste, pentru 5 deputați. 49.822 alegători, 41.160 votanți, 8.420 absenteiști

Județ polarizat, cu scoruri aproape egale, care îi detașează pentru rotativă :

PNȚ ,locul I , cu 17 .660 . Diminuare curent țărănist, prin dizidența dr Lupu (1.593) .

Liberalii , loc 2 și 3, -cu 16.407 .Din păcate, dizidența lui Gh.Brătianu,

a făcut un imens deserviciu curentului liberal,cu consecințe agravante și pe viitor.

Apoi PNA , cu sau fără PP , pe poziția III , în curent nedefinit ...

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	17.660	1
PNL-1	10.496	2
PNL-2	5.911	3
Bloc Cetăț.-Forțu	108	9

2.Tulcea

10 liste, pentru 4 deputați . 40.113 alegători, 29.616 votanți, 10.187 absenteiști .

Victorie categorică PNȚ (18.143) ; puternic curent țărănist ;

Liberalii, pe locul II și III, la mare distanță de PNȚ ;

Partidul	Voturi	loc
Garda de F	-	-

3.Durostor

7 liste, pentru 4 deputați . 47.101 alegători, 33.346 votanți, 13.526 absenteiști .

Județul pe care **administrația românească**
nu a știut să-l integreze în viața politică românească .

Partidul	Voturi	Loc
----------	--------	-----

Garda de Fier -

4.Caliacra

8 liste, 4 deputați. 35.298 alegători, 25.844 votanți, 9.234 absenteiști

Aceeași situație ca la Durostor.

[LD: vezi evocarea alegerilor de către Gafencu, reală, lucidă, amară...]

Partid	Voturi	Loc
--------	--------	-----

Garda de Fier -

Garda de Fier are 4 deputați : CZCodreanu, IZCodreanu, M.Stelescu, I.Niculcea

Alegeri. 17 iul.1932

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

22.) **I.Z.Codreanu (Garda de Fier) , discurs omagial la moartea generalului**

C.Coandă, 1 aug.'32

(DAD, MO.2, șed. din 2 aug.'32, p.)

[LD : lipsă xerox, lipsă fișă.]

23.) **CZCodreanu (Garda de Fier) , declarație la validări, 2 aug.'32**

(DAD, M.O. 3 , ședința din 2 august 1932, pag.14-15)

4 deputați legionari : CZCodreanu, IZCodreanu, M.Stelescu, I.Niculcea .

[LD : discurs parlamentar rar, foarte important pentru enunțarea doctrinei și programului Gărzii.

Deși recunoaște guvernului Vaida alegeri oarecum libere, furia lui verbală nu mai cunoaște limită

sau uzanță parlamentară, amenințând cu : răzvrătirea, răfuiala, răzbunarea , pedepsirea , lichidarea ...

pe cei ce au persecutat libera manifestare a Gărzii de Fier ;

/ lansează (spre ex.) un soi de liste de amenințare cu nume de prefecti, jandarmi, lideri locali de partid ;

/ vorbește despre cei persecutați, ca despre niște martiri ;

/ respinge acuzațiile că G.de F ar fi fost o organizație contra liniștii publice și a legilor , extremistă și periculoasă ;

/ consideră uciderea lui Manciuc - ca legitimă apărare ;

/ amenințarea cu moartea - ca un drept la reacție , ca o obligație morală, ca o poruncă dumnezeiască .]

Nu am suficiente doc. care să lămurească :

- Cine și de ce anula "Jurnalul " de interdicție al Gărzii , dat de Iorga -Argetoianu ?

- Cine și de ce a slobozit G de F din " lanț " ... deși era turbată ?

- De ce nu funcționau măsurile luate de Mihalache , sub vechea guvernare PNȚ ?

- Cum de CZC este admis deputat , deși avea la activ : un asasinat, procese, condamnări ?

CZCodreanu / 2aug.'32

▪ Alegerile

"În numele grupării **Garda de Fier**, am onoarea de a comunica următoarele :

Deși s-au făcut afirmațiuni publice că alegerile vor fi libere, totuși în o parte de județe , **alegerile au fost pătate de mari violențe** exercitate în unele părți de administrație , iar în alte părți de **candidații sau șefii județeni** ai partidului de la putere , cari , prin **bande de bătași plătite, au terorizat , au schingiuit , au vărsat sânge ,**

și au silit conștiința a zeci de mii de alegători ... (**proteste la PNT**)

-**D.Ionescu-Botoșani** : " D-le Codreanu, întrebați pe d.**Dragoș Protopopescu** care a candidat la Botoșani în fruntea listei .El a venit în biroul prefectului și i-a mulțumit

pentru modul civilizat și demn , cum s-au făcut alegerile.

A spus : < Voi scrie la gazetă că, sub guvernul Vaida, chiar și oamenii cari sunt considerați rățăciți,**[Atenție L.D.]** au dreptul să propage ideile lor .>

[...] Nu generalizați. "

-**C.Z.Codreanu** : " [...] Nu este nici o contradicție .[...] de la început am afirmat că numai în unele județe , au fost violențe, iar în alte județe...

-**Voci** : Cari sunt ?

-**CZCodreanu** : Rămîne să le specific dar trebuie să ascuțați pînă la sfîrșit.

În unele județe, și eu am felicitat pentru libertatea care a fost acolo .

Astfel, la Putna , d-nii **Cristache Solomon, inginer Blănaru și Nicolae Voinea** , candidați, au fost schingiuiți cu o barbarie fără de seamă de către banda de bătăuși ,

alcătuită de actualul parlamentar **Neagu** (**proteste la PNT**)

La Tecuci, d-nii **Beldie** , unul prefect, altul actual parlamentar (**înteruperi la PNT**)

D-ilor, eu vă spun lucruri precise , fac apel la cuvîntul de onoare al acelui domn ,

să spună dacă nu e adevărat (**zgomot, înteruperi la PNT**) La Tecuci, d-nii Beldie [...]

au organizat cete de bătăuși. Au fost maltratați propagandiștii legionari ,

și sute de oameni au fost opriți de la vot. **Avocatul Gheorghiu** , actual deputat, a bătut pînă la sînge în chiar localul poliției , pe **studentul Prutescu Teodor** și pe alți doi tineri ,

pentru că au placardat afișele noastre.

-**C.Turtureanu** (PNL-1 sau 2) : Exact , cu o singură deosebire:

Prutescu este partizan de-al meu(**Ilaritate**)

-**C.Z.Codreanu** : La Tighina, oamenii organizației noastre , au fost atăcați mișelește și tăiați

cu cuțitele de către bandele **senatorului Zipștein**.[...]

La Maramureș , **candidații** au fost arestați și purtați pe jos de către căpitanul de jandarmi ,

sute de kilometri , cu bagajele în spate , sub amenințarea cu moartea.

La Covurlui și Ismail, din ordinul maiorului de jandarmi Niculescu, **propagandiștii** noștri

au fost arestați și trimiși din post în post , la legiunile respective.

La Iași, bandele organizate ale **doctorului Bulău**, actual parlamentar,

au schingiuit pe **propagandiștii** organizației noastre.

Plutonierul de jandarmi **Hociung** și ajutorul **Doroftei**,

în fruntea unei bande de 60 de bătăuși, au năvălit în locuința familiei **preotului**

Gheorghiu,

maltratînd pe **candidați și pe studenta**

Florica Gheorghiu , în casa părinților ei. (**înteruperi și protestări la PNT**)

La Vaslui , numeroase **bande de bătăuși** au terorizat ntregul județ, maltratînd și rănind grav

pe toți **propagandiștii noștri**.Bande au fost organizate de profesorul de universitate

Petre Andrei,

actualul parlamentar , făgăduindu-li-se bătăușilor că vor fi numiți în diferite funcții publice, ca răsplată

(**înteruperi, zgomote la PNT**)

În fine, la Tutova, sub comanda d-lui **Georgescu-Bîrlad**,

s-au întîmplat lucruri de o gravitate fără pereche,

săvîrșite în complicitate cu căpitanul de jandarmi **Motora**, și a colonelului de jandarmi, **Ignat**,

fapte pe care le vom dezvolta cînd va veni în discuție județul Tutova.

Ele au culminat cu **omorîrea**, chiar în fața secției de votare , a unui suflet bun,

moșierul Tudor Dunca, deși nu face parte din organizația noastră, nu putem trece cu vederea ,

fără să spunem un cuvînt pentru înfierarea faptei.[...]

Codreanu / 2 aug.'32

Toți domnii de mai sus **și-au luat răspunderea** de a săvîrși aceste fapte ,

în **contra tuturor legilor țării** și în **contra indicațiilor date de primul ministru** și ministrul de Interne , publicate în toate ziarele. "**Organizația noastră**, numită **< Organizație contra liniștii publice și a legilor, extremistă și periculoasă >** , a dat dovadă de cel mai **mare calm** și n-a răspuns decât cu **tăcere și cu stăpînirea revoltei inimilor** , acestor **atacuri brutale** săvîrșite de **partidele cuminți** , **foarte legaliste** și întru **nimic periculoase** **ordinei și liniștii publice** " (**Întreruperi , protestări la PNȚ**)
Codreanu / retro

▣ **Asasinarea lui Manciuc / retro**

-**C.Brezeanu** : "Te-ai spălat pe mîini de **sîngele lui Manciuc** ?" (**zgomot , protestări la G.de F**)

Criminalulule ! (**zgomot , protestări la G.de F**)

-**Codreanu** : " Să-ți fie rușine obrazului , dacă mă faci criminal .Criminal sunt numai pentru d-ta.

Eu m-am apărat atunci "

-**Brezeanu** : " La ocnă ! " (**zgomot întreruperi, vacarm**)

La pușcărie, nu la tribuna Parmentului !"

-**Codreanu** : "Am fost atăcat în **onoarea mea** și **vă rog să-mi luați apărarea** "

-**Brezeanu** : " **Ce onoare ? Onoare la pușcăriu ?** " (**zgomot întreruperi, vacarm**)

-**Codreanu** : " **Eu m-am apărat împotriva unor bande criminale,**

ca acelea ale d-voastre de astăzi, (**zgomot, întreruperi la PNȚ**)

care m-au terorizat și schingiuit atîta amar de vreme ."

(**zgomot întreruperi, vacarm**)

Codreanu /

▣ **Invalidarea alegerilor ! Amenințări !**

" Astăzi, însă **sufletul nostru cere satisfacție în contra călăilor.**

Alegerile pătate nu pot fi validate. Dacă așteptarea ne va fi zădarnică,

atunci **ultimul resort al răbdării va plesni** și oamenii mei

vor fi liberi să-și ia satisfacție pe orice cale vor găsi. (**zgomot întreruperi, vacarm**)

Țara chinută este sătulă de aceste silnicii .**A sosit acum ceasul** ca ele să ia sfîrșit.

Dacă nu este nimeni, **ne facem noi un punct de program și de onoare,**

ecou al desnădejdei populare și al revoltei , **din a stîrpi bandele**

cari terorizează nestîngerite , de la război și pînă astăzi.

Țara nu mai poate răbda nici un minut **teroarea bandelor de mercenari odioși.**

Aceste bande trebuie să știe că **dacă vor mai face un singur pas ,** [**interzicerea ?**]

vor pieri împreună cu patronii lor " (**zgomot întreruperi, vacarm**)

Codreanu / '32

▣ **Guvernul Vaida**

" În ce privește **opera de guvernare** , **acela** care pleacă de la asemenea procedee să-și necinstească sufletul din ceasul dintîi,

acela nu poate ajunge la opera de mîntuire a unui neam."

Codreanu / retro'31

▣ **Guvernul Iorga**

" Cînd anul trecut , în iunie, **guvernul cu aer de mîntuitor**

al falsului profet Neculai Iorga

și al mai falsului bărbat de stat d.**C.Argetoianu** ,

a început prin **siluirea sufletului omenesc și prin furtul de urne** ,

opera de salvare a țării, am știut că peste un an de zile va pleca de la guvern ,

izgonit cu scîrbă de întreaga suflare românească.

Mîntuirea neamurilor vine numai de la Dumnezeu ,

iar **puterea dumnezească nu binecuvintează** ,

ci condamnă operele începute prin silnicie și nedreptate ."

Stenograma dezbaterilor parlamentare consemnează la sfîrșitul acestui discurs :

Voci : Cum rămîne cu amenințarea de împușcare din partea d-lui Codreanu ? "

ACCuza (președ.de vîrstă) : "La urmă " (p.15)

[LD: N-a fost nici o "urmă " , nici o reacție, nici o admonestare, nici o protestare .

Cu totacest ton , cu toate amenințările, el nu a fost oprit din filipica lui la adresa oamenilor politici,
nici cînd l-a făcut pe Iorga " falsul profet " ... Că președintele de vîrstă (ACCuza), nu a intervenit, este explicabil.

Dar ceilalți ? dar cei direct vizați ? cei nominalizați ? Să le fi fost frică ? se simțeau vinovați ? nu voiau să-l provoace ?]

CZCodreanu / 2 aug.'32

24.) Michel Landau (**P.Evreesc**) , **Declarație la validări, 2 aug.'32**

(DAD, MO.3, șed. din 2 aug.'32 , p. 12)

LD : nu a făcut **nici o referire explicită** privind **neplăceri din partea Gărzii de Fier.**

Presiunile și persecuțiile veneau de la... administrație și aparatul electoral PNT.

Pe parcursul discursului, la unele remarci privind **drepturile și doleanțele evreilor**
de pe **băncile cuziste și legionare** a fost apostrofat, întrerupt producînd vociferări ,
zgomot ...

25.) I.Z.Codreanu (**G de F**) , **la validări, 4 aug.'32**

(DAD, MO. 5, șed.din 4 aug.'32 , p. ?)

[LD : înainte și după război, a fost în **PND Iorga-ACCuza** ; din 1923, în **LANC** ; din 1927, în **G de F**]

[LD : lipsă xerox. Fișă.]

-Participă la alegeri de **peste 30 de ani**, mereu în opoziție, mereu împotriva guvernului.

-**Laudă pe Vaida** , ca pe un "perfect cavaler român " , care s-a străduit să facă alegeri libere;

În județe, totuși, s-au întîmplat lucruri grave: la **Tutova**, jandarmii au făcut persecuții,
percheziții ;

- **Garda de Fier**, în propaganda electorală , primul lucru care l-a spus a fost : **<Nu vă promitem nimic ! >**

deci **nu a făcut demagogie** . Însiră nume de legionari bătuți , sechestrați;

- În niște județe s-a răspîndit un Manifest în care se amintea că **Garda a fost interzisă de gov.Iorga** ,

că a rămas interzisă, și că ... cine va vota cu această **organizație "subversivă "** , va fi pedepsit.

- Vorbește despre **moartea lui Th.Donca** .Parlamentul păstrează un moment de reculegere .

I.ZCodreanu / 4 aug.'32

26.) V.Georgescu-Bîrlad (**PNT**) , **la validări, //alegerile de la Tutova// , 4 aug.'32**

(DAD, MO . 5, șed. din 4 aug.'32, p. 110-112)

[LD : prezentare sugestivă, privind **"scenariul " propagandei legionare** ...

dar trebuie luată cu toată rezerva, avînd în vedere ... practica electorală .

Totuși... date interesante despre tatăl și fiul Codreanu]

"Cu cît îl cunoaște cineva mai bine pe **CZCodreanu**, pe atît **Garda de Fier** își pierde din voturi."

În jud.**Fălciu**, unde **Ion Zelea Codreanu** este arhiconscut ca **profesor de liceu** [Huși]

- "un profesor nu dintre cei apreciați și reputați "- IZCodreanu nu a avut niciodată mai mult de 300 de voturi

La fel au pățit la **Cahul** : "cu cît îi cunoaște lumea mai bine , numărul de voturi le scade !"
[.....]

Dvs. nu cunoașteți pe CZCodreanu , în propagandă.Aici la tribună , este politicos și blajin

În propaganda electorală să-l vedeți cum vine **cu cei 200 legionari** , cu pene la căciuli,

încinși cu centiroane,

cu pistoale și cu toate celelalte ...

-I.Zelea Codreanu : " Pune și dta .Nu este contra legii "

-V.Georgescu : " Dle Codreanu, eu nu mă pot face ridicol ! " (ilaritate, aplauze la PNT ; proteste la G de F)

Pe lângă această uniformă pe care o face partizanilor d-sale, punându-le căciuli, centiroane, cămăși, pistoale ...

să vedeți **ce face în propagandă !**

" Mai întâi , **intrarea în sat** a d-lui ; înal,voinic și prezentabil , după cum îl vedeți -

< Fraților, 500 milioane mi-au dat jidanii ca să mă las de politică , dar eu, fraților, nu m-am lăsat >

După aceea, urmează **un număr de cruci** , foarte tacticos făcute... (ilaritate la pNT ; proteste la G de F)

-I.Z Codreanu : Inexact ! Nu e adevărat ! Minți ! "[.....]

-V.Georgescu : .. crucile Fariseului . După aceea , intra în bătătura omului și **începea a săruta pământul ,**

fie boii , fie vaca , fie calul , ori celelate cornute din bătătură...

Pe urmă începea cu **partea programatică a partidului**, care este **chestia evreească** , pe care o traducea în ceva practic . În fiecare cerc electoral sunt cîțiva evrei mai înstăriți .

"Aceștia sunt obiectul propagandei d-sale "

Spunea țaranului :< **Îți trebuie o casă ? >**

<Îți trebuie averea lui Moscovici , a lui Șaraga, a lui Solomon sau al altuia ? >

Și spunea unui secretar : **< la trece-l pe dînsul cu o casă , cu o prăvălie, cu o bucată de pămînt .>**

Pe fiecare cerea să-l treacă...

-IZCodreanu : "Baliverne spuse fără rușine "

-V.Georgescu : La unii le **promitea bocanci, ștofe, americană fără plată...** "

V.Georgescu Bîrlad / 4 aug-'32

27.) **V.Gh.Beldie (PNT) , la validări, 5 aug.'32**

(DAD, MO. 6 , șed.din 5 aug.'32, p)

[**LD : arată cum făceau legionarii propaganda electorală]**

Se închinau, sărutau coarnele la boi..... Promiteau vite la cei ce nu aveau...

Printr-o **Circulară** , toți legionarii , în ziua alegerilor, li s-a cerut **să țină post negru** , pînă la ora 16 , **să se roage de trei ori pe zi...**

-I.Z.Codreanu : Confirmă .

-Beldie : "Bătrînul Codreanu este cu rugăciunea și tînărul cu pistolul "

Guvern Al.Vaida .Legislatura II .Sesiunea extraordinară. 10 aug.-0oct.'32

28 a.) **Nichifor Crainic, " Meomorii " // , 1932-1933**

// încercarea de unificare a mișcărilor naționaliste //

// atragerea intelectualilor spre Garda de Fier //

Nichifor Crainic, **"Zile albe,zile negre"**,Memorii (I),Ed."Gîndirea",Bucur.,1991
ed.Nedic Lemnaru

[**L.D. Atenție! Vezi evoluția lui prin carlism,prin guv.Averescu,prin parlamentul PNT și Iorga ; vezi etapele atitudinilor sale politice la ziarele "Cuvântul", "Gîndirea", "Calendarul" ;vezi prietenia,apoi adversitatea lui cu Nae Ionescu,Șeicaru etc.etc...]**

Vezi fișier, Etica , Cultură, Sist.de partid , Naționalism ,PNC-Goga,)

Crainic/

▣"Calendarul" (p. 234-237)

Cu cine și împotriva cui să lupte?Pe cine să sprijine?

"Problema care mi se impunea ,era ca ,peste prăbușirea unei democrații sinucise,

să ajut din răputeri cristalizarea unui mare organism politic naționalist,
de o moralitate desăvârșită, în stare să regenereze viața statului cu orice preț"

"În consecință, "Calendarul" a susținut toate mișcările de caracter naționalist
și de reînnoire morală, întemeiate pe ideea creștină:

am susținut pe Octavian Goga , despărțit de Averescu,
pe Grigore Forțu, pe Corneliu Codreanu și pe A.C.Cuza."

/ "De acord cu Codreanu, am dus tratative să-i unesc pe cuziști cu legionarii,
de acord cu Codreanu, am încercat să canalizez mișcarea lui Grigore Forțu

într-a celui dintâi, mai apoi, când "Calendarul" nu mai era,

am încercat să-l unesc pe Goga cu Codreanu,

și n-am izbutit decât să leg pe Goga de A.C.Cuza"

"Naționaliștii români au fost la fel ca democrații români. Ba mai rău.

[...] mai multe partide naționaliste în stilul vremii de-atunci însemna absurditatea
absurdităților. În România, democraților nu le-a fost dat să realizeze democrația,

și naționaliștilor nu le-a fost dat să realizeze naționalismul. [...]

naționaliștii s-au combătut și s-au urât unii pe alții

pretinzând să refacă solidaritatea românească! "

Crainic /

▣ Garda de Fier

"Nu mă sfiesc să spun că dintre aceste mișcări **preferințele mele mergeau spre
legionari**. Erau tineri și nădăjduiam că ei vor încarna cu deosebire spiritul nou.

Corneliu Codreanu dela 1932 n-avea prestigiul mitologic de mai târziu.

/ " Întâiul grup de **intelectuali** pe care i l-am adus în mișcare , a fost **grupul "Axa"**:

Mihail Polihroniade, Vasile Marin, Alexandru Constant, Victor Ion Vojen și alții.

Aceștia colaborau la "Calendarul".

Luni de zile am discutat cu ei până să-i conving să intre.

Obiecția stereotipă era că **șeful mișcării e "criminal și ignorant"**.

Abia i-am hotărât să stea de vorbă cu el.

După aceea **l-au îmbrățișat** și au deschis **poarta largă**

prin care aveau să intre **zeci de mii de tineri intelectuali**."

N.Crainic / Memorii

28.b) **I.Niculcea** , (**G de F, Suceava**) **discurs la Mesaj**, 18 aug.'32

(DAD, MO 12, șed.din 18 aug.'32, p 265- 269)

[LD : ședința este condusă de Șt.Cicio Pop . I.Niculcea era **colonel rezervist**.

La validări, **Niculcea fusese contestat** pentru că **fusese condamnat** ,

dar nu știu pentru ce. În discurs, se consideră **"independent "** ,

sub **semnul electoral al Gărzii** .Este f-posibil , însă, ca **Niculcea** să fie ,

pur-și-simplu , un caz de **"naționalism-poporânesc "**

și Garda să-l fi captat pentru aceasta.

Xerox integral. În calculator, reprodus integral și , problematizat, la fișierele respective.

Discurs neconformist, intră direct în..... **LD** : nu uita că-l crezi țicnit !]

Niculcea / 18 aug.'32

▣ **Crainicul țărănimii** .

[LD: să fie aici dezvoltată **ideea lui Codreanu** ... privind **rolul cîntecului** în mișcarea
legionară ? ! Greu de afirmat. Altfel... nu prea știu cum să-l "analizez" .

Este interesantă **idealizarea romantică** a trecutului și **insinuarea xenofobiei**,
la fiecare gînd , la fiecare afirmație. Parantezele și semnele îmi aparțin.]

" Onorată Cameră, **țăranul român** , cînd este necăjit peste măsură, ca să-și mai uite
necazul ,

începe să cînte. La baza inspirației lui se găsește **suferința și jalea poporului nostru**, iar
bărbăția lui ,

puterea lui de înfăptuire și **dirzenia** lui, își au originea în **vitejia părinților noștri**.

" **Țăranul român** , de pe timpul **voievozilor noștri pămînteni** , **înstărit și plin de**

belșug, [?] **țăranul român** de pe atunci, care era **falnic** ca un stejar de Orhei,

astăzi se usucă. Se usucă pentru că este supt.

Din mîndria răzeşului de odinioară , n-a mai rămas decît **omenia** şi aceea este **întinată astăzi de păcatele altor neamuri**.
Din **ţăranul de odinioară** , în casa căruia curgea laptele şi mierea , din acel stejar falnic şi umbros , **n-a mai rămas decît un mugur, mugur latent al neamului, care s-a închircit pe trunchiul social , cotropit de crengile sălbatece şi lacome ale altor neamuri , care s-au altoit samavolnic pe trunchiul social şi nu aşteaptă decît să vie toporul care să dea jos aceste crengi sălbatece şi lacome , şi să dea trunchiului posibilitatea unei dezvoltări normale."**
"Sunt crainicul acestui ţăran necăjit şi vin aici , în mijlocul dvs, căci mulţi din dvs aţi uitat că aţi plecat de acolo, să vă spun tot focul care arde în sufletul lui şi să vă arăt , dacă este posibil să primiţi, şi leacurile care s-ar putea potrivi, ca să-l scăpăm de focul care-l arde.
(Exclamaţiuni la PNŢ) Nu rîde , d-le, mai bine plîngi ! "
Niculcea / 15 aug.'32

▣ " Independent "

[LD: nu ştiu cît de "independent " este, sau dacă... nu a fost tactica G de F de a-şi asigura , astfel,cele două fronturi de ascensiune.
Cert este că foloseşte acelaşi limbaj, metaforic şi ameninţător.]
" Dlor , putinţa de a veni aici , în mijlocul dvs, mi-a fost dată întîi de popor, acela care m-a trimis ; în al doilea rînd, mi-a fost dată de spiritul occidental al d-lui prim-ministru Vaida , care a ordonat alegeri libere ; şi în al treilea rînd , mi-a fost dată această putinţă de Garda de Fier, care mi-a împrumutat semnul ei fără precupeţire şi pentru care îi aduc mulţumirile mele."
(Exclamaţiuni la PNŢ)
Sunt deci **trimisul poporului, independent de organizaţiile politice** şi tot **ce voi spune** aici , va fi numai **în spiritul poporului**, şi numai **în interesul lui** .
Voi căuta deci să exprim **dorinţele lui naturale**, dreptul lui la o viaţă mai omenească, folosind o formulă mai deterministă şi mai adevărată cu **naturalele lui cereri**.
[.....]
-Niculcea : " Eu de zece ani lupt să intru în Parlamentul acesta , şi nu am putut pînă acum.
Dar ştiţi de ce nu am putut ? Nu am putut pentru că trebuia să intru aci cu belcugul de nas, ca ursul,
să joc cum îi place şefului, şi să nu spun ceea ce trebuia să spun şi ceea ce simt.
De aceea **caracterul meu independent a preferat să nu fie supus organizaţiilor dvs politice .**
De aceea **mulţumesc d-lui prim-ministru** , care a ordonat alegerile libere , iar gestul **Gărzii de Fier** ,
împrumutîndu-mi **semnul ei**, graţie căruia am putut intra aici,
are pentru mine **o înaltă valoare morală şi socială** ,
întrucît **a dat putinţă unui început de manifestare a spiritului politic liber** , care izbucneşte astăzi în popor.
Acest spirit politic liber , independent, care se ridică astăzi din popor ,
descătuşat de organizaţiile politice cari l-au aservit,
în mod natural se leagă de idealurile Neamului.
Acest spirit politic independent , spune că **ceasul organizaţiilor politice a trecut**, şi că vine **ceasul spiritelor politice independente**, puse direct în slujba idealurilor neamului.
Minţile formate la disciplina ştiinţei, este imposibil să nu se lase sesizate de un adevăr , atît de mare, anume, organizaţiile
Politice nefastele organizaţii politice , care au culminat în ultimul moment
Niculcea / 15 aug.'32

▣ "Grădinarul " cu "toporul"

" Apariţia noastră aici este deci un simptom social , este prevestirea că grădinarul se apropie cu toporul în mînă.
Cînd **ascuţişul toporului va intra adînc în crengile sălbatece şi lacome** ,
Cînd **putregaiul nostru social se va dărîma** , troznind sub loviturile multiple ale poporului,

atunci seva, hrănind abundent copacul, **nobilul mugur va izbucni** din viața lui latentă și **copacul neamului se va reface** ca prin minune.

Așteptăm deci ca **toporul să lovească cât mai grabnic și cu putere "**

-Voce : care topor ?

-Niculcea : O să-l vezi, o să-l simți !

-Altă voce : Este o amenințare, dle președinte

-Niculcea : La întrebare, și răspuns.

Niculcea / 18 aug.'32

▣ **Programul, doctrina :**

/ Țăranul / Pământul strămoșesc / Sîngele românesc / Neamul /

/ lanțuri, gloanțe, ștreang ,strivire -străinilor și înstrăinaților /

[LD: chiar dacă nu legionar ... este un produs al propagandei legionare , și, din acest p.d.v, interesant de analizat .]

" Ce vrem noi ?

Vrem **dreptate țăranului și răsplata** muncii lui ; **luminarea neamului ;**

înălțarea satului , belșug mare cîmpului , **trai tihnit românului,**

lanțuri speculanților, gloanțe ucigașului și ștreang trădătorului.

Stăpînirea gliei strămoșilor după legea sîngelui,

a muncii românului și sudorii frunții lui .Aceasta vrem noi.

" Principiile noastre sunt copia legilor naturale , conforme cu **legile firii** și au la bază **legea unică și atotputernică : legea energiei cosmice.**

Deci, **muncă, ca stîlp al vieții și corolarul ei ,** **răsplata integrală a muncii .**

Vom fi fără milă față de cei cari vor călca aceste principii ,

și vom lovi cu tăria pe care ne-o dă puterea convingerii și a propriei noastre vieți.

" Titlul nostru de luptă este pământul strămoșesc.

Nu vom depăși hotarele lui, **îl vom apăra cu prețul vieții noastre,** după pilda strămoșilor,

și vom fi fără milă față de cei cari nu l-au apărat ci numai îl speculează și îl sug "

" Armata noastră este gloata nevoiașă și împilată , este **țăranul român necăjit și supt de străini și înstrăinați ,** este masa noastră , masa poporului nostru , istovită .

Și totuși puterea ei este uriașă , căci are ca **suport moral setea de dreptate nerăsplătită.**

"Conducătorii noștri vor fi aleși

dintre **acea în ale căror vine curge sîngele curat al neamului,**

dintre **acea care au în spatele lor cel puțin cinci , șase generații de români neaoși,**

și care au dat probe de jertfe și sacrificii pentru dezrobirea neamului .

Corciturilor care ne-au adus aici [?!] , și care au pretenția încă de a ne conduce, le spunem că **să se retragă ,** căci **îi vom strivi .(exclamări la majoritari)**

n-au dreptul la conducerea acestui neam, fiindcă n-au sîngele curat al neamului .

Să înțeleagă și **să se retragă odată ,** fiindcă **legea sîngelui nu iartă. "**

-Augustin Popa (PNT) : " Ai putea să spui

care este metoda pentru constatarea purității sîngelui ? "

[nu răspunde la întrebare]

Niculcea / 18 aug.'32

▣ **Neamul , idealul, nu partidele politice !**

[LD : că el spune ce spune... este de meditat.

Dar că la toate afirmațiile sale ... parlamentarii se amuză, fac bășcălie,

asta este o dovadă de superficialitate , iresponsabilitate , caracteristică vieții politice românești.

Această conduită va avea efecte inverse]

"Organizația noastră [?] este neamul întreg .Din principiu, **sunt contra organizațiilor politice,**

(exclamări la majoritari) pentru că organizațiile politice **distrug idealul Neamului .**

Sunt pentru difuzarea în popor a ideilor sănătoase și salvatoare Neamului.

Numai **neamului este organizația naturală ,** căci **organizația politică este artificială.**

Legăturile dintre **membrii Neamului sunt legături de sînge ,** naturale,

pe cînd cele dintre **organizațiile politice sunt legături artificiale. .**

Deci **neamul este superior organizațiilor politice ;** căci ele , oricare ar fi, **dezbină neamul și distrug idealul** lui în folosul membrilor lor conducători.

Așa este, dlor ? "

-Voci : " Așa e ! Așa e ! " (**ilaritate**)

-Niculcea : "Orice alcătuire socială care este lipsită de ideal, **mai curînd sau mai tîrziu, cade.**

A pune **organizațiile politice alături cu idealul** - cum pretind actualele organizații politice -

aceasta **este o antinomie** și în această antinomie , care trece ascunsă în popor , stă tot **necuratul meșteșug al conducătorilor noștri politici de astăzi** , pentru că ei nu servesc interesele neamului , **interesele meschine ale organizațiilor politice .**

Așa este d-lor ! "

-Voci : " Așa e ! Așa e ! " (**ilaritate**)

-Niculcea : " **Idealul** reprezentat în mod **concret** , și urmărirea lui cu tenacitate , **trebuie să ducă la izbîndă ...**

-Voci : " Așa e ! Așa e ! " (**ilaritate**)

-Niculcea : "... și noi vom izbîndi , pentru că **lupta noastră pentru ideal se dezvoltă** , se manifestă **energii puternice** , care își **au obîrșia în lupta aceasta pentru ideal.**"

-Voci : " Așa e ! Așa e ! " (**ilaritate**)

-Niculcea : " Noi, cei asupriți - și suntem asupriți cu adevărat , căci **organizațiile politice sunt asupritoare...**

-Voci : " Așa este ! " (**ilaritate**)

-Niculcea : " ... noi , cei asupriți , vom învinge ,

-Voci : " Așa este ! " (**ilaritate**)

-Niculcea : ... pentru că **adevărul a fost și este** pentru că **adevărul va învinge** totdeauna **minciuna "**

pentru că **adevărul este veșnic** , pe cînd **minciuna este certată cu veșnicia.**"

-Voce : "Dacă nu era minciuna , **nu te alegeai !** " [.....]

-Niculcea : " Eu de zece ani lupt să intru în **Parlamentul acesta** , și nu am putut pînă acum.

Dar știți de ce nu am putut ? Nu am putut pentru că **trebuia să intru aci cu belcugul de nas** , ca ursul ,

să joc **cum îi place șefului** , și să nu spun ceea ce trebuia să spun și ceea ce simt.

De aceea **caracterul meu independent a preferat să nu fie supus organizațiilor dvs politice .**"

De aceea **mulțumesc d-lui prim-ministru** , care a ordonat alegerile libere , iar gestul **Gărzii de Fier** , împrumutîndu-mi **semnul ei** , grație căruia am putut intra aici , are pentru mine o **înalță valoare morală și socială** , întrucît **a dat putință unui început de manifestare a spiritului politic liber** , care izbucnește astăzi în popor.

Acest spirit politic liber , independent , care se ridică astăzi din popor ,

descătușat de organizațiile politice cari l-au aservit ,

în mod natural **se leagă de idealurile Neamului.**

Acest spirit politic independent , spune că **ceasul organizațiilor politice a trecut** ,

și că vine **ceasul spiritelor politice independente** , puse direct în slujba idealurilor neamului."

Niculcea / 18 aug.'32

▣ **Francmazoneria !**

▣ **Experții străini**

" **Mințile formate la disciplina științei** , este imposibil să nu se lase sesizate de un **adevăr** ,

atît de mare , anume : **organizațiile politice** , nefastele organizații politice , care au culminat

în ultimul moment prin aceea că **au urmat dictatele directe ale organizațiilor francmazone** ,

duc neamul la peire , îngenunchindu-l tiraniei lui Mamon. (**îtreruperi la majorități**)

Desigur , **dvs sunteți surzi** la asemenea cuvinte. Numai o **mintă pervertită de spiritul de gașcă**

al organizațiilor politice nu vede astăzi acest adevăr și se lasă tîrîtă în întuneric.

Ei bine , **instinctul de conservare al neamului nostru** , **dă astăzi semnalul** ,

manifestându-se prin **neîncrederea lui în organizațiile politice.**

Poporul respinge categoric și indignat orice amestec al organizațiilor politice în treburile lui.

N-au ce căuta experții străini la noi , pentru că ei nu sunt reprezentanții noștri, pentru că ei sunt **reprezentanții intereselor străine**, și, prin urmare, nu ne poate servi.

Poporul respinge aceasta. Este o ultimă palmă ce se încearcă să se dea poporului nostru .

Să ne ferească , însă, Dumnezeu de urgia poporului.

"Iată unde ne-au adus organizațiile politice : la faliment.

Dar o dată cu falimentul țării , a venit și inevitabilul lor faliment , căci, **dacă** prin imposibil, **experții străini vor aduce** cu venirea lor , aici în țară, **soluțiuni pe lângă soluțiuni**, vor aduce **și sentința de condamnare definitivă a organizațiilor politice venale și incorecte** ,

care ne-au dus în starea de azi."

Niculcea / 18 aug.'32

▣ Parlamentul

-Niculcea : " **Deputații și senatorii de astăzi nu sunt aleșii poporului ; ei sunt aleșii organizațiilor politice** "

-Voci : " Așa este ! " (**ilaritate**)

-Niculcea : "Organizațiile politice **aleg pe cine vor ele, nu pe cine vrea poporul** "

-Voci : " Așa este ! " (**ilaritate**)

-Niculcea : **Voința poporului este astfel falsificată** de organizațiile politice și de aceea **Parlamentul de astăzi nu reprezintă voința poporului** .

El reprezintă voința organizațiilor politice , care sunt cu totul altceva decât voința poporului "

-Voci : " Așa este ! " (**ilaritate**)

-Niculcea : " De aceea , la votarea validărilor, **eu am votat contra validării acestui Parlament**

Poporul va cere puțința de a-și trimite aci, în Parlament, pe fiii săi aleși cu adevărat ."

-V.G.Beldie : "Te-a trimis pe d-ta ! **Dacă te-ar vedea poporul care te-a trimis** !... "

[**schimbarea legii electorale**]

-Niculcea : **Votarea legilor în Parlament să se facă cu numărul de voturi cu care deputatul a fost ales** .

Astăzi, un deputat ales cu 5.000 voturi, votează ca și unul ales cu 30.000-50.000 voturi.

/ **Senatul actual să se transforme în Senat Corporativ** ;

/ **Desființarea senatorilor de drept** (**aprobări ironice**)

/ **Sanțiuni drastice** pentru cei ce **opresc cetățenii să se manifeste când merg la vot** ; (**aprobări ironice**) ;

/ **Controlul alegătorilor asupra aleșilor** ;

/ **Miniștrii** -aleși de Parlament ;

" În felul acesta, **numărul senatorilor și deputaților s-ar reduce** la mai mult de o treime,

și mulți dintre **dvs. nu ați mai fi aici** (**ilaritate**),iar deputații aleși ar fi mai aleși (**ilaritate**)

[...] Cu sistemul votului **actual pot intra în Parlament** - nu am intenția să blamez pe nimeni -

toate ciurucurile partidelor politice , pe când cu sistemul celălalt , pe care îl cere poporul,

vor intra cu adevărat aleșii Neamului .**Așa vă cere poporul să faceți legile** "

-Voci PNT : " Trăiască poporul ! " (**ilaritate**)

-Niculcea : Reprezentarea sinceră și nestingherită a voinței poporului este **primul pas** spre desrobirea lui, este **cheia de boltă** a dezvoltării sociale .**De aceea noi o admitem** "

-Voce PNT : "Care noi ? "

-Niculcea : "Noi, poporul.Eu nu vorbesc în numele meu.**Eu sunt reprezentantul poporului** "

(**ilaritate, aplauze ironice**)

-Voci : " Așa este ! " (**ilaritate**)

-Niculcea : " **Eu de zece ani lupt să intru în Parlamentul acesta** , și nu am putut până acum.

Dar știți de ce nu am putut ? Nu am putut pentru că **trebuia să intru aci cu belcugul de nas**, ca ursul,

să joc cum îi place șefului, și să nu spun ceea ce trebuia să spun și ceea ce simt. De aceea caracterul meu independent a preferat să nu fie supus organizațiilor dvs politice ."

Niculcea / 18 aug.'32

▣ Legea electorală.

" Și atunci, **legea electorală de azi** , care nu permite acest lucru, **trebuiește înlocuită**. Poporul vă cere o nouă lege electorală , o lege dreaptă și sinceră , naturală, fără înconjur. Poporul vă cere ca în noua lege electorală ,

/ **să se suprimă prima guvernului.**

/ **să se suprimă 2 % pe țară,**

/ **să se amâne plata candidaturilor** , după executarea alegerilor (**ilaritate**)

/ **candidaturile să fie pentru întreaga țară și individuale** (**exclamații și ilaritate**)

nu pe județe și nu pe liste, cum sunt astăzi.

/ **Votarea legilor** în Parlament să se facă **cu numărul de voturi cu care deputatul a fost ales** .

Astăzi, un deputat ales cu 5.000 voturi, votează ca și unul ales cu 30.000-50.000 voturi.

/ **Senatul actual** să se transforme în **Senat Corporativ** ;

/ **Desființarea senatorilor de drept** (**aprobări ironice**)

/ **Sanțiuni drastice** pentru cei ce **opresc cetățenii să se manifeste când merg la vot** ; (**aprobări ironice**) ;

/ **Controlul alegătorilor** asupra aleșilor ;

/ **Miniștrii** -aleși de Parlament ;

Niculcea / 18 aug.'32

▣ Legile " energiei cosmice "

▣ Legile vieții , legile naturale.

[**LD : revine, reia și dezvoltă doctrina enunțată** .

Atenție la **idealul egalitarist** , de factură social- utopică, care dă **tenta socialistă, radicală** .

Mă gândeam și la anumite influențe filozofice , dar nu știu dacă nu este forțat ...

Recunosc că nu pricep nimic și că mi se par... **elucubrații** .

Încep să-i înțeleg pe deputații care rideau ! Totuși, cum a ajuns în parlament !?]

- " **Planul nostru de luptă** ...

- **Voci : Al cui ?**

- **Niculcea** : " **Al poporului** pe care dvs. nu vreți să-l ascultați.

" **Planul nostru de luptă** este să facem să dispară întreaga deosebire a neamului, deosebirea socială , economică și culturală

și păstrarea lui , potrivit **legilor firii** , **legea energiei cosmice**, cu fiicele sale :

legea vieții, legea progresului, legea energeto-socială .

" Ca fir conducător, planul nostru de luptă **are la bază**

legea muncii , legea singelui și legea pământului strămoșesc .

Ca **ideal apropiat** , planul nostru are **idealul de perfecționare al muncii** , [**LD : adică șantierele legionare ?**]

iar ca **ideal îndepărtat** : **perpetuarea neamului** , numai prin **înobilarea lui**, a

dică **perfecționarea lui continuă și indefinită** , perfecționare care nu se poate face decât avînd la bază legi noi,

dictate de **energeto-sociologie** . " [**?**]

" **Legea vieții** are la bază **perpetuarea selecționată** a neamului , **munca și traiul bun**.

Legea vieții formează programul nostru ; **munca, traiul bun și perpetuarea** selecționată a neamului ,

formează **baza convingerilor noastre**. **Traiul bun** este nedespărțit de muncă [...] Cine încearcă să le despartă

este un nebun căci nu pricepe rostul firii.[...] **Muncă multă și trai puțin duce** , prin istovire și inaniție, la degenerarea individului , duce la lenevire și podagră [...] **Muncești mult, ai mult, muncești puțin , ai puțin, nu muncești deloc...**

- **Voci** : " **Nu ai nimic !** " (**ilaritate**)

- **Niculcea** : .. mori de foame , căci pentru leneși nu se găsește loc sub soare , aceasta este cerința legii vieții.

"Poporul vă cere **refacerea tuturor legilor scrise**, în sensul acestei **doctrine energo-productiviste** .

Pînă atunci, **vă cere ștergerea** din legile noastre a tuturor **resturilor de privilegii feudale** ,

între care una nouă, scrisă acum , **legea advocaților**. **[?] [...]** dreptatea țaranului **îngheață la ușa avocatului**.

[.....] **Obligativitatea muncii** este , deci, un alt **postulat al doctrinei noastre** .

Poporul vă cere o lege a muncii obligatorii.[...] cei ce iau fără muncă drepturile cuvenite altora , este un fur și ,

din acest p.d.v., **specula este un furt deghizat** . [...] **Specula** sub orice formă, [...] **este nenaturală și trebuie combătută**.Specula e fiica lenei , este negațiunea muncii , este negațiunea vieții.

Popoarele cari sunt bîntuite de speculă , merg la pieire. [.....]

/O lege nouă se ridică astăzi, **o lege tînără**, care trăește în sufletul poporului nostru [...] și care are un început de manifestare în **legea contra cametei** și în **legea conversiunii datoriilor agricole** .

Aceste legi naturale trebuie dezvoltate.

Legea cametei păcătuște , **este o lege cămătărească**, este un jaf pe spinarea țaranului,

Legea conversiunii nu este făcută pentru țărani ci **pentru bănci , bancheri și cămătari**, pentru a le asigura prada de pînă acum, este **o lege fariseică**, ca și autorul ei moral, d.Argetoianu care este omul băncilor, bancherilor...

(**face el propuneri de procente, cote etc etc**)

PNT, care se pretinde partid al țaranilor, **intenționează o lege ... mai strîmtă !**

(**apăruse proiectul, în acea zi, în presă**) Chiar dacă unii au în suflet dreptatea pentru țărani,

nu vor face nimic pentru că sunt cu "belciugul de nas " .

/ **Scăderea impozitelor** , cf puterilor de plată și rentabilității pămîntului.

Niculcea / 18 aug..'32

▣ Soluții economice

[**LD : socotelile și explicațiile lui sunt foarte simpliste și întortocheate.**

Dar sunt socoteli ! În alte documente ale Gărzii de fier... asemenea explicații și soluții economice

nu se găsesc.Sau nu am găsit eu De aceea , exploatez aces "ecou"

Face și o teorie a calculării avuției naționale și, în raport cu ea, fixează bugetul.

Propune "etalonul / pămînt " , în loc de "etalonul / aur "

Mă rezum să notez soluțiile avansate:]

/ **Bugetul ? : În 1926, era de 57 miliarde**, din care **regiile autonome** se cifrau la **cca 27 miliarde**,

încît **bugetul real** al țării rămânea de **30 miliarde**.

Vasăzică , **bugetul normal** al țării era **acoperit de renta pămîntului**.

În 1932 ? Se cultivă 13.486 de mii de ha, prețul vînzării pămîntului este de 6.000 / ha, deci valoarea pămîntului cultivabil este de 81 miliarde.

Calculînd 6% renta pămîntului, **renta pămîntului este de 5 miliarde**.

"Ei bine , d-Ior, la această cifră de **5 miliarde trebuie să se reducă bugetul țării** .

/ **Dările ? : Toate dările să fie reduse cu 75 %** .

Cum se va aduna bugetul ? așa cum am spus, **5 miliarde**.

/ **Datoriile externe întrec 6 miliarde ? : "Apoi datoriile externe o să trebuie să le punem cruce 4.5 ani**

Nu putem să le mai plătim. [.....] rămîne de ales , din două lucruri ,una :

ori **distrugem țara și plătim cuponul**,

ori **nu plătim cuponul și ne scăpăm țara**. "

/ Sporirea puterii de producție a **omului social mijlociu**,

cu maximum de perfecționare și minim de bani ,

formînd colective de muncă pe acțiuni [**!?!**]

În colectivele de **muncă industrială** să ia parte , pe lîngă **stat** ,

și muncitorii agricoli, și producătorii de materie primă, și consumatorii.

Prin participarea consumatorilor, prețurile se vor nivela automat ;

Prin participarea agricultorului, s-ar spori puterea de producție ;

Specula va fi astfel, limitată.

/ "Pentru aceasta, **actuala industrie, începînd cu agricultura [LD :Sic !] , să fie transformată în colective pe acțiuni de muncă și de consumație, cît mai grabnic ...**

-Voci : " D-le, asta este bolșevism curat ! "

-Niculcea : "Nu e comunism , d-lor, din moment ce sunt acțiuni de muncă ."

/ Asistența socială ? : Mizeria nu ar fi decît consecința lenei individului ; statul trebuie să facă în așa fel , încît **individul să nu fie neîntrebuințat;**

pomana , caritatea , filantropia, scoboară demnitatea omenească ;

/ Proprietatea ? : **dreptul la viață** al individului **este mai tare decît dreptul la proprietate .**

Dreptul de viață este **un drept natural. Bogăția este un mijloc, nu un scop.**

Niculcea / 18 aug.'32

▣ Final de discurs

" Acestea le vrea poporul.În acest fel dorește poporul ca să legiferați. Acestea sunt doleanțele lui.

Dacă dvs priviți aceste doleanțe cu ușurință, vă privește.Aceasta formează garanția seriozității dvs.

Noi însă ne-am făcut această datorie , să anunțăm dorințele poporului , aci în Cameră.

Dacă le veți admite, bine, de nu, atunci va fi rău pentru dvs și nu va trece mult timp pînă cînd veți vedea consecințele nefaste.

Noi ne-am făcut datoria să vă arătăm ce vrea poporul."

I.Niculcea / 18 aug.'32

29.) **I.Z.Codreanu (G de F) , Sesizare :neplata pensiilor , 19 aug.'32**

(DAD, MO 13, șed. din 19 aug.'32, p. 278)

O serie de pensionari și funcționari din Neamț, Bîrlad, Galați nu au primit pensia.

30.) **M.Weissman (P.Evr.) , discurs la mesaj, 20 aug'32**

Întreruperi : **Neculcea, Stelescu ,cuziști ,** ș.a

(DAD, MO 14, șed .din 20 aug.'32, p. 308-316)

[**Weissman a fost studentul lui ACCuza , la Iași**]

Pe parcursul discursului, el a fost **întrerupt, hărțuit, blamat, etichetat** etc de **cuziști și legionari**]

31.) **C.Z.Codreanu(G de F) , discurs la Mesaj, 30 aug.'32**

(DAD, MO 19, șed din 30 aug.'32 , p. 515-516)

[**LD : atenție ! lipsă xerox.Reconstituire din fișe.]**

/ Critica **ideologiei rev.burgheze franceze**, din care a izvorît **democratismul;**

/ Critica **parlamentarismul**, în general, inclusiv cel reeșit sub guv.de alegeri Vaida ;

/ Prezintă **starea gravă economică** , cu accent pus pe disperarea masselor sărăcite ;

/ Accente virulente la adresa **ideologiilor, politicienilor, din sistemul democratic ;**

/ Nu spune dacă votează sau nu , Mesajul și Răspunsul la mesaj ;

/ Nimic despre politica externă ;

/ **Nichifor Crainic** , în "Memorii" -vezi **Nota *** - spune că el i-a pregătit discursul , dar că ... la tribună , Codreanu a avut o "viziune" cu pistol și... a avut o amnezie!]

CZCodreanu / 30 aug.'32

▣ Atmosferă parlamentară .

Conducătorii Nației Române , adunați în această incintă, discută "**abstracțiuni doctrinare sau propagandistice** "

"În atmosferă **nu plutește nici îngrijorarea** pe care ți-o dă **conștiința primejdiei** ,

nici nota aceea de **tăcută cuviință** pe care ți-o dă înțelegerea **marilor dureri."**

"Discuțiile și neînțelegerile continuă : la poartă ne surprind și **bat armatele mizeriei."**

"Discuțiile și neînțelegerile au adus România Mare , bogată și frumoasă ,

să trăiască aceste zile de dureros dezastru economic-financiar și de cumplită derută morală "

"Adunarea democratică are conștiința împăcată .

Sunt vinovați și responsabili străinătatea, criza economică mondială, neprevăzutul, dar ea [**Adunarea**] , care ne-a adus de mînă pe toate prăpăstioasele drumuri , **nu are nici o vină și fuge de orice răspundere "**

CZCodreanu /

▣ **Sit. economică-financiară.**

La poarta Parlamentului ... " bat **armatele mizeriei** " .

România Mare - " zile de **dureros dezastru economic-financiar** "

De pretutindeni ... " **strigăte sinistre de naufragiu** "

Rînd pe rînd ... "se **prăbușesc așezămintele industriale , agricole, comerciale și bresle de toate categoriile** "

Rînd pe rînd ... "se **îneacă în disperare și necurmăte strigăte de ajutor** "

Invalizii, văduvele , orfanii și pensionarii , incapabili de a se lupta cu valurile mizeriei , din cauza corpului mutilat și al slăbirii puterii de muncă.

Mii de muncitori , din fabrici și uzine, rămași fără lucru, cu familii împovărate , în fața iernii : fără pâine, haine, bani.

Țărănimea din munte și câmpie [**LD : nu spune ce este cu ea**]

Funcționarii și salariații statului , corp didactic, profesori și învățători, preoți și ofițeri ...

cu restanțe la salarii de 5-7-8 luni.

Mii de tineri săraci , cu diplome în buzunar, șomează muritori de foame pe la colțuri de stradă ,

și privesc cum " **Străinii pripășiți de curînd** ,

sub înalta și prea binevoitoarea oblăduire a tuturor guvernanților ,

le mănîncă bucată de pâine și le amenință existența în propria țară. "

"Naufragiu și tragedie pretutindeni "

CZCodreanu

▣ **Conversiunea**

" Conversiunea. Sunt contra restrîngeii ei. În primul rnd pentru că **este injustă** și

în la doilea rînd , pentru că **ne este impusă de bancherii străini , în interesul lor.**

Cer, cum am cerut și anul trecut, **extinderea ei și asupra celorlalte categorii sociale ,**

cu singura restricție : să se facă **distincție între debitorul cîstit ,**

încovoiat de greutatea economică și de pofta cămătarilor nemiloși

și debitorul detractat , care a cheltuit banii pe automobile și lux , orgii etc. și care n-are ce căuta în Conversiune.

De asemenea, **să se facă deosebire** , între **creditorul cîstit** și între **cămătar** ,

între **capitalul productiv** și **capitalul de pradă . "**

"Marea și mijlocia proprietate este nedrept să fie scoase [din Conversiune] ,

de oarece **nu i se poate contesta utilitatea** din p.d.v. economic,

nici riscurile cari au fost cu atît mai mari , cu cît întinderea pămîntului lucrat a fost mai mare

și nici nu se poate admite **ipoteza nedreaptă și ofensatoare** ,

că **toți mijlociile și marii proprietari ar fi niște debitori detractați** ,

cari **și-ar fi cheltuit banii în afară de agricultură "**

CZCodreanu / 30 aug.'32

▣ **Parlameet costisitor**

"Dar discuțiile costă mult : **600.000 lei de fiecare zi .**

Oboșiți-vă și **faceți socoteala cît costă un parlamentar.**

Cît au costat Parlamentele liberale și averescane de la 1919 pînă la 1928 ,

cît a costat Parlamentul național-țărănesc , de la 1928 la 1930,

care a stricat ce au făcut Parlamentele anterioare ,

cît a costat Parlamentul d-lor, Iorga-Argetoianu ,

care a stricat ce a făcut Parlamentul național-țărănesc și

cît costă , pe aceste vremuri de vitregie financiară , **Parlamentul de azi,**

care va strica , de bună seamă, legiurile Parlamentului trecut ,

pentru ca și acestea să fie stricate de Parlamentul viitor "

▣ Programul G de F

▣ Stat etnic național

[Consider acest discurs ca pe adevăratul program al G de F]

"De aceea, noi așteptăm un alt regim, un alt sistem, care va veni, după ce pe acesta îl va prăbuși greutatea și mulțimea păcatelor lui "

Parlamentul trebuie să corespundă următoarelor cerințe , în ordinea urgenței :

"1.Să se desființeze aceste discuții sterile și scump plătite ale parlamentarismului democratic ,

din care n-a ieșit nici o dată lumină, și din care, mai ales, nu poate ieși hotărîrea eroică de a face față primejdiei , în ceasurile grele de acum."

2. Să se înlocuiască prin comandă , care să adune într-un singur mănunchi toate energiile disparate

ale neamului, încleștate astăzi în lupta fratricidă , **să le disciplineze , să le refacă moralul pierdut,**

să le insuflă credința în destinul neamului nostru Românesc, și **să le conducă pe căile acestui destin."**

3. Să declare război mizeriei și sărăciei generale , îndemnînd la muncă și cumpătare pe cei buni,

trimitînd cu forța la muncă toate elementele parazitare , care joacă în stat rolul trîntorului în stup,

pe toți leneșii , care păzesc mesele cafenelilor, de dimineața pînă seara, pe toți plictisiții care se plimbă pe străzi ,

pe toți **agenții electorali de meserie**, cunoscuți sub numele de **diurniști** , pe la primării , prefecturi, ministere,

în fine , **pe toți ideologii democrați** , doritori de a ține discursuri ieftine "

4. Să desființeze tot ce este parazitism , pe trupul istovit al țării , **să răscolească , să organizeze și**

să stimuleze toate energiile creatoare ale neamului , căci **România este în pericol. "**

5. Să stîrpească necinstea și, confiscînd averile celor vinovați , să aducă înapoi , pînă la ultima centimă,

în visteria statului, banii furați. "

6. Să treacă în fruntea marei gloate sărace , și la bine și la rău, **să mănînce aceeaș masă săracă** ,

pe care o mănîncă muncitorul sărac ; căci, în aceste timpuri grele, mizeria morală , inegalitatea de tratament,

rănește mai mult decît mizeria materială .Unii trăesc în lux, cu șampanie și icre negre, și alții n-au nici măcar mămăligă sub regimul democrației celei iubitoare de popor "

7. Să facă dreptate Românului în propria sa țară. Să-i vindece rănile adînci.

Să repare nedreptățile seculare, pe care el le-a suferit în timpul lungilor stăpîniri străine

8 .Să apere România în contra pericolului pe care îl prezintă **invazia mereu crescîndă a jidanilor "**

9.Să puie punct existenței falimentare a statului democratic,

întemeiat pe ideologia perimată a revoluției franceze .

Să producă **acel act epocal , de curaj reformator**, care **să arunce complet și definitiv peste bord,**

sistemul de falsă abstracțiune al filozofiei politice a acestei revoluții "

O mare epocă istorică apune și , în locul ei, este ceasul **să punem temeliiile unei epoci noi .**

O epocă de **întoarcere la realitățile naționale**, dînd națiunii înțelesul real ,

de societate naturală , a unor **indivizi de aceeaș rasă ,**

iar **nu sensul naționalității juridice a cetățeanului ,**

care permite **transformarea automată în Români**

a maselor de străini năvăliți la noi , spre a ne cuceri și oprima.

10.Să se înalțe din temelii statul nou etnic național ,

întemeiat pe **primatul culturii naționale , pe primatul familiei**

și pe primatul corporațiilor muncitoare . "(p. 515-516)
CZCodreanu / 30 aug.'32

▣ **Economie generală**

▣ **Împrumutul extern**

CZCodreanu / 30 aug.'32

▣ **Agrarism**

CZCodreanu / 30 aug.'32

▣ **Legislație**

[controlul averilor, pedeapsa cu moartea]

Notă * **Crainic/**

Crainic /

▣ **Codreanu deputat**

[**L.D.coroborează cu discursul**]

/ Am ambiționat pe **Codreanu să vorbească în parlament**. [...]

El urma să facă un **expozeu al doctrinei și a punctelor cardinale** de program, încadrat în discuția la Mesaj din **toamna lui 1932**.

În locuința mea din strada Polonă, **i-am dictat discursul** o după-amiază întreagă , eu plimbându-mă și fumând, el scriind.

Era expunerea unui **naționalism constructiv**, de spirit nou,

fără atacuri împotriva celorlalte partide, și **fără nici un element cuzist**. [...]

Corneliu Codreanu a admis-o cuvânt cu cuvânt. Voia să adauge la el un mic episod cu o pîine făcută din rumeguș de lemn, adusă din Maramureș, și s-o depună pe banca ministerilă, pentru a vedea guvernul cum se hrănește poporul român.

Credea că gestul va fi de mare efect.

/ A doua zi, **Corneliu Codreanu** a venit din nou la mine cu **discursul învățat**.

Dura un ceas și jumătate. El nu avea darul oratoriei. Dar îl spunea frumos

.I-a venit rândul să-l rostească într-o ședință de seară, cînd eu lucram în redacție.

Într-un tîrziu, reporterul meu parlamentar intră pe ușă cu o figură plouată:

-<A vorbit Căpitanul, domnule director!>

-Ei, cum a fost ?

-<Un dezastru ! >

-Ce tot spui măi băiete, avea un discurs frumos. Mi l-a rostit mie. Cît timp a vorbit?

-<Zece minute și pe urmă s-a încurcat și a părăsit tribuna.

.....intră și **Codreanu**, iar mai tîrziu i-a făcut o mărturisire ciudată:

-Ce făcuși Corneliu?

-<Cînd m-am suit la tribună , **mi s-a înfipt în cap o idee**, care nu mi-a mai dat pace.

Ce mă fac dacă acum cînd sunt la tribună ,

un deputat îmi strigă din bănci **"Ucigașule!"** Ce mă fac?

Părăsesc tribuna fără să răspund nimic, ori **scot revolverul și trag?**

Că eu **umblu permanent cu revolverul la mine**.

Gîndul acesta mi s-a pus ca un întineric pe mințe.

Rosteam o frază din discurs și **așteptam strigătul " Ucigașule!"**

Dar **strigătul n-a venit și eu am uitat discursul**.

M-am coborît dela tribună **mulțumit că n-am folosit revolverul**.>

Crainic /:

"Eram dezolat că discursul s-a prăpădit și s-a pierdut un bun moment de afirmare a noii mișcări. Dar **chestiunea cu revolverul m-a înfiorat. Vasăzică n-a renunțat** , cum pretindea el în prima spovedanie , cînd **mi-a povestit uciderea lui Manciu**. "

CZCodreanu / 30 aug.'32 ; **Crainic** / Memorii despre ...

cuziști // , 30 aug.'32

(DAD, MO 19, 30 aug.'32, p 495)

[LD : o foarte interesantă abordare a mentalității antisemite țărănești ;
o explicație nuanțată privind discursul lui Nichifor Robu și
atitudinea deput.colonel I.Neculcea ;
o critică la adresa modului neserios și superfluu a majorității PNT ,
de a le recepta mesajele țărănești]

▣ Legionarii și cuziștii

▣ Reacții iresponsabile (ilaritate)

[LD : abordează, în sfârșit, problema celui râs prostesc parlamentar , atunci când
... legionarii, cuziștii - chiar dacă demagogic, patetic și vulgar -
aduceau în parlament reale probleme social-economice]

În Banat și la Cluj s-au format curente și organizații "pur țărănești " , cu excluderea
totală a "surtucarilor " :

Este grav că partidele politice asmut poporul, unii contra altora ; că ne insultăm unii
pe alții de trădare ;

Măine vom fi dați afară de prin sate și ... vom avea în Parlament numai oameni
nepregătiți

-Ilie Lazăr : Adevărat ! Vorbe de apostol ! (mare ilaritate la PNT)

-Adonis Popov : ... care vor nimici singura autoritate care mai este în stat ,
aceea care mai poate să mai dea o muncă rodnică în organizația noastră
constituțională : Parlamentul !

"Un început îl avem și astăzi , chiar cu cei de-ai noștri, întrucât pe bănci de ale noastre ,
oameni agitați, neastâmpărați, oameni care încă își poartă tinerețea lor din
adolescența de liceu ,
pretind să hotărască ei asupra soartei acestui neam."

"Câți oameni încă, care nu s-au desprins de goanga tinereții și de apucăturile lor din
copilărie ,

se lăfăesc astăzi în băncile acestea somptuoase și își uită îndatoririle și seriozitatea
mandatului ,

pe care l-au luat în aceste alegeri."

" Un alt exemplu îl avem azi în acele tipuri cari poartă cu dâșii aerul acela amar și
viforos

al țărănimii obijduite și stoarsă de toată vloga și de toată nădejdea ei ."

"Nu cu aplauze , nu cu insulte și nici cu strigăte , ale unui grup împotriva celui alt ,
vom face pe aceia să tacă. Să știți, când vor tăcea aici
, vor răsună mai puternic în județele lor "

"Ați acoperit de râsete , d-lor majoritari , cuvintele pline de durere
ale onorabilului domn deputat Robu și ale onorabilului colonel Niculcea .

" Ați crezut că întorcându-i în deriziune și făcând glume la fiecare cuvânt al
dumnealor ,
ați câștigat o bătălie.

" Nu, căci onorabilii domni deputați și-au spus până la sfârșit cuvântarea lor,
așa cum au știut , așa cum au crezut , cu tot focul ce ardea în ei.

"Au trecut prin fața noastră : toporul, spânzurătoarea, revoluția.

" Și oricât dvs ați fost mulțumiți că le-ați întors în ridicol discursurile , cuvântările
acestea ,

când se vor duce înapoi oratorii în județele lor , veți vedea ce însemnătate au avut
și ce roade vot da : căci ați râs de suferința țărănimii . "

Adonis Popo'v / 30 aug.'32

Vezi pe larg la fișier Etică -Mentalități

33.) V.Rădulescu (raportor , PNT) , discurs-final la mesaj, 1 sept.'32

(DAD, MO 21, șed.din 1 sept.'32 , p. 582- 597)

În contextul poziției partidelor față de regimul parlamentar ,

se pronunță **f.sumar și tangențial de LANC și G de F**

dar este **vehement față de PNL-1 și PSD** .

Să fie ignorantă ? Superficialitate ? Între LANC și Gardă era o mare deosebire la acest capitol !]

" Sunt aici două grupări : gruparea d-lui **Cuza** și gruparea **Garda de Fier** , cari , în mod formal ,

au spus că sunt în **contra partidelor politice** , și prin urmare ,

în contra regimului parlamentar " [?!]

V.Rădulescu / 1 sept.'32

34.) **M.Stelescu *** , (**G de F**) , **Comunicări , Intervenții, precizări la "Sumar"**

/ situația studenților -2 sept.'32/ corupție bancară - la Argetoianu - 14 sept.

/ iredentism maghiar la Turda - 15 sept./ restricții bugetare - cedarea diurnei pe o zi -27 sept.

/ interzicerea rev.pornografice- 30 sept./ greva studenților de la drept //contra taxelor // - 3 oct.'32

/ contra legii GGMironescu - 7 oct.

[**LD : este , neîndoelnic,purtătorul de cuvânt al G de F în Parlament.**

CZCodreanu lipsește sau tace . **I.Z.Codreanu** , din când în când, îl sprijină.

Are reacții spontane, tinerești, în special de natură etică, justițiară.

Nu vorbește ca lider de partid, ci ca exponent al generației tinere, al studenților.

Uneori insinuiază, alte ori amenință , cu principiile și școala Gărzii .

Din intervențiile lui, însă , este greu să deduc ... doctrina G.de F.]

α Interpelare , 2 sept.'32

(DAD, M. O. 22, șed.din 2 sept.'32 , p. 605-606)

[**LD : lipsă introducerea .Are absolut tot dreptul de a prezenta doleanțele studențești.**

Dar... are o atitudine sfidătoare, cu subînțelesuri, cu vagi amenințări , față de parlamentul în care intrase și de partidele politice.]

[...] În alte **cămine, admiterea se face după culoarea politică** și așa mai departe, tinzându-se la **dezorganizarea vieții studențești** , prin introducerea în mijlocul lor a **politicii murdare de club.**

Un al treilea aspect , sub care se prezintă problema materială a studențimii , sunt taxele.

Sunt **taxele enorme ce se percep studenților** în fiecare an , studenților ai căror părinți nu și-au primit lefurile de luni de zile și pentru cari muncesc noaptea prin taverne , chelneri și diseuri,

spre a plăti **taxele de construcție imagine ale Facultății de drept.**

După cum sunt informat s-a renunțat la o clădire nouă , rezumându-se la proiectul unei reparații a celei vechi

Atunci de ce se încasează taxă de construcție ?

Unui student la drept, pentru a se înscrie , îi trebuie 4.050 lei , iar dacă a rămas cu un examen de toamnă,

fie el absolut, pînă nu plătește taxa de frecvență de care n-are nevoie, cît și taxa de construcție ,

nu poate da examenul. (**întreruperi la PNT**)

"Dta n-ai făcut facultatea , prin urmare nu tre pricepi "

Taxele de laborator de la celelalte facultăți , sunt enorme. Taxe și iar taxe de laborator, iar cînd vrei să faci o experiență n-ai unde și n-ai cu ce.

Aș putea extinde chestiunea aceasta a **taxelor** și asupra celor **ce se percep la licee**, luate unele pentru construcții , cum s-a făcut la Liceul de fete de la Galați.,banii depuși la bancă și pierduți cu ocazia falimentului.

Această bătaie de joc a banului trebuie să înceteze , fiindcă **e ban muncit** din greu și **nu cîștigat din jetoane de prezență sau din diverse diurne** . (**întreruperi, vociferări la pNT**)

Dvs rideți , că aveți 30.000 lei diurnă pe lună. Nu e frumos să luați în derîdere **doleanțele studențimii**

cari sunt aduse în fața Parlamentului(**întreruperi**)

Ironiile dvs au un rol față de alții ; pe mine **nu mă impresionează** ;
-**Ștefan Cicio -Pop** : " Fă bine și **te calmează**, dle deputat ! (**ilaritate**)
Te-am lăsat să vorbești aproape o jumătate de oră "
Steleescu / 2 sept.'32

▣ Studențimea - Curente

-**Steleescu** : "Curente anarhice de stînga speculează această stare precară a elevilor și studenților.

Și de unde pînă ieri aveam numai o studențime creștină națională,
azi începem să avem o studențime dezmembrată de diferite curente nesănătoase.
Cred că nu [LD : cred că este greșeală !] în mod intenționat se aruncă studențimea în mizerie ,
pentru ca , apoi, partidele și oamenii politici, să pescuiască agenți electorali pentru ei.

În recente alegeri, cunosc oameni politici cari au cumpărat cu bani suflete de studenți (**A șa credeau ei**)

Dar sunt și nenorocite excepții care au luat electoralul și au pornit la luptă pentru bani.
Iată unde aruncă mizeria pe student. **Studențimea** de azi a învățat să nu mai creadă în idoli.

Chiar zilele trecute s-a prăbușit în stradă cel mai mare idol al ei. [**Iorga ?**]

Ea crede în realități : realitatea existenței sale, fără de care nu-și poate avea independența ei de gîndire și de simțire .

Vine toamna , vin cursurile, vin taxele , vin nevoile , luați aminte ! "

Cer să mi se pună la dispoziție prin Biroul Camerei , dosarele comisiei căminurilor și cantinelor ,

precum și **gestiunea** pe acest an a **Biroului Burselor**, pentru a putea dezvolta o interpelare în această direcție .

-**St.Cicio -Pop** : Se va comunica guvernului .

-**V.T.Prelipceanu** (LANC) : se asociază comunicării .

M.Steleescu / 14 sept .

▣ Comunicare

(DAD, MO 27, 14 sept., p 838)

-**Steleescu** : Virgil Madgearu , în discurs la Mesaj (Senat) , criticînd opera nefastă a guv.Argetoianu ,

arăta cum au fost date 5 milioane de la Banca de scont ... lui Jean Pangal.

" În total, **94 de milioane reprezintă asanarea partizanilor politici ai d-lui Argetoianu** , spune d.Madgearu , textual "

-**C.Argetoianu** : "Îmi pare rău că nu te-am asanat pe d-ta ! "

-**Steleescu** : "D-ta să taci din gură ! (**ilaritate**)

Mai mult, d.Madgearu a spus că operațiunile dlui Argetoianu au ieșit din cadrul legii ! **Ce măsuri va lua guvernul ?**

"Dacă tace , dă dovadă de complicitate sau teamă .

Dacă e complice, de ce se mai face demagogie ?

Iar dacă îi este teamă, să plece ,căci țara nu are nevoie de guverne ce se tem de hoți .
azi cînd ar trebui să fie cîte **o spînzurătoare în fiecare piață publică "**

M.Steleescu / 15 sept.'32

▣ Anunț Comunicare

(DAD, MO 28 , șed din 15 sept., p. 864)

-**Steleescu** : Vrea să relateze în Parlament **întîmplările grave de la Turda** (13-15 sept.)

Cu tricolorul maghiar arborat peste tot ; s-a insultat națiunea, politica națională ; s-a batjocorit tricolorul !

(**proteste la PNT**)

-**Șt.Cicio Pop** : Mîine veți face o comunicare .

-**Steleescu** : Eu vreau să relatez acum , și dvs protestați ?

-**Voci PNT** : " La școală ! "

-**M.Steleescu** : "Da! La școala naționalismului ! "

-**Iosif Willer** (PNM) : Roagă să nu se ia încă în discuție , pînă ce elva da lămuriri, după ce va lua legătura

cu cei de la Turda. Învinuirea nu poate fi întemeiată.

-Stelescu : Este întemeiată .**Nu sunt lăsat să o spun."**

-Șt.Cicio Pop : " Vei vorbi când îți va veni rîndul. Supune- te Regulamentului.
Prea mulți apărători ai țării , nu-s totdeauna bine veniți "

M.Stelescu / 27 sept.'32

▣ **Intervenție : cheltueli bugetare**

(DAD, MO 36, șed. din 27 sept.'32, p. 1335)

[**LD : lege privind reducerea unor cheltuieli bugetare**]

-Stelescu : MSRegele a fost jignit pentru că n-a fost întrebat , și s-au prevăzut 10 milioane pentru Palatul Regal.

Dacă MSR ar fi știut, ar fi refuzat. Când **în țară se moare de foame**, când **studenții n-au cămine...**

În numele deputaților Gărzii de Fier, declară că **ei renunță la diurna de deputat**

" trăind cu toții încazarmați, ducînd o viață de mizerie, ca să fim în spiritul vremii de azi, a mizeriei,

nu să ne lăfăim în bogății , în timp ce alții în jur mor de foame " **Exemplul trebuie dat de " sus "**

[.....]

"Facem această școală a sacrificiului , pentru ca **miine**,

cînd vom fi chemați de acest popor sau de alții [?!?]

să luăm frînele acestei țări, dacă ne va ajuta Dumnezeu,

să știm , pe baza acestei **școli de sacrificiu**,

să aplicăm adevăratele principii de sacrificiu salvatoare neamului nostru.

Atît am avut de spus și, uneori, este bine de învățat și de la cei mici, căci cei mari au și multă rătăcire "

(**aplauze la G de F și unele bănci ale opoziției**)

M.Stelescu / 30 sept.'32

▣ **Comunicare : Interzicerea revistelor pornografice**

(DAD, MO 39, șed. din 30 sept.'32 , p. 1488)

/ Cere **miniștrilor de Interne [Mihalache]** și de la Instrucția publică **[Gusti]** ,

să ia **măsuri pentru interzicerea revistelor pornografice**

etate cu deșănțare în vitrinele librăriilor. (Ex.clădirea lui Ignat Hertz ; Revista " Râsul ")

/ Consideră **nocivă, periculoasă, imorală, această "industrie "** pornografică .

/ Face **apel la parlamentari** , în calitatea lor de părinți, profesori , educatori, **să se alăture acestui apel**.

M.Stelescu / 3 oct.'32

▣ **Comunicare : greva studenților de la Drept.**

(DAD, MO 42, șed. din 3 oct.'32 , p. 1618)

Ce atitudine are guvernul , ministrul Instrucției publice [D.Gusti] , față de **greva** declarată de **studenții de la Drept** ,

pentru soluționarea **cererilor întregii studențimi ?**

Studențimea cere :

1.Înlăturarea taxei de construcție de la Facultatea de Drept (3.000 lei);

2.Reducerea taxelor de înscriere la facultate (Acad.Comercială - 5.000 lei)

3. Reducerea taxei de examen , la suma de 50 lei

Studențimea are încredere în dl Vaida și **ministrul Instrucțiunii** că va îndeplini aceste juste cereri.

" Sub regimul dvs democratic , și sub egida acestui **stat țărănesc** pe care îl preconizați,

este o anomalie apăsarea cu taxe enorme a studențimii sărace, care se ridică **din rîndurile țărănimii săracite de cămătari "**

M.Stelescu / 7 oct.

▣ **Intervenție la " Sumar "**

(DAD, MO 46 , 7 oct.'32 , p. 1808)

-Stelescu : Dacă ar fi fost la votarea Legii GGMironescu (6 oct) , **ar fi votat contra , și pe față**.

unii deputați PNT , lași, au ieșit pe culoar ca să nu voteze legea ! (**aplauze la opoziție**)

-Șt.Cicio Pop : " Dle Stelescu ,ești prea tânăr ca să dai lecții la alții (aplauze la PNT) .
Dta nu poți fi judecătorul conștiinței altora ."

-I.Zelean Codreanu -tatăl : "Cînd are curaj, are dreptul să o spună acelor care sunt lași "(aplaude la opoziție)

Notă Crainic / Memorii

▣ Stelescu .

/ În a doua guvernare PNT [Vaida,], **Stelescu era deputat.**

"Țineam să se remarce la tribună, pentru a da suflu și mai mare mișcării.

Mihail Stelescu, tînăr de un **dinamism simpatic, fără nimic feroce**, era **inițiatorul cămășii verzi**, **autorul întîiilor cîntece** ale mișcării și organizatorul pe teren, în țară"

/ "[...] **marea manifestație** [la mormîntul eroului necunoscut] ,de o desăvîrșită ordine, a fost **condusă de Mihail Stelescu**. Corneliu Codreanu, prudent, atunci s-a retras la lași.

Cu toată ordinea perfectă, poliția și jandarmii înarmați au oprit manifestația

trăgînd cu armele. **Mihail Stelescu** a comandat **îngenuncherea** și,

pe cînd puștile trosneau, miile de studenți **cîntau rugăciunea "Cu noi este Dumnezeu! "**

/ " În anii "Calendarului", cînd **mișcarea se inspira din perceptive creștine**,

ea n-a săvîrșit **niciun act de violență** și a răspuns cu cîntece

la toate atacurile nejustificate ale poliției.

În țară, **legionarii nu țineau discursuri ci construiau, făceau**

cărămidă, zideau, indignau, munceau pe ogoare. Acest soi de politică ,adică muncă

învăluită în cîntec, înfuria pe politicieni, ale căror minciuni nu mai prindeau în popor,

și furia lor se exprima prin violența poliției și jandarmeriei."

" Ca deputat, **Mihail Stelescu** a făcut o serie de **comunicări la tribună**,

care ,**toate** , erau **scrise în redacția "Calendarului"**.

M.Stelescu / sept.-oct.'32 Crainic despre Stelescu / Memorii

35.) N.Gaal (PNM, președ. org.. Din Turda) ,

Comunicare-explicație : manifestări Turda , 19 sept.'32

Replică : **M.Stelescu**

(DAD, MO 30, șed. din 19 sept.'32, p. 960)

[LD : incidentul este o bagatelă dar... **Stelescu ridică** - e drept, fără abilitate , agresiv, poate și dezinformat -o chestiune subtilă : orgoliul, solidaritatea, ciudată "ardelenească " (români-unguri) , față de ponegrirea la adresa regășenilor. Altfel, nici eu nu-l cred pe Gal de bună credință ! Iar Ștefan Cicio Pop ... face jocul "ardelenilor " ... civilizați ...]

La 15 sept. , **M.Stelescu** s-a ocupat de persoana lui "în mod jignitor " ,

în legătură cu o serbare populară la Turda .

Mulțumește lui Șt.Cicio-Pop, care ,cunoscînd situația din Turda , și-a dat seama că sunt minciuni , și l-a pus la punct.

Este mare contrast între vorbele acestea înțelepte și vorbirea acelor care **"fără nici o răspundere și fără conștiință , înveninează raporturile cetățenilor și îngreunează , prin aceasta , consolidarea statului ."**

... **La Turda** , noi țineam o **adunare generală** pentru reconstruirea **partidului maghiar în județ**,

și, cu această ocazie, s-a aranjat o serbare populară și o serată cu program , cu veniturile urmînd să se ajute studenții maghiari....Ca președinte al organizației , luîndu-și toată responsabilitatea , declară :

1.Este o minciună ordinară ,

cum că noi am fi vătămat statul român și sentimentele naționale românești.

2. Este o minciună că poliția ar fi asistat la serbare

în ținută de gală și ar fi salutat publicul.

3.Este o minciună că cei care au luat parte în banderie,

ar fi fost îmbrăcați în costume naționale maghiare

și caii lor ar fi fost împodobiți cu culorile tricolorului maghiar ,

iar cîțiva cai ar fi fost ai armatei române .

Posed fotografii despre banderie " -ca dovadă.

După serbare , a întrebat pe prefect și șeful poliției dacă au a-i reproșa ceva ...

și i- au răspuns că absolut nimic.

"Noi, maghiarii din orașul și județul Turda , trăim cu națiunea română în ceamai mare înțelegere , onorându-ne și cinstindu-ne mutual, și această bună înțelegere existentă nu o pot distruge nici d-nii Stelești. "

Dacă d.Stelescu va fi bărbat, va veni în fața Camerei și **va recunoaște că a fost indus în eroare** .

Resping cele arătate cu mare indignare "(aplauze la PM)

-**M.Stelescu** (G de F) : " A veni cu expuneri în fața Camerei, este ușor ; a aduce niște fotografii , este iar ușor ; dar a ști dacă ele sunt reale , asta este altă chestie !

Asta nu se poate decît după o anchetă obiectivă , deoarece :

... **Dacă poliția** nu a fost îmbrăcată să dea "onorul " , **de ce a intervenit dir.poliției** , C.Cotișel,și i-a dezbrăcat de hainele de paradă ?

---**O banderie de călăreți** a cutreerat tot județul , în cîntece strigăte, ... cu muzica pompierilor, cîntând imnuri iredentiste

...**să nu râdeți dvs. și să veniți astăzi la tribună , cu cinism , când pe vremuri , românii nu aveau voie să cînte "Deșteaptă-te române ! "[.....]**

Dar cînd se vine și, sub masca [regionalismului] ... arătând că **ungurii și ardelenii trăiau în deplină frăție sub regimul maghiar și astăzi** , numai **din cauza relei administrații, există ura aceasta** , ei bine , aceasta credeți că face parte din programul dvs. ? [PNT]

Atunci, ideile dvs. [PNT] sunt periculoase statului român "

Ziarul "Calendarul " afirmă toate lucrurile ce le-am afirmat eu ,

Dacă sunt calomnii , dați ziarul și pe mine în judecată "

Gal -Stelescu / 19 sept.'32.

36.) **I.Zelea Codreanu** (G de F) , discurs la legea control avere și apărarea onoarei , 24 sept.'32

(DAD, MO.34, șed. din 24 sept.'32 , p. 1226-1227)

[LD : era sîmbătă seara; în incinta Adunării, **cca 30 deputați**. (GGMironescu voia să treacă repede niște legi financiare)

IZCodreanu , de cîteva ori, spusese că se grăbește, că pierde trenul spre casă, ceea ce stîrnea rîsul adunării.

Cine avea urechi de auzit spusele bătrînului Codreanu ? ! Dacă ar fi vorbit un adversar "redutabil" , Camera ar fi fost plină.

Și totuși ! În discursul lui Codreanu există multe **elemnte de doctrină legionară**. Explică celorlalte partide de ce nu vor, nu pot și nu vor rezolva problemele țării.

Prevestește revoluția legionară . În Parlament se rîde, se rîde, se rîde.....]

Vezi pe larg la fișier Etică , Moravuri .

IZCodreanu /

✦ **Curente morale în PNT**

Legea este rezultatul a **două curente din PNT** , foarte distincte .

Două curente, două nuanțe, nu "regionale" ,nici "politice " , ci ...morale .

/ Unii luptă sincer **pentru ideea legii** ; vor să contribuie la **purificarea societății** , a atmosferei morale ;

/ Alții vor vota legea **pentru "a trage mușamaua " care acoperă jafurile** .

Mușamaua asta **se întinde, se întinde , este elastică , nu se rupe de zeci de ani**. În Parlamentul lorga (în care el a intrat spre sfârșit, la parțiale) a văzut **o chestie " misterioasă "** :

de unde **PNT vocifera și voia votarea legii de urgență** , după niște vorbe "magice "ale lui lorga , **s-a potolit !**

Ce a spus atunci lorga ? : < De ce această grabă extraordinară acum, nu credeți oare că era mai bine venită

cu câțiva ani în urmă , înainte de a se fi făcut **anumite depozite în străinătate ?!** >

Atât a spus prim-ministrul de atunci... și valurile agitate s-au potolit !

Acum , ce atîta grabă cu legea asta ?

IZCodreanu

▣ Poziția Gărzii de Fier

DIVasiliu Oituz (LANC) a citit dintr-un Manifest [LD : vezi mai sus : cel cu 106 tâlhari] , pentru care dvs ... îl învinuiți de " demagogie " . Ce nu a spus d-sa , este că **Manifestul este al Gărzii de Fier** ,

și este lansat de șeful grupării noastre [CZCodreanu- fiul] înainte de alegeri.

Dacă vă amintiți , în Camera trecută , șeful Gărzii de Fier a cerut pedeapsa cu moartea pentru cei ce jefuiesc banul țării . Lumea întreagă s-a ridicat contra acestei idei.

" S-au ridicat șefi și fruntași de partide și de grupări politice ;

s-a ridicat împotriva , presa, aproape în toată țara și în unanimitate "

De aceea, Corneliu Zelea Codreanu a trebuit să răspundă cu acel " Manifest " , intitulat "Pentru ce am cerut pedeapsa cu moartea "

IZCodreanu /

▣ Jafurile ,

▣ Răspunderea partidelor

-**VGBeldie** : DI Oituz a luat manifestul dvs "

-**IZCodreanu** : Se întâmplă adesea pe la d-lor , dar noi nu facem caz !

În acel Manifest , s-au publicat jafurile descoperite în 1931 (culese , cu răbdare , din presă)

Și s-a ajuns la un total de **19 miliarde și 700 milioane**.

-**VGBeldie** : Cu acel Manifest , dvs v-ați ridicat nu contra hoților , ci contra partidelor politice .

Ați împărțit Manifestul , cerând pedeapsa cu moartea și arătând că partidele au dus țara la dezastru .

Dar din acele nume, nici unul nu era al oamenilor politici

-**IZCodreanu** : Manifestul a cuprins pe jefuitorii publicați.

Dar jaful indirect, al politicienilor, în Consiliile de administrație , în trusturi ? !

Cele 19 miliarde erau " o picătură de apă " , dacă nu în mare, într-un lac mărișor !

Dacă aducem învinuiri partidelor ? Da !

N-am trecut numele unor politicieni , pentru că nu am știut precis sumele .

Altfel, Manifestul ar fi ajuns la sume fantastice ! " Dar , d-lor, o acuzare directă o aduc de aici ,

de la tribună , tuturor partidelor de guvernământ :

din cei ce au furat miliardele , câți sunt în închisori ?

-**Iosif Rang** : Mergeți la tribunale ! 1-90 de procese zilnic , pentru fraude, furturi, delapidări ...

-**IZCodreanu** : Eu v-aș duce la închisoare , nu la Tribunal !

Există în închisori dintre cei ce au furat de la 100 milioane în sus ?

Sunt din cei ce au furat o găină, o căciulă, un suman ... **Partidele sunt vinovate de situația aceasta** .

-**M.Negură** : N-ai fost niciodată într-un partid politic ? Eu te știu averescan.

-**I.Z.C** : Nici o dată în viața mea **n-am făcut parte dintr-un partid de guvernământ**.

-**M.Negură** : dar în 1920 , n-ai candidat ca averescan ?

-**dr.Lupu** : Ai fost în PNȚ cu d.lorga .

-**IZC** : "Da, am făcut parte din așa -numitul Partid Naționalist -Democrat , care a murit după aceea și a reînviat acum.

Pe atunci, **PND a fost în cartel electoral cu averescanii**, pentru o clipă. (**exclamații la PNL**)

Cu tot cartelul electoral, nu m-a împiedicat ca, de la această tribună, să le dau frecușul ce- l meritau ,

"N-am făcut nici o dată , și să mă ferească Dumnezeu , să fac parte din partidele dvs."

-**M.Negură** : După război, veniseși la Vaslui , la Colegiul III, să candidezi pentru general Averescu.

Ai luat parte la discuții, în casa lui Motaș "

-**IZC** : " Îți voi răspunde cu vîrf și îndesat ,Eu nu eram pe atunci demobilizat.

Eram comandat de batalion la regimentul 25 infanterie.Întorși de pe front, **noi, militarii, aveam mare admirație**

pentru general Averescu.De aceea vorbeam așa despre el.După ce m-am demobilizat ,

eu am candidat în jud.Baia.

Admirație pentru general Averescu , ca militar, **o am și acum-** am luptat sub comanda lui -

și **o voi păstra pînă la sfîrșitul vieții.**

-M.Negură : "Dar ai dispreț pentru el, ca om politic."

-IZC : Nu trebuie să spunei dvs asta ! Este felul " liberal " de a pune toate chestiunile cu șiretenie " (p. 1222)

IZCodreanu /

▣ **Apărarea onoarei ! ?**

"Trebuie să vină bisturiul de fier , să taie punga cu puroi , și, oricât de dureroasă ar fi pentru trupul nației,

această operație , să stoarcă , pînă va ieși tot puroiul. " Nu cu ceai de romaniță și oblojeli !

În loc să fiți preocupați de asta , dvs . **vă gândiți la 100 de inși care , săracii de ei , pot fi calomniați !**

Cât despre **calomniile de presă** , știe el cum merge asta în justiția românească !

(El are un proces cu Jak Leister de la " Neamul Evreesc " , care se judecă de 10 ani !

Iar dacă este vorba să se aleagă între terfelirea onoarei și moartea nației, preferă să suporte durerea calomniei)

Națiunea română vrea ca în întinericul acestor nenorocite vremuri , în care se jefuiește țara,

- de cei mici , " cu mult " ; de cei mari " cu foarte mult "-

să fie prinși și " să fie duși de-a dreptul la abator " [o parabolă cu boii la abator]

-Ernest Ene : Să auzim soluțiile dvs.Le aveți preparate ?

-IZCodreanu : Mă mir că după parabola cu boii la abator, mă întrebați de soluții ! [..---]

nu avem încredere că dvs veți prinde boii să-i duceți la abator ...

-C.Algiu : Suntem siguri că **nu avem asemenea boi care pasc iarba țării .**

-IZCodreanu : Țara întreagă crede că **aveți nu numai boi ci și Boii** [**cu asta le închide gura !**]

"Controlul averilor "! **Ce bucurie am avut** când am văzut titlul legii ! Eram gata să-mi înstrunez lira să vă laud !

-dr.Lupu : Ai fost naiv !

-IZCodreanu : dar am citit mai departe ... și am văzut că **marea dvs preocupare este " Salvarea onoarei " !**

Blestemata opinie publică care nu are altceva de făcut decât să vorbească de rău pe bieții oameni nevinovați ,alături de gura lumii și presa pe deasupra !

"Este adevărat când **presa liberală scrie despre național-țărănești** [...]

și perfect adevărat când **presa național-țărănistă scrie despre liberali ! "** (**ilaritate**)

"Eu dau perfectă dreptate și unora și altora "

IZCodreanu /

▣ **Sancțiunile ?!**

Deși știți că < **Gura lumii doar pămîntul o astupă !** > ... **legea vrea să astupe " gura lumii "**

Sancțiuni ? : 90 % din avere .Îi lasă 10% hoțului , merită și el săracul măcar atît , că a fost isteț să fure .

Vreo pedeapsă ? : nu se poate , căci sunt hoți "subțiri " ! Pedepsim pe " denunțători " !

Și atunci întreb : Ce iese din această lege ? : să închidă gura lumii și a presei .

"Legea nu urmărește pe jefuitori , ci îi pune la adăpost , îi apără "

- **Gr.Perișteanu** (raportor) : Vrea să facă niște precizări, nu pentru **IZCodreanu - care este de bună credință -**

ci **pentru d.M.Negură**, ca să-i explice ce înseamnă denunțul de " bună-credință "

- **M.Popovici** (ministr. Justiției) : Dle Negură, **când veți veni dvs la putere , veți îmbunătăți legea,**

iar **"când va veni dl. Zelea Codreanu o va face și mai drastică ,**

va pune pedeapsa cu moartea și așa mai departe " (**ilaritate**)

Foarte bine. Noi facem atît , începutul. Dvs veți face ce vreți, dar lăsați-ne să trecem legea !

[**urmează o polemică Perișteanu -Lupu -Negură**]

Vă mulțumesc, m-am odihnit suficient (**ilaritate**) [.....]

A ! veți zice , dar atunci **pățimesc 157 de oameni din Țara Românească** , indicați pe nedrept de denunțatori !

"Ei bine, **lasă-i să pătimească , numai țara să trăiască !**"

IZCodreanu /

▣ Legea ?

" **Faceți această lege cum vrea poporul** , și veți avea în câteva ore încrederea națiunii :

1. Toți locuitorii, în 3 luni, să-și justifice averea .

2.Dați 25 % statului, 50% denunțatorului , din ce se confiscă .

3 . Calomniile nu vor fi pedepsite ."

De ce nu faceți așa ? Pentru că nu puteți să veniți dvs cu această lege .Pentru ce ? Vă voi spune eu...

-**VGBeldie** : Cu atât mai bine . (**ilaritate**)

-**IZCodreanu** : ... Și noutatea este o prevestire ...

-**M.Negură** : Funestă ! (**ilaritate**)

-**IZCodreanu** : "Nu-linevoie de acest adaos acum , aici, dacă ar fi cazul , l-aș spune eu singur.

Dar nu-l spun ca să nu vă speriați , deși într-o măsură oarecare este și **o prevestire funestă**

pentru partidele noastre de guvernământ ! Dlor deputați ! popoarele se conduc de sisteme .

Sistemul actual de conducere al popoarelor **s-a născut la 1789**

-**Voce** : Ziua ? (**mare ilaritate**)

IZCodreanu / 24 sept.'32

▣ Criza sistemului

" Dlor deputați, **popoarele se conduc cu sisteme** .

Sistemul actual de conducere al popoarelor **s-a născut la 1879 ...**

-**Voce** : Ziua ?... (**ilaritate**)

-**I.Z.C** : " Dacă mă întrebi de zi, înseamnă că nu ai prins ideea , așa că nu am ce-ți face . Ce se întâmplă ? Acesta nu a fost primul sistem politic ; înaintea acestui sistem politic , au fost mai multe alte sisteme politice , pe care le cunoaște istoria.

"**Orice sistem politic** , ca ceva care este legat de viață, trebuie să **urmeze legile vieții** , și legile vieții sunt următoarele : **te naști , crești , ajungi la apogeu , decazi și mori .**

Sistemul de guvernare politică a popoarelor , care s-a născut la 1789, **este pe punctul de a muri.**

A murit în Italia , sistemul acesta din care faceți parte, și s-a născut unul nou.

A murit în Rusia , a venit un alt sistem.

Dar sistemul nou s-a născut acolo la 6 luni , nu la 9 , și de aceea va pieri.

Este pe punctul de a muri și **sistemul cel vechi în Germania, și va muri .**

" **Vă asigur** , treptat , mai curînd poate de 50 de ani, **va muri și sistemul născut la 1789.**

în toate țările lumii .**Dvs. faceți parte din sistemul care trebuie să moară.**"(p. 1226)

IZCodreanu / 24 sept.'32

▣ Criza partidelor.

" **Acum se arată fenomenul care prevestește și pregătește moartea partidelor.**

Acest fenomen a cuprins toate partidele politice de la noi.

De aceea, cu toată perfectă d-voastră bună-credință [**PNT**] , dvs nu că nu voiți,

dar nu puteți nici concepe și nu puteți nici voi,

pentru că **în contra legilor eterne** nu poate să intervină nici o putere , nici o forță.

Vă anunț - și cu aceasta închei - că nu tîrziu , **sistemul cel nou se va naște și în țara noastră ,**

și ceea ce nu puteți face dvs. va face acel sistem nou .

El va salva nația românească !"(apaluze la G de F) (p. 1227)

[**LD : probabil, în incintă , erau doi ! Nu știu dacă fiul venise să-și asculte tatăl !**]

I.Z.Codreanu / 24 sept.'32

avere ... , 27 sept.'32

(DAD, MO. 36, 27 sept.'32, p 1291-1292)

[LD : răspuns la previziunile fatidice ale lui IZCodreanu]

Vezi context la [fișier Etică, Mentalitate](#)

38.) I. Zelea Codreanu (G de F) , consens polit.ext . // la demisia lui Titulescu // , 29 sept.'32

(DAD, MO38, șed. din 29 sept.'32, p. 1470-1471)

[LD : la dezbatere privind demisia lui Titulescu , el exprimă consensul în apărarea hotarelor,

indiferent de guvern, sau diplomați .] Vezi [fișier Politica externă](#)

39.) I. Zelea Codreanu , discurs omagial la moartea gral C.Coandă, 30 sept.'32

(DAD, MO.38, șed din 30 sept.'32 , p. 1522)

[LD : nu uita că a fost comandant de Regiment în război ; nu uita admirația lui pentru Al.Averescu ;

nu uita că CZCodreanu și-a urmat tatăl pe front ; nu uita că I.Niculcea era colonel ; nu uita că , la cuziști, Vasiliu -Oituz fusese aghiotant al generalului Eremia Grigorescu ; Poate să se avanseze vreo ipoteză în legătură componenta militară a naționalismului lor ?]

C.Coandă este " un strălucit exemplar al rasei noastre geto-dacice " "rar exemplar geto-dacic "

Pentru rasa noastră nu există moarte .Anticii ne-au numit nemuritori , pentru că noi am crezut că nu există moarte .

"Este o simplă trecere !" Totuși , despărțirea este grea... etc etc...

I.Z.Codreanu / 30 sept.'32

40.) I. Zelea Codreanu (G. de F) , discurs la Conversiune , 1 oct.'32

(DAD. MO. 40, șed. din 1 oct.'32 , p. 1567-1571)

[LD : discurs nexeroxat ; reconstituit din fișe ;

pledoarie pentru o conversiune cât mai largă ; ascuțit virulent antibancar, antisemit ; pericolul înstrăinării pământului țărănesc]

// Conversiunea // Parlamentarism // Băncile din Ardeal // Antisemitism // Experții străini

▣ Atmosferă parlamentară .

Deși se discută Legea Conversiunii, **ministrul Finanțelor lipsește** de pe banca ministerială.

Sunt **prezenți d.Gusti și Petre Andrei** , intelectuali de forță , specializați în cultură și învățămînt.

...**În Parlament se simte o apatie** .De cîte ori vine pe Dealul Mitropoliei , zilnic, se văd **scene în vale**,

la poalele dealului : **jandarmi și polițiști**. Probabil, pe aproape , și **pompieri cu apă**, pentru a opri lumea

să ajungă pînă sus.... **Guvernul face bine că oprește aceste valuri** , pentru ca , nu cumva,

"liniștea noastră patriarhală de aici - patriarhală pentru că suntem pe dealul Patriarhiei - **să fie tulburată de strigătele de deznădejde ale mulțimilor amenințate** cu nimicirea și robia , de cămătari " Este mirat doar că , deputații , după ce urcă dealul , par a fi fermecați :

" Uităm cu desăvîrșire tot, parcă am trece prin **apa Letei**, din legenda veche .

Și cînd am ajuns aici, în **Dealul Patriarhiei** , atunci nouă **ni se pare că suntem pe vîrfurile Olimpului** :

deodată ne-am transformat în **zei foarte liniștiți și nu voim să mai știm nimic de lumea muritorilor** ,

noi zeii nemuritori " Ne-am transformat în zei , evident, însă **nu în zeii gravi** , care erau deasupra Olimpului ,
ci în zei cari erau în poienite lăturalnice , zei cu toane și veseli ; fauni, satiri,
unii probabil văzînd fauna acestui deal , sunt supărați că Jupiter sau Saturn **nu i-a creat Priapi** .[! ? !]

Și cu asta , **suntem foarte liniștiți** . " [-----] Dar.....
De la distanță , **se aude un zgomot surd**, ca pe mare, cînd e să izbucnească furtuna ...
semne prevestitoare
de mare zbucium... "oare noi nu putem avea, ca păsările , **presentimentul furtunii ? "**
... **Zgomotul cel mare a crescut** de cînd în Parlament **se dezbate Conversiunea**.
"Ce vor muncitorii aceștia din vale , de la poalele dealului nostru olimpic ?
Ei ne anunță că **toți orașenii** , unii din centru, dar mai ales din periferie , acolo unde a mai rămas

- prin târgurile și orașele noastre cuprinse de jidani -
sămîntă de proprietari creștini, toți aceștia **nu vor să fie scoși în vânzare "**
"Zgomotul cel mare vine însă de la țară ."

I.Z.Codreanu / 1 oct.'32

▣ **Neamul românesc .**

▣ **Rasa arică**

" Noi, **neamul acesta** , am răsărit din țărîna pămîntului acestuia , pe care-l stăpînim **de multe mii de ani**

- **nu de două mii** , cum spune o anumită istorie scolastică - ci de multe mii de ani ,
noi suntem Daco-Geții , Traco-Geții, Pelasgii , începutul rasei arice, pe pămîntul acesta .

Un singur lucru vă spun : admitem orice , dar **să ajungem iloți, robi , în propria noastră țară,**

aceasta n-o admitem în ruptul capului.

Mai bine - ca înaintașii noștri - au apărat această țară cu valuri de sînge - **suntem gata să murim** cu cinste .

Așa dar, în mod instinctiv, **Nația Română nu se va lăsa de bună voie deposedată!**

[...]

I.Z.Codreanu / 1 oct.'32

▣ **Pămîntul românesc**

"În cursul istoriei , mulți au căutat să ne deposezeze cu sila , dar n-au reușit.

Și eu am această speranță puternică : **Nația Română**, cu orice sacrificii , **nu se va lăsa deposedată ,**

nici de astă dată, orice vicleșug și silnicie s-ar încerca .

Un deputat PNT i-a spus că în momentul în care ar fi scos cu forța de pe pămîntul strămoșesc,

ar pune mîna pe pușcă și moare acolo, pe brazada lui.

-**Pompiliu Ioanițescu** : Dle președinte, se pot spune asemenea cuvinte ?

-**I.Z.Codreanu** : Dle președinte, vom ajunge acolo , fără voia d-tale ! (înteruperi, zgomot la PNT)

Cine își va lua răspunderea ? Credeți că ne vom război noi între noi - debitori -creditori , cum spunea Aurel Vlad, fără să profite dușmanii noștri dinăuntru și din afară.?

[.....]

" Dacă este vorba să-i pedepsim, pînă cînd va veni vremea ca pe aceștia

să-i pedepsească Garda de Fier cu spînzurătoarea sau cu țepa ,

pînă atunci trebuie făcută dreptatea elementară : creanța din mîna unui cămătar , criminal dovedit, **să fie nulă "** [.....]

-**Voci** : Soluția !Soluția !

I.Z.Codreanu / 5 oct.'32

▣ **Conversiunea Argetoianu**

▣ **Conversiunea GGM**

[**Se folosește de un limbaj cvasi țărănesc ; metafore folclorice ;**

comparații sugestive din limbajul țărănesc .În sfârșit, țărani puteau pricepe și ei "ceva " , și acel ceva era contra lor , pentru binele cămătarilor și jidanilor.

[Propune soluții tehnice concrete , pe paragrafe și articole. Propune ca **majoritatea parlamentară** , la care să se ralieze și minoritatea opozantă, **să impună guvernului modificarea proiectului.**

Dacă nupropune **dizolvarea parlamentului și guvernarea prin decrete -legi .**]

-IZC : Legea Argetoianu este cinică , are aerul că ocrotește pe debitori , în realitate a fost făcută ca să ocrotească cămătarii , băncuțele și băncile cămătărești. " Legea a fost făcută **"pentru apărarea și asigurarea cămătarilor jidani din țară și străinătate "**

Acum , PNȚ vine cu un nou proiect , menit să-l îmbunătățească pe cel dinainte. **"În viața mea** politică nu mi s-a întâmplat să găsesc **o contradicție atât de extraordinară**

între ceea **ce se spune în Expunerea de motive** și ceea **ce spune textul legii** , ca la proiectul ce-l discutăm acum ." **Lămurii de interesele lor sunt cămătarii , nu plugarii .**

[citează paragraf de paragraf , tălmăcind ironic textul .

LD vezi textual și context in Plic G de F] Aici doar cîteva expresii:

Nu vă uitați ce spune legea ; uitați-vă ce spunem noi .

Înțelegeți nu cum vedeți voi acolo , **ci cum vă spunem noi .**

Guvernul trecut a constituit o moară în care s-au constatat ... șoareci .

Interesul este să nu fie șoareci .Mijlocul cel mai bun este să dăm foc morii ca să nu fie șoareci !

Dacă ne supărați , întorcem cojocul pe dos , **revenim la legea Argetoianu...**

Cu alte cuvinte , urmărirea ce se vor face [...] să fiți siguri , nu se va vinde vatra , care este mișcătoare ; vatra rămâne ! **ci cel mult cenușa din vatră .**

Nu se va vinde pământul , ci **se va lua recolta** sau se pune sechestru pe butoaie , teascuri...

Nu pământul , ci **instrumentele , uneltele și recolta !**

Pământul rămâne până la executare .

Că nu va avea cu ce plăti impozite ; din ce trăi ; asta este altă socoteală !

Dar să fie sigur că , în această perioadă , **poate să rămână stăpân pe pământul , pe via , pe casa lui !**

Nu este bine tratat debitorul ? !

-G.Ștefănescu -Goiceanu : Dacă legea Argetoianu este cinică , **asta ce nume poate primi !?**

-IZCodreanu : I-am pregătit un nume , îl voi spune la timp.

IZCodreanu /

▣ **Dilema , aripile din PNȚ**

▣ **Soluția : solidaritate parlamentară**

-IZC : Sunt convins că în sufletul fiecăruia dintre dvs.**acest program** este resimțit ca program real , care poate salva țara . **Cine să înfăptuiască acest program ?** Dorința mea veche , ar fi să- l înfăptuiască guvernul PNȚ .

-Voce opoziție : Nu poate !

[**urmează o mare polemică Argetoianu- Virgil Solomon - Aurel Vlad - C.Radovici**]

-IZC : Nimeni nu are de ce să acuze pe **dl Vlad** , pentru că d-sa apără bancherii și cămătarii .

D-sa are și un nume predestinat , îl cheamă "Aurel " și cuvântul vine de la aur !

D-sa a vorbit frumos de băncile din Ardeal care au ajutat țăranul român să cumpere pământ de la grozii unguri.

Numai că **astăzi ... anumite bănci hrăpărețe vor să ia ceast pământ de la țărani ...** ca **să fie redat nu grofilor maghiari creștini ,**

ci anumitor grofi de altă nuanță și de altă lege , adică de grozii jidani .

-A.Vlad : De aceea am luat 58 % din voturi , contra demagogiei dvs ? !

[**urmează polemică privind procesele din judecătoria , datoriile exorbitante**]

[-----]

-IZC : Eu am spus dorința mea , pentru simpatia deosebită ce o am pentru mulți membri ai guvernului ,

și pentru mulți deputați din majoritate . **Guvernul** , în loc de un astfel de program , **a venit**

cu actualul proiect,

deci nu-i putem cere imposibilul [!!!!] **Cine să soluționeze ?** Mi se întâmplă deseori să fac profeții , care se îndeplinesc

Fac și acum o profeție : foarte curînd acest program va trebui îndeplinit.

Cine ? să-l îndeplinească **majoritatea Parlamentului !**

-dr.Lupu : Este împărțită !

-IZC : "Eu îmi închipui că este compactă. Dar ... **este între ciocan și nicovală !**

Ciocanul : banca ministerială . **Nicovala :** realitatea țării , nenorociții de alegători .

Ce ar putea face această majoritate, care este ca o "oaste" , înconjurată din toate părțile .
Se predă ? Cui ? Luptă ? Cu cine ?

" Gîndiți-vă la gravitatea și graba precipitării evenimetelor și, crezînd din toată inima - și să nu credeți că

este o simplă formulă - că și **majoritatea și minoritatea** întreagă este animată de același sentiment patriotic

și e plină de iubire de neam și de țară, zic că, **la acest asalt al majorității . s-ar ralia întreaga minoritate ,**

pentru că este vorba de înșăși salvarea țării .

Iată , am să vă citez un nume : **Grigore Iunian .** D-sa este oltean ; o dată , a pornit salvarea națiunii întregi, din Oltenia ;

el nu a avut onoarea să vorbească cu el .Garda de Fier se desparte cu 99 de puncte de concepțiile lui;

dar o unește un punct : primejdia țării , în ceasul de față.

Trebuie trecută puntea aceasta periculoasă.

Acum , cot la cot, să-i dăm sprijinul necesar ca să salveze Nația și Țara.

Ce avem noi de răfuit cu d. Gr.Iunian , ne vom răfui după aceea.

Această Cameră , mai are **personagii proeminente** care s-ar uni la un program real de salvare al țării.

D.Octavian Goga , d.dr.Lupu, d.George Brătianu, d prof.ACCuza,Garda de Fier, pînă la sosirea "ceasului " ei, este gata , pentru trecerea imediată a punții,

să dea sprijin oricui, dacă este hotărît să salveze țara . (aplauze la G de F)

" Iată deci , **această Cameră poate,** în întregimea ei, să facă față împrejurărilor.

Această Cameră trebuie să facă față pentru că nației nu- i arde de alte alegeri !

Ar fi o mare greșeală să se facă noi alegeri.

Această Adunare trebuie, cu orice preț, să găsească soluția. "

IZCodreanu /

▣ **Expertii străini**

Vezi la fișier polit. externă

I.Z. Codreanu / 1 oct.'32

▣ **Soluția : Dictatura !**

Dizolvarea Camerei - dacă numai nu reușește - și **îndeplinirea programului prin decrete-legi.,**

sub rezerva ratificării ulterioare a Parlamentului.

Știu că este o procedură neconstituțională ; că Constituția este legea cea mai înaltă ;

dar ... **< Salus rei publicae suprema lex >** -Această lege este mai înaltă și mai mare decît toate constituțiile .

"Pentru soarta României, în momentul acesta , nu există altă posibilitate."

/ Ori aplicarea constituțională a acestui program ;

\Ori aplicarea neconstituțională , dar logică, imperioasă.

< Tertium non datur >

" Mai adaug : **Repede !** Valurile au început să se mărească , zgomotul din depărtare se aude [...]

repede **o mîină viguroasă pe cîrma corăbiei Patriei** noastre care , cu îndemînare și curaj,

să înfrunte valurile primejdioase .Cînd se va pune mîina pe această cîrmă, trebuie două lucruri : **curaj și credință .**

Credință tare , neclintită , în trei lucruri :

1. **În mila lui Hristos -Dumnezeu ,** față de Neamul nostru și Patria noastră ;

2 **Credința tare ca stîncă ,în îndrăsneală și curaj , și vitejia tinerească a Regelui nostru Carol al II-lea .**

3.Credința tare în **virtuțile și steua norocoasă a Neamului nostru !** "
I.Zelea Codreanu / 1 oct.'32

41.) I.Niculcea (G de F) , **discurs la Conversiune, 2 oct.'32**

(DAD, MO 41, 2 oct.'32, p. 1604- 1608)

Proiectul , în esență este rău, pentru că urmărește "**consolidarea băncilor , a bancherilor , a cămătarilor ,**

și aruncă **praf în ochii agricultorilor** " , după cum spunea părintele celeilalte legi, Argetoianu.

El a luat cuvântul pentru a ajuta la "dărâmaarea " acestei legi , la fel de proastă ca cea veche.

[**Pune accent pe sărăcia completă a țăranelor**]

Pe baza legii, **pământul agricultorilor , va trece în mâinile băncilor , bancherilor, cămătarilor.**

[**Ex.un țaran de la Suceava, a pierdut tot , împrumutându-se de la jidanul Meier Zwigel**]

Legea este un paradox constituțional , prin care **se expropriază azi , ceea ce s-a dat** la împrumutarea din 1917..

Cele două legi , nu rezolvă problema datoriilor, ci le amână.

Este Legea Conversiunii o lege omenească ? " Hotărât, nu ! " Este imorală și nedreaptă;

aruncă pe țărani în ghearele cămătarilor ;

Singura soluție : ștergerea datoriilor agricole

Va vota contra legii I.Niculcea / 2 oct.'32

42.) **M.Stelescu (G de F) : Legea dobândirea naționalității române, 8 oct.'32**

(DAD, MO 47, șed. din 8 oct.'32, p. 1897-98)

[**LD fără xerox.Reconstituire din fișe. Pr. de lege al Ministr.de Just,... M.Popovici**

Prilej de dezvoltare a doctrinei și programului G-de F :naționalism , xenofobie, antisemitism .Invocare și citate din autori naționaliști , cu accent pe contemporani : Hitler , fasciștii . Afirmația lui Crainic că discursurile i se făceau la " Calendarul " devine din ce în ce mai plauzibil .]

M.Stelescu / 8 oct.'32

▣ **Legea**

Proiectul de lege îmi sugerează dictonul latin <dura lex, sed lex >

<lege aspră , dar lege >.

Constat că **legea "nu este nici aspră "** - pentru că nu se aplică ;

și "**nu este lege "** - pentru că se modifică din 2 în 2 ani.

Aceasta **este foarte rău** , mai ales în cazul acestei legi, care **are importanță** pentru statul nostru în privința **configurației geografice și etnice.**

-**M.Popovici** (ministr. de Just) : Nu se atinge de geografie !

- **M.Stelescu** : Vorbeam de hotarele ce ne despart de țări cu totul dușmane

-**DRIoanițescu** (Ministr.Muncii) : dl Stelescu deși este agresiv, este scurt.

-**M.Stelescu** : la această lege voi fi mai lung.

-**DRIoanițescu** : Să fii mai scurt, face o impresie mai bună

-**D.Iuca** : ia lecții de la DRI , care este scurt întotdeauna(**ilaritate**)

-**M.Stelescu** : **Legea asta este importantă și, dacă am fi făcut-o la timp,** nu aveam nevoie nici de Conversiune, nici de altele, căci **"am fi oprit intrarea anumitor elemente străine în țară,**

și nu am fi avut cămătăria care să speculeze pe țărani " . (p. 1896)

[-----Minorități -----]

-**P.Firică** : "Dta știi că în **Basarabia , sunt mulți moldoveni -români , sate întregi,** care au rămas **fără naționalitate română ?"**

-**M.Stelescu** : Sunt de acord că sunt mulți **români în Basarabia și în Banatul dinspre Serbia .**

Legea naționalității nu pune, însă, stavilă străinilor , din moment ce acordă " naționalitate română "

și celor ...absenți de la domiciliu . Aveți o anume "curtuazie electorală " ...
[-----Evreii , Comuniștii -----]

Pericolul comunist

-**Stelesc** : În Parlamentul Iorga au pătruns 4 deputați comuniști pe această " porțiță " a legii, trimiși de cine ? **Nu puteți spune că de români !** Cu timpul, cu această lege, vom avea nu 4 ci 40 de comuniști trimiși în Parlament .

-**M.Weissman** (P:Evr.) : **Germania** este o națiune unitară și are 70 deputați comuniști !

-**Stelesc** : Eu știu că visul d-tale este să ajungem stat comunist, ca în Rusia .

-**M.Popovici** : "Eu cred mai mult în vitalitatea națiunii române , pentru ca să presupui că am putea avea 40 de deputați comuniști " (aplauze la pNT)

-**Stelesc** : De aceea nu trebuie să lăsăm să pătrundă anumite elemente străine , cu drept de vot, care aleg pe comuniști.

▣ Drepturile omului !

Ideologia rev.franceze versus Ideologia hitleristă

De la 1789 [revoluția franceză !] se tot strigă drepturi , **drepturi, drepturi !**

Liga drepturilor omului strigă și ea [...] Dar în fața acestor < drepturi > , trebuie să se ridice < datoria > , trebuie să aveți și datorii !

-**Voce** : Nu sunteți la lege !

-**Stelesc** : " Sunt la lege, așa cum o văd eu , **lege de apărare a nației române "**

-**I.Hudiță** (PT) : "Teorii valabile pentru prima jumătate a sec. XIX !"

-**Stelesc** : "Priviți și în alte țări , care se ridică șă-și apre ființa neamului

-**Hudiță** : Italia !

-**Stelesc** : " Nu Italia , **Germania ! Hitler** a spus : **<dau o pâine străinului , dar numai atunci**

cînd va rămîne ceva peste pâinea germanului >

-**Pavel Pavel** : "Este o teorie nouă !"

-**Stelesc** : Nu este nouă. Dacă d-ta ai avea puțină idee de **ideologia fascistă** , ai vedea că **ideea aceasta de datorie , există acolo "**

-**Voce PNT** : Aveți vise fasciste ?

-**Stelesc** : "**Visul meu este ca această Românie** , pe care au apărut-o strămoșii noștri, cu prețul sîngelui lor, **să fie numai a românilor. "**

-**Michel Landau** : "D-ta n-ai apărut-o , eu am apărut-o , am fost și mi-am frînt mîna "

-**Pavel Pavel** : (vrea să întrerupă)

-**Stelesc** : D-le Pavel , d-ta care ai fost la mitingul **comunist**, mai vorbești ?

-**Pavel Pavel** : **Da, am fost !**

-**Stelesc** : " Îmi pare bine că recunoști și declari în Cameră. Rog presa și stenografii să noteze. "

-**Preot Man** : D-le orator, te rog să rămîi în chestie, nu vă mai întrerupeți.

-**Stelesc** : "Atitudinea hotărîtă a altor popoare le-a făcut să intre în rîndul țărilor civilizate . De ce acuzați dvs pe **cei ce au idei noi în această țară ?**

Cînd se clamează sus și tare **revizuirea tratatelor** de către alte țări,

nu năvălește nimeni asupra lor ; cînd se clamează sus și tare **atitudinea hotărîtă și**

războinică a Italiei , nu se supără nimeni " (întreruperi la pNT) aceste țări însă au tăria , au curajul de a privi viitorul , și, după cum spune **Oriani** :

< viitorul va fi al acelor care nu se tem de el > "

Dvs vă temeți de viitor ; dvs vă temeți și de efectul electoral de mîine ; așa de redus este la dvs principiul acesta de înaltă privire a viitorului peste hotare [LD : cu ochii pe **ce zice Hitler ...**] Trebuie să ne încadrăm în **idei largi, în idei mari**, să intrăm în **concertul european, în concertul omenirii , dar ...** " de dragul unor principii **umanitariste** - nu

umane, vă rog să faceți deosebirea - de dragul unei Europe sau a unei lumi ,

nu o să pierdem noi neamul , admițînd ca în mijlocul nostru să intre alții ,

care să ne subjuge. !"

"Urmărirea acestor concepții și **abolirea acestui servilism de temere orientală**, trebuie de astăzi înainte să anime **politica noastră națională și**

politica noastră externă."

M.Stelesc / 8 oct.'32

▣ Stat național unitar.

A rămas surprins de afirmația ministrului Popovici la Senat (răspuns lui Binder) care vorbea de o altă lege ,
ce se va face , <în interesul statului român de azi . >

" Noi avem un stat național de ieri, de azi, de mâine ? Nu.

Statul național a fost același , **este același și rămîne același.**

Eu cred că nu trebuie să readucem iarăși povestea cuvintelor din Mesajul guvernului de anul trecut

[**Iorga**] , cu **<popoarele din România Mare >**

-M. Popovici : Mi se pare că este tocmai contrariul.

-M.Stelescu : Eu aduc mulțumiri d-lui ministru de justiție pentru pasajul în care a răspuns lui Bender

că se opune la lărgirea mai mult a acestui articol , în sensul că oricine poate obține cetățenia română

dacă îndeplinește condițiile Tratatului de pace

-I.Hudiță (PT-Lupu) : Foarte bine ! Mă mir că mai încerci să pledezi o cauză pierdută

-M.Stelescu : " Nu pledez o cauză pierdută ! Am spus că este părerea dvs., ceea ce nu înseamnă că este părerea țării sau a interesului național. "(p. 1896)

[----- Minorități -----] La orașe, noi **suntem "majorați " de străini ;**

Din **18 milioane de locuitori**, minoritarii dau un procent infim ,

dar ... **" nu țărani de la țară**, de la coarnele plugului, conduc țara aceasta. Nu țărani este element diriguitor.

În majoritatea noastră, a românilor, avem **o minoritate intelectuală , o minoritate a micii burghezii ,**

o minoritate română , care este majorată -în adevăratul sens al cuvîntului .

- de străini.(dă ex. care ilustrează afirmația) [-----Minorități -----]

"Ce este o națiune ? : "este un **bloc granitic** , compus dintr-un număr de oameni al cărui **suflet bate la unison** ,

cari descind din **aceeași rasă**, vorbesc **aceeași limbă** și se închină la **aceiași altar.** "

Invocă celebrul vers al lui Manzini :

< unită prin arme, prin limbă, prin altar , prin amintiri , sînge și inimă .>

" Eu înțeleg ca **națiunea română " să nu fie altoită " de elemente străine,**

cari ne pot vicia acest sînge tînr și viguros, cari ne pot vicia obiceiurile, credința, cinstea , atitudinea demnă și recunoscută în decursul veacurilor."(p. 1897)

M.Stelescu / 8 oct.'32

▣ Minoritățile - " cetățenia "

"Atitudinea față de minorități este punctul nostru vulnerabil.

Noi nu suntem și eu **nu sunt minoritarofag cu minoritarii din țaranoastră**,

înțelegem să le dăm ospitalitate , înțelegem să-i primim în familia noastră, pe baza legilor ce facem ; **însă** înțelegem , în același timp, ca minoritarii să fie leali, și nu primim decît pe aceia care reprezintă un element de ordine , iar nu un element de pericol, pentru națiunea noastră."La orașe, noi **suntem "majorați " de străini ;**

din 18 milioane de locuitori, minoritarii dau un procent infim ,

dar ... **" nu țărani de la țară**, de la coarnele plugului, conduc țara aceasta. Nu țărani este element diriguitor.

În majoritatea noastră, a românilor, avem **o minoritate intelectuală , o minoritate a micii burghezii , o minoritate română , care este majorată** -în adevăratul sens al

cuvîntului **.- de străini.**(dă ex. care ilustrează afirmația)

Evreii

/ La facultate , unde este "pepiniera conducătorilor de mâine " , elementele străine ne majorază complet.

La Universitatea din Iași , facult. de medicină ...

sunt 382 români , 243 jidovi .

facult. de farmacie.....sunt 79 români , 322 de jidovi

Total 461 români , 631 jidovi

"Credeți-mă dlor, că **această deschidere largă a granițelor noastre** , sub forma diferitelor legi, ne duce la un fel de colonizare a teritoriului nostru ,

ceea ce **art.3 din Constituție interzice "**

-Voce PNȚ : dvs sunteți împotriva legii acesteia ?

-D.Man (vicepreșed.) . Vorbiți la obiect

-**M.Stelescu** : Nu este necesar să spun mereu "legea naționalității "

-**D Ionescu** : Vă facem o concesie.Terminați cu încheierea .

-**M.Stelescu** : Vă fac eu o concesie Am să ajung la încheiere !

Eu admit articolul cu termenul de prelungire pînă la 1932 ,
pentru " românii de origine etnică "

-**Voce PNT** : " Analiza sîngelui ! " (**ilaritate la pNT**)

-**Stelescu** : " Nu analiza sîngelui , sîngele nu are nimic de a face
cu analiza juridică. "

-**M.Landau** : " Nu cunoaște problema "

-**M.Stelescu** : " Ce te amesteci ? Nu discut cu d-ta ! " [.....]

Comuniștii.

- **Stelescu** : În Parlamentul lorga au pătruns **4 deputați comuniști**
pe această " porțiță " a legii.

trimiși de cine ? Nu puteți spune că de români ! Cu timpul, cu această lege,
vom avea nu 4 ci 40 de comuniști trimiși în Parlament .

- **I.Mirescu** : Mizeria și sărăcia, dle !

- **Stelescu** : Aceasta este părerea dvs, a socialiștilor

- **M.Weissman** (P:Evr.) : **Germania** este o națiune unitară și
are 70 deputați comuniști !

-**Stelescu** : Eu știu că visul d-tale este să ajungem stat comunist,
ca în Rusia.

-**M.Popovici** : "Eu **cred mai mult în vitalitatea națiunii române** ,
pentru ca să presupui

că am putea avea 40 de deputați comuniști " (**aplauze la pNT**)

-**Stelescu** : De aceea nu trebuie să lăsăm să pătrundă anumite
elemente străine ,

cu drept de vot, care aleg pe comuniști.

M.Stelescu / 8 oct.'32

▣ Ideologia rev.franceze

▣ Ideologia hitleristă

... De la 1789 [revoluțiafranceză !] se tot strigă **drepturi , drepturi, drepturi !**

<Liga drepturilor omului > strigă și ea [...] Dar **în fața acestor < drepturi >** ,
trebuie **să se ridice <datoria >** , trebuie să aveți și datorii !

-**Voce** : Nu sunteți la lege !

-**Stelescu** : " Sunt la lege, așa cum o văd eu , **lege de apărare a nației române "**

-**I.Hudiță** (PT) : "Teorii valabile pentru prima jumătate a sec. XIX !"

-**Stelescu** : "Priviți și în alte țări , care se ridică șă-și apre ființa neamului ...

-**Hudiță** : Italia !

-**Stelescu** : " Nu Italia , **Germania ! Hitler a spus : < dau o pâine străinului ,**
dar numai atunci când va rămâne ceva peste pâinea germanului .>

-**Pavel Pavel** (?) : "Este o teorie nouă !"

-**Stelescu** : Nu este nouă.Dacă dta ai avea puțină idee de **ideologia fascistă** ,
ai vedea că **ideea aceasta de datorie , există acolo "**

-**Voce PNT** : Aveți vise fasciste ?

-**Stelescu** : "**Visul meu este ca această Românie ,**

pe care au apărut-o strămoșii noștri,

cu prețul sîngelui lor, **să fie numai a românilor. "**

-**Michel Landau** (P.Evreesc) : "Dta n-ai apărut-o , eu am apărut-o ,
am fost și mi-am frînt mîna "

-**Pavel Pavel** : (**vrea să întrerupă**)

-**Stelescu** : Dle Pavel , dta care ai fost la mitingul **comunist**, mai vorbești ?

- **Pavel Pavel** : Da, am fost !

-**Stelescu** : " Îmi pare bine că recunoști și declari în Cameră.
Rog presa și stenografii să noteze. "

-**Preot Man** : Dle orator, te rog să rămîi în chestie, nu vă mai întrerupeți.

-**Stelescu** : "Atitudinea hotărîtă a altor popoare le-a făcut să intre în rîndul țărilor
civilizate .De ce acuzați dvs pe cei ce au idei noi în această țară ?

Cînd se clamează sus și tare revizuirea tratatelor

de către alte țări, nu năvălește nimeni asupra lor ; cînd se clamează sus și tare atitudinea

hotărâtă și războinică a Italiei ,nu se supără nimeni " (întreruperi la pNȚ) aceste țări însă au tăria , au curajul de a privi viitorul , și, după cum spune **Oriani** :

< viitorul va fi al acelor care nu se tem de el > "

Dvs vă temeți de viitor ; dvs vă temeți și de efectul electoral de mâine ; așa de redus este la dvs principiul acesta

de înaltă privire a viitorului peste hotare [**LD : cu ochii pe ce zice Hitler ...**]

Trebuie **să ne încadrăm în idei largi, în idei mari**, să intrăm în **concertul european**, în **concertul omenirii** ,

dar ... " de dragul unor principii umanitariste - nu umane, vă rog să faceți deosebirea - de dragul unei Europe sau a unei lumi ,

nu o să pierdem noi neamul , **admițând** ca în mijlocul nostru **să intre alții** , **care să ne subjuge. !"**

"Urmărirea acestor concepții și **abolirea acestui servilism de temere orientală**, trebuie de astăzi înainte **să anime politica noastră națională și politica noastră externă.**"

M.Stelescu / 8 oct.'32

▣ **Legea**

-M.Stelescu : Votez legea dacă se prelungește **termenul de înscriere în naționalitate pentru Românii de origine etnică.** (întreruperi, răsete la pNȚ)

"Dvs zîmbiți , unii râdeți , alții mă ironizați ! poate căutați prin aceasta să stricați efectul oratoric(întreruperi, răsete la pNȚ)

Eu n-am căutat efect oratoric și nici n-am pretenția .Un cuvînt cald, sincer ...

-Voce PNȚ : Naiv !

-M.Stelescu : Prefer naivitatea , decât acea insinuare și acea încăpățînare , de care dați dovadă dvs. "

(întreruperi, răsete la pNȚ) " Prin prelungirea termenului din acest proiect , se face **o mare nedreptate și o mare încurcătură**

în ce privește **principiile de naționalitate și de naționalism intransigent "**

Nu va vota legea. Este greu să-i convingă , dar este **convins că lupta nu se dă în Parlament** , ci în **"incinta mare a țării "**

"Acolo vom vedea , mâine, **cine are dreptate** , al cui suflet este mai cald, mai sincer.

[.....]

Termin cu cuvintele **marelui istoric și revoluționar** din sec.trecut [**nu-i dă numele**] care ne spune< **să ne înfrățim întru iubire de patrie** .

Acest **viitor al patriei vă aparține** și nu aveți decît

să vă liberați de socialismul care vă duce, negreșit, până la anarhie > .(p. 1895)

Stelescu / 8 oct.'32